

|| śrī gaṇeśāya namaḥ ||
śrījānakīvallabho vijayate
śrī rāmacarita mānasa
prathama sopāna
(bālakāṇḍa)

śloka

varṇānāmarthasaṅghānām rasānām chandasāmapi |
maṅgalānām ca karttārau vande vāṇīvināyakau || 1 ||

bhavānīśaṅkarau vande śraddhāviśvāsarūpiṇau |
yābhyām vinā na paśyanti siddhāḥsvāntaḥsthamīśvaram || 2 ||

vande bodhamayaṁ nityaṁ guruṁ śaṅkararūpiṇam |
yamāśrito hi vakro'pi candraḥ sarvatra vandyate || 3 ||

sītārāmaguṇagrāmapuṇyāraṇyavihāriṇau |
vande viśuddhavijñānau kabīśvarakapīśvarau || 4 ||

udbhavasthitisamhārakāriṇīm kleśahāriṇīm |
sarvaśreyaskarīm sītām nato'haṁ rāmavallabhām || 5 ||

yanmāyāvaśavartīm viśvamakhilāṁ brahmādidēvāsura
yatsatvādamṛṣaiva bhāti sakalāṁ rajjau yathāherbhramaḥ |
yatpādaplavamekameva hi bhavāmbhodhestitīrṣāvatām
vande'haṁ tamaśeṣakāraṇaparam rāmākhyamīśam harim || 6 ||

nānāpurāṇanigamāgamasammataṁ yad
rāmāyaṇe nigaditaṁ kvacidanyato'pil
svāntaḥsukhāya tulasī raghunāthagāthā-
bhāṣānibandhamatimañjulamātanoti || 7 ||

so. jo sumirata sidhi hoi gana nāyaka karibara badana |
karau anugraha soi buddhi rāsi subha guna sadana || 1 ||

mūka hoi bācāla paṅgu caḍhai giribara gahana |
jāsu kṛpāṁ so dayāla dravau sakala kali mala dahana || 2 ||

nīla saroruha syāma taruna aruna bārija nayana |
karau so mama ura dhāma sadā chīrasāgara sayana || 3 ||

kunda indu sama deha umā ramana karunā ayana |
jāhi dīna para neha karau kṛpā mardana mayana || 4 ||

bandau guru pada kañja kṛpā sindhu nararūpa hari |
mahāmoha tama puñja jāsū bacana rabi kara nikara || 5 ||

bandau guru pada paduma parāgā | suruci subāsa sarasa anurāgā ||
amiya mūrimaya cūrana cārū | samana sakala bhava ruja parivārū ||
sukṛti sambhu tana bimala bibhūtī | mañjula maṅgala moda prasūtī ||
jana mana mañju mukura mala haranī | kieṃ tilaka guna gana basa karanī ||
śrīgura pada nakha mani gana jotī | sumirata dibya drṣṭi hiyaṃ hotī ||
dalana moha tama so saprakāsū | baṛe bhāga ura āvai jāsū ||
ugharahim bimala bilocana hī ke | miṭahirim doṣa dukha bhava rajanī ke ||
sūjhahim rāma carita mani mānika | guputa pragaṭa jahaṃ jo jehi khānika ||

do. jathā suañjana añji dṛga sādha siddha sujāna |
kautuka dekhata saila bana bhūtala bhūri nidhāna || 1 ||

guru pada raja mṛdu mañjula añjana | nayana amia dṛga doṣa bibhañjana ||
tehim kari bimala bibeka bilocana | baranaum rāma carita bhava mocana ||
bandaum prathama mahīsura caranā | moha janita saṃsaya saba haranā ||
sujana samāja sakala guna khānī | karauṃ pranāma saprema subānī ||
sādhu carita subha carita kapāsū | nirasa bisada gunamaya phala jāsū ||
jo sahi dukha parachidra durāvā | bandanīya jehim jaga jasa pāvā ||
muda maṅgalamaya santa samājū | jo jaga jaṅgama tīratharājū ||
rāma bhakti jahaṃ surasari dhārā | sarasai brahma bicāra pracārā ||
bidhi niṣedhamaya kali mala haranī | karama kathā rabinandani baranī ||
hari hara kathā birājati benī | sunata sakala muda maṅgala denī ||
baṭu bisvāsa acala nija dharamā | tīratharāja samāja sukaramā ||
sabahim sulabha saba dina saba desā | sevata sādara samana kalesā ||
akatha alaukika tīratharāū | dei sadya phala pragaṭa prabhāū ||

do. suni samujhahim jana mudita mana majjahim ati anurāga |

lahahim cāri phala achata tanu sādhu samāja prayāga || 2 ||

majjana phala pekhia tatakālā| kāka hohim pika bakau marālā ||
suni ācaraja karai jani koī| satasaṅgati mahimā nahim goī ||
bālamīka nārada ghaṭajonī| nija nija mukhani kahī nija honī ||
jalacara thalacara nabhacara nānā| je jaṛa cetana jīva jahānā ||
mati kīrati gati bhūti bhalāī| jaba jehim jatana jahāṃ jehim pāī ||
so jānaba satasaṅga prabhāū| lokahuṃ beda na āna upāū ||
binu satasaṅga bibeka na hoī| rāma kṛpā binu sulabha na soī ||
satasaṅgata muda maṅgala mūlā| soi phala sidhi saba sādhana phūlā ||
saṭha sudharahim satasaṅgati pāī| pārāsa parāsa kudhāta suhāī ||
bidhi basa sujana kusaṅgata parahim| phani mani sama nija guna anusarahim ||
bidhi hari hara kabi kobida bānī| kahata sādhu mahimā sakucānī ||
so mo sana kahi jāta na kaisem| sāka banika mani guna gana jaisem ||

do. bandauṃ santa samāna cita hita anahita nahim koī|
aṅjali gata subha sumana jimi sama sugandha kara doi || 3(ka) ||

santa sarala cita jagata hita jāni subhāu sanehu|
bālabinaya suni kari kṛpā rāma carana rati dehu || 3(kha) ||

bahuri bandi khala gana satibhāem| je binu kāja dāhinehu bāem ||
para hita hāni lābha jinha kerem| ujaṛem haraṣa biṣāda baserem ||
hari hara jasa rākesa rāhu se| para akāja bhaṭa sahasabāhu se ||
je para doṣa lakhahim sahasākhī| para hita ghṛta jinha ke mana mākhī ||
teja kṛsānu roṣa mahiṣeṣā| agha avaguna dhana dhanī dhanesā ||
udaya keta sama hita sabahī ke| kumbhakarana sama sovata nīke ||
para akāju lagi tanu pariharahim| jimi hima upala kṛṣī dali garahim ||
bandauṃ khala jasa seṣa saroṣā| sahasa badana baranai para doṣā ||
puni pranavaum pṛthurāja samānā| para agha sunai sahasa dasa kānā ||
bahuri sakra sama binavaum tehī| santata surānīka hita jehī ||
bacana bajra jehi sadā piārā| sahasa nayana para doṣa nihārā ||

do. udāsīna ari mīta hita sunata jarahim khala rīti|
jāni pāni juga jori jana binati karai sapṛīti || 4 ||

maim apanī disi kīnha nihorā| tinha nija ora na lāuba bhorā ||

bāyasa paliahim ati anurāgā | hohim nirāmiṣa kabahuṁ ki kāgā ||
bandauṁ santa asajjana caranā | dukhaprada ubhaya bīca kachu baranā ||
bichurata eka prāna hari lehīm | milata eka dukha dārūna dehīm ||
upajahim eka saṅga jaga māhīm | jalaja joṅka jimi guna bilagāhīm ||
sudhā surā sama sādhu asādhu | janaka eka jaga jaladhi agādhu ||
bhala anabhala nija nija karatūti | lahata sujasa apaloka bibhūti ||
sudhā sudhākara surasari sādhu | garala anala kalimala sari byādhu ||
guna avaguna jānata saba koī | jo jehi bhāva nīka tehi soī ||

do. bhala bhalāihi pai lahai lahai nicāihi nīcu |
sudhā sarāhia amarātāṁ garala sarāhia mīcu || 5 ||

khala agha aguna sādhu guna gāhā | ubhaya apāra udadhi avagāhā ||
tehi teṁ kachu guna doṣa bakhāne | saṅgraha tyāga na binu pahicāne ||
bhaleu poca saba bidhi upajāe | gani guna doṣa beda bilagāe ||
kahahim beda itihāsa purānā | bidhi prapañcu guna avaguna sānā ||
dukha sukha pāpa punya dina rātī | sādhu asādhu sujāti kujāti ||
dānava deva ūṁca aru nīcū | amia sujīvanu māhuru mīcū ||
māyā brahma jīva jagadīsā | lacchi alacchi raṅka avanīsā ||
kāsi maga surasari kramanāsā | maru mārava mahideva gavāsā ||
saraga naraka anurāga birāgā | nigamāgama guna doṣa bibhāgā ||

do. jaṛa cetana guna doṣamaya bisva kīnha karatāra |
santa haṁsa guna gahahim paya parihari bāri bikāra || 6 ||

asa bibeka jaba dei bidhātā | taba taji doṣa gunahim manu rātā ||
kāla subhāu karama bariāi | bhaleu prakṛti basa cukai bhalāi ||
so sudhāri harijana jimi lehīm | dali dukha doṣa bimala jasu dehīm ||
khalau karahim bhala pāi susaṅgū | miṭai na malina subhāu abhaṅgū ||
lakhi subeṣa jaga bañcaka jeū | beṣa pratāpa pūjiahim teū ||
udharahim anta na hoi nibāhū | kālanemi jimi rāvana rāhū ||
kiehuṁ kubeṣa sādhu sanamānū | jimi jaga jāmavanta hanumānū ||
hāni kusaṅga susaṅgati lāhū | lokahuṁ beda bidita saba kāhū ||
gagana caṛhai raja pavana prasaṅgā | kīcahim milai nīca jala saṅgā ||
sādhu asādhu sadana suka sārīm | sumirahim rāma dehīm gani gārī ||
dhūma kusaṅgati kārikha hoī | likhia purāna mañju masi soī ||
soi jala anala anila saṅghātā | hoi jalada jaga jīvana dātā ||

do. graha bheṣaja jala pavana paṭa pāi kujoga sujoga |
hohi kubastu subastu jaga lakhahim sulacchana loga || 7(ka) ||

sama prakāsa tama pākha duhuṅ nāma bheda bidhi kīnha |
sasi soṣaka poṣaka samujhi jaga jasa apajasa dīnha || 7(kha) ||

jaṛa cetana jaga jīva jata sakala rāmamaya jāni |
bandauṅ saba ke pada kamala sadā jori juga pāni || 7(ga) ||

deva danuja nara nāga khaga preta pitara gandharba |
bandauṅ kinnara rajanicara kṛpā karahu aba sarba || 7(gha) ||

ākara cāri lākha caurāsī | jāti jīva jala thala nabha bāsī ||
sīya rāmamaya saba jaga jāni | karauṅ pranāma jori juga pāni ||
jāni kṛpākara kiṅkara mohū | saba mili karahu chāri chala chohū ||
nija budhi bala bharosa mohi nāhīm | tātem binaya karauṅ saba pāhī ||
karana cahauṅ raghupati guna gāhā | laghu mati mori carita avagāhā ||
sūjha na ekau aṅga upāū | mana mati raṅka manoratha rāū ||
mati ati nīca ūmci ruci āchī | cahia amia jaga jurai na chāchī ||
chamihahim sajjana mori dhiṭhāi | sunihahim bālabacana mana lāi ||
jau bālaka kaha totari bātā | sunahim mudita mana pitu aru mātā ||
haṅsihahi kūra kuṭila kubicārī | je para dūṣana bhūṣanadhārī ||
nija kavita kehi lāga na nīkā | sarasa hou athavā ati phīkā ||
je para bhaniti sunata haraṣāhī | te bara puruṣa bahuta jaga nāhīm ||
jaga bahu nara sara sari sama bhāi | je nija bāṛhi baṛhahim jala pāi ||
sajjana sakṛta sindhu sama koī | dekhi pūra bidhu bāṛhai joī ||

do. bhāga choṭa abhilāṣu baṛa karauṅ eka bisvāsa |
paihahim sukha suni sujana saba khala karahahim upahāsa || 8 ||

khala parihāsa hoi hita morā | kāka kahahim kalakaṅṭha kaṭhorā ||
haṅsahi baka dādura cātakahī | haṅsahim malina khala bimala batakahī ||
kabita rasika na rāma pada nehū | tinha kahaṅ sukhada hāsa rasa ehū ||
bhāṣā bhaniti bhori mati morī | haṅsibe joga haṅsem nahim khorī ||
prabhu pada prīti na sāmujhi nīkī | tinhahi kathā suni lāgahi phīkī ||
hari hara pada rati mati na kutarakī | tinha kahuṅ madhura kathā raghuvara kī

||

rāma bhagati bhūṣita jiyam̃ jānī | sunihahim̃ sujana sarāhi subānī ||
kabi na houm̃ nahim̃ bacana prabīnū | sakala kalā saba bidyā hīnū ||
ākhara aratha alaṅkṛti nānā | chanda prabandha aneka bidhānā ||
bhāva bheda rasa bheda apārā | kabita doṣa guna bibidha prakārā ||
kabita bibeka eka nahim̃ morem̃ | satya kahauṅ likhi kāgada kore ||

do. bhaniti mori saba guna rahita bisva bidita guna eka |
so bicāri sunihahim̃ sumati jinha kem̃ bimāla biveka || 9 ||

ehi mahaṅ raghupati nāma udārā | ati pāvana purāna śruti sārā ||
maṅgala bhavana amaṅgala hārī | umā sahita jehi japata purārī ||
bhaniti bicitra sukabi kṛta joū | rāma nāma binu soha na soū ||
bidhubadanī saba bhāṁti saṁvārī | sona na basana binā bara nārī ||
saba guna rahita kukabi kṛta bānī | rāma nāma jasa aṅkita jānī ||
sādara kahahim̃ sunahim̃ budha tāhī | madhukara sarisa santa gunagrāhī ||
jadapi kabita rasa ekau nāhī | rāma pratāpa prakāṭa ehi māhīm̃ ||
soi bharosa morem̃ mana āvā | kehim̃ na susaṅga baḍappanu pāvā ||
dhūmau tajai sahaja karuāī | agaru prasaṅga sugandha basāī ||
bhaniti bhadesa bastu bhali baranī | rāma kathā jaga maṅgala karanī ||

cham̃. maṅgala karanī kali mala haranī tulasī kathā raghunātha kī ||
gati kūra kabitā sarita kī jyom̃ sarita pāvana pātha kī ||
prabhu sujasa saṅgati bhaniti bhali hoihi sujana mana bhāvanī ||
bhava aṅga bhūti masāna kī sumirata suhāvani pāvanī ||

do. priya lāgihi ati sabahi mama bhaniti rāma jasa saṅga |
dāru bicāru ki karai kou bandia malaya prasaṅga || 10(ka) ||

syāma surabhi paya bisada ati gunada karahim̃ saba pāna |
girā grāmya siya rāma jasa gāvahim̃ sunahim̃ sujāna || 10(kha) ||

mani mānika mukutā chabi jaisī | ahi giri gaja sira soha na taisī ||
nṛpa kirīṭa tarunī tanu pāī | lahahim̃ sakala sobhā adhikāī ||
taisehim̃ sukabi kabita budha kahahim̃ | upajahim̃ anata anata chabi lahahim̃ ||
bhagati hetu bidhi bhavana bihāī | sumirata sārada āvati dhāī ||
rāma carita sara binu anhavāem̃ | so śrama jāī na koṭi upāem̃ ||

kabi kobida asa hṛdayaṁ bicārī | gāvahiṁ hari jasa kali mala hārī ||
kīnheṁ prākṛta jana guna gānā | sira dhuni girā lagata pachitānā ||
hṛdaya sindhu mati sīpa samānā | svāti sārada kahahiṁ sujānā ||
jaum̐ baraṣai bara bāri bicārū | hohiṁ kabita mukutāmani cārū ||

do. juguti bedhi puni pohiahiṁ rāmacarita bara tāga |
pahirahiṁ sajjana bimala ura sobhā ati anurāga || 11 ||

je janame kalikāla karālā | karataba bāyasa beṣa marālā ||
calata kupantha beda maga chāṁṛe | kapaṭa kalevara kali mala bhāṁṛeṁ ||
bañcaka bhagata kahāi rāma ke | kiñkara kañcana koha kāma ke ||
tinha mahaṁ prathama rekha jaga mori | dhīṅga dharamadhvaja dhandhaka
dhorī ||

jaum̐ apane avaguna saba kahaūṁ | bāṛhai kathā pāra nahim̐ lahaūṁ ||
tāte maim̐ ati alapa bakhāne | thore mahum̐ jānihahiṁ sayāne ||
samujhi bibidhi bidhi binatī mori | kou na kathā suni deihi khorī ||
etehu para karihahiṁ je asaṅkā | mohi te adhika te jaṛa mati raṅkā ||
kabi na houṁ nahim̐ catura kahāvauṁ | mati anurūpa rāma guna gāvauṁ ||
kahaṁ raghupati ke carita apārā | kahaṁ mati mori nirata saṁsārā ||
jehim̐ māruta giri meru uṛāhīm̐ | kahahu tūla kehi lekhe māhīm̐ ||
samujhata amita rāma prabhutāi | karata kathā mana ati kadarāi ||

do. sārada sesa mahesa bidhi āgama nigama purāna |
neti neti kahi jāsu guna karahiṁ nirantara gāna || 12 ||

saba jānata prabhu prabhutā soī | tadapi kaheṁ binu rahā na koī ||
tahāṁ beda asa kārana rākhā | bhajana prabhāu bhāṁṭi bahu bhāṣā ||
eka aṅha arūpa anāmā | aja saccidānanda para dhāmā ||
byāpaka bisvarūpa bhagavānā | tehim̐ dhari deha carita kṛta nānā ||
so kevala bhagatana hita lāgī | parama kṛpāla pranata anurāgī ||
jehi jana para mamatā ati chohū | jehim̐ karunā kari kīnha na kohū ||
gaī bahora garība nevājū | sarala sabala sāhiba raghurājū ||
budha baranahiṁ hari jasa asa jānī | karahi punīta suphala nija bānī ||
tehim̐ bala mair̐ raghupati guna gāthā | kahihauṁ nāi rāma pada māthā ||
muninha prathama hari kīrati gāi | tehim̐ maga calata sugama mohi bhāi ||

do. ati apāra je sarita bara jaum̐ nṛpa setu karāhim̐ |

caḍhi pipīlikau parama laghu binu śrama pārahi jāhim || 13 ||

ehi prakāra bala manahi dekhāi | karihauṁ raghupati kathā suhāi ||
byāsa ādi kabi puṅgava nānā | jinha sādara hari sujasa bakhānā ||
carana kamala bandauṁ tinha kere | puravahuṁ sakala manoratha mere ||
kali ke kabinha karauṁ paranāmā | jinha barane raghupati guna grāmā ||
je prākṛta kabi parama sayāne | bhāṣāṁ jinha hari carita bakhāne ||
bhae je ahahim je hoihahim āgem | pranavaum̃ sabahim kapaṭa saba tyāgem ||
hohu prasanna dehu baradānū | sādhu samāja bhaniti sanamānū ||
jo prabandha budha nahim ādarahim | so śrama bādi bāla kabi karahim ||
kīrati bhaniti bhūti bhali soī | surasari sama saba kahaṁ hita hoī ||
rāma sukīrati bhaniti bhadesā | asamañjasa asa mohi aṁdesā ||
tumhari kṛpā sulabha sou more | siani suhāvani ṭāṭa paṭore ||

do. sarala kabita kīrati bimala soi ādarahim sujāna |
sahaja bayara bisarāi ripu jo suni karahim bakhāna || 14(ka) ||

so na hoi binu bimala mati mohi mati bala ati thora |
karahu kṛpā hari jasa kahaum̃ puni puni karauṁ nihora || 14(kha) ||

kabi kobida raghubara carita mānasa mañju marāla |
bāla binaya suni suruci lakhi mopara hohu kṛpāla || 14(ga) ||

so. bandauṁ muni pada kañju rāmāyana jehim niramayau |
sakhara sukomala mañju doṣa rahita dūṣana sahita || 14(gha) ||

bandauṁ cāriu beda bhava bāridhi bohita sarisa |
jinhahi na sapanehum̃ kheda baranata raghubara bisada jasu || 14(ṅa) ||

bandauṁ bidhi pada renu bhava sāgara jehi kīnha jaham̃ |
santa sudhā sasi dhenu pragaṭe khala biṣa bārunī || 14(ca) ||

do. bibudha bipra budha graha carana bandi kahaum̃ kara jori |
hoi prasanna puravahu sakala mañju manoratha mori || 14(cha) ||

puni bandauṁ sārada surasaritā | jugala punīta manohara caritā ||
majjana pāna pāpa hara ekā | kahata sunata eka hara abibekā ||

gura pitu mātu mahesa bhavānī| pranavaum̃ dīnabandhu dina dānī ||
sevaka svāmi sakhā siya pī ke| hita nirupadhi saba bidhi tulasīke ||
kali biloki jaga hita hara girijā| sābara mantra jāla jinha sirijā ||
anamila ākhara aratha na jāpū| pragaṭa prabhāu mahesa pratāpū ||
so umesa mohi para anukūlā| karihim̃ kathā muda maṅgala mūlā ||
sumiri sivā siva pāi pasāu| baranaum̃ rāmacarita cita cāu ||
bhaniti mori siva kṛpām̃ bibhātī| sasi samāja mili manahum̃ surātī ||
je ehi kathahi saneha sametā| kahihahim̃ sunihahim̃ samujhi sacetā ||
hoihahim̃ rāma carana anurāgī| kali mala rahita sumaṅgala bhāgī ||

do. sapanehum̃ sācehum̃ mohi para jaum̃ hara gauri pasāu|
tau phura hou jo kaheum̃ saba bhāṣā bhaniti prabhāu || 15 ||

bandaum̃ avadha purī ati pāvani| sarajū sari kali kaluṣa nasāvani ||
pranavaum̃ pura nara nāri bahorī| mamatā jinha para prabhuhi na thorī ||
siya nindaka agha ogha nasāe| loka bisoka banāi basāe ||
bandaum̃ kausalyā disi prācī| kīrati jāsu sakala jaga mācī ||
pragaṭeu jahaṃ raghupati sasi cārū| bisva sukhada khala kamala tusārū ||
dasaratha rāu sahita saba rānī| sukṛta sumaṅgala mūrati mānī ||
karaum̃ pranāma karama mana bānī| karahu kṛpā suta sevaka jānī ||
jinhahi biraci baṛa bhayau bidhātā| mahimā avadhi rāma pitu mātā ||

so. bandaum̃ avadha bhuāla satya prema jehi rāma pada|
bichurata dīnadayāla priya tanu ṭṛna iva parihareu || 16 ||

pranavaum̃ parijana sahita bidehū| jāhi rāma pada gūṛha sanehū ||
joga bhoga mahaṃ rākheu goī| rāma bilokata pragaṭeu soī ||
pranavaum̃ prathama bharata ke caranā| jāsu nema brata jāi na baranā ||
rāma carana paṅkaja mana jāsu| lubudha madhupa iva tajai na pāsū ||
bandaum̃ lachimana pada jalajātā| sītala subhaga bhagata sukha dātā ||
raghupati kīrati bimala patākā| daṅḍa samāna bhayau jasa jākā ||
seṣa sahastrasīsa jaga kārana| jo avatareu bhūmi bhaya ṭṛana ||
sadā so sānukūla raha mo para| kṛpāsindhu saumitri gunākara ||
ripusūdana pada kamala namāmī| sūra susīla bharata anugāmī ||
mahāvīra binavaum̃ hanumānā| rāma jāsu jasa āpa bakhānā ||

so. pranavaum̃ pavanakumāra khala bana pāvaka gyānadhana|

jāsu hr̥daya āgāra basahim̐ rāma sara cāpa dhara || 17 ||

kapipati rīcha nisācara rājā | aṅgadādi je kīsa samājā ||
bandaum̐ saba ke carana suhāe | adhama sarīra rāma jinha pāe ||
raghupati carana upāsaka jete | khaga mṛga sura nara asura samete ||
bandaum̐ pada saroja saba kere | je binu kāma rāma ke cere ||
suka sanakādi bhagata muni nārada | je munibara bigyāna bisārada ||
pranavaum̐ sabahim̐ dharani dhari sīsā | karahu kṛpā jana jāni munīsā ||
janakasutā jaga janani jānakī | atisaya priya karunā nidhāna kī ||
tāke juga pada kamala manāvauṃ | jāsu kṛpām̐ niramala mati pāvauṃ ||
puni mana bacana karma raghunāyaka | carana kamala bandaum̐ saba lāyaka ||
rājivanayana dhareṃ dhanu sāyaka | bhagata bipati bhañjana sukha dāyaka ||

do. girā aratha jala bīci sama kahiata bhinna na bhinna |
badaum̐ sītā rāma pada jinhahi parama priya khinna || 18 ||

bandaum̐ nāma rāma raghuvara ko | hetu kṛsānu bhānu himakara ko ||
bidhi hari haramaya beda prāna so | aguna anūpama guna nidhāna so ||
mahāmantra joi japata mahesū | kāsīm̐ mukuti hetu upadesū ||
mahimā jāsu jāna ganarāu | prathama pūjiata nāma prabhāu ||
jāna ādikabi nāma pratāpū | bhayau suddha kari ulaṭā jāpū ||
sahasa nāma sama suni siva bānī | japi jeī piya saṅga bhavānī ||
haraṣe hetu heri hara hī ko | kiya bhūṣana tiya bhūṣana tī ko ||
nāma prabhāu jāna siva nīko | kālakūṭa phalu dīnha amī ko ||

do. baraṣā ritu raghupati bhagati tulasī sāli sudāsa ||
rāma nāma bara barana juga sāvana bhādava māsa || 19 ||

ākbara madhura manohara doū | barana bilocana jana jiya joū ||
sumirata sulabha sukhada saba kāhū | loka lāhu paraloka nibāhū ||
kahata sunata sumirata suṭhi nīke | rāma lakhana sama priya tulasī ke ||
baranata barana prīti bilagātī | brahma jīva sama sahaja saṃghātī ||
nara nārāyana sarisa subhrātā | jaga pālaka biseṣi jana trātā ||
bhagati sutiya kala karana bibhūṣana | jaga hita hetu bimala bidhu pūṣana |
svāda toṣa sama sugati sudhā ke | kamaṭha seṣa sama dhara basudhā ke ||
jana mana mañju kañja madhukara se | jīha jasomati hari haladhara se ||

do. eku chatru eku mukuṭamani saba baranani para joul
tulasī raghubara nāma ke barana birājata dou || 20 ||

samujhata sarisa nāma aru nāmī | prīti parasapara prabhu anugāmī ||
nāma rūpa dui īsa upādhī | akatha anādi susāmujhi sādhi ||
ko baṛa choṭa kahata aparādhū | suni guna bheda samujhahim sādhi ||
dekhiahim rūpa nāma ādhīnā | rūpa gyāna nahim nāma bihīnā ||
rūpa biseṣa nāma binu jānem | karatala gata na parahim pahicānem ||
sumiria nāma rūpa binu dekhem | āvata hṛdayam̃ saneha biseṣem ||
nāma rūpa gati akatha kahānī | samujhata sukhada na parati bakhānī ||
aguna saguna bica nāma susākhī | ubhaya prabodhaka catura dubhāṣī ||

do. rāma nāma manidīpa dharu jīha deharī dvāra |
tulasī bhītara bāherahuṃ jaum̃ cāhasi ujiāra || 21 ||

nāma jīham̃ japi jāgahim̃ jogī | birati birañci prapañca biyogī ||
brahmasukhahi anubhavahim̃ anūpā | akatha anāmaya nāma na rūpā ||
jānā cahahim̃ gūṛha gati jeū | nāma jīham̃ japi jānahim̃ teū ||
sādhaka nāma japahim̃ laya lāem̃ | hohim̃ siddha animādika pāem̃ ||
japahim̃ nāmu jana ārata bhārī | miṭahim̃ kusañkaṭa hohim̃ sukhārī ||
rāma bhagata jaga cāri prakārā | sukṛti cāriu anagha udārā ||
cahū catura kahum̃ nāma adhārā | gyānī prabhuhi biseṣi piārā ||
cahum̃ juga cahum̃ śruti nā prabhāū | kali biseṣi nahim̃ āna upāū ||

do. sakala kāmanā hīna je rāma bhagati rasa līna |
nāma suprema piyūṣa hada tinhahuṃ kie mana mīna || 22 ||

aguna saguna dui brahma sarūpā | akatha agādha anādi anūpā ||
morem̃ mata baṛa nāmu duhū tem̃ | kie jehim̃ juga nija basa nija būtem̃ ||
proṛhi sujana jani jānahim̃ jana kī | kahauṃ pratīti prīti ruci mana kī ||
eku dārugata dekhia ekū | pāvaka sama juga brahma bibekū ||
ubhaya agama juga sugama nāma tem̃ | kaheum̃ nāmu baṛa brahma rāma tem̃ ||
byāpaku eku brahma abināsī | sata cetana dhana ānaṃda rāsī ||
asa prabhu hṛdayam̃ achata abikārī | sakala jīva jaga dīna dukhārī ||
nāma nirūpana nāma jatana tem̃ | sou pragaṭata jimi mola ratana tem̃ ||

do. niraguna tem̃ ehi bhāṃti baṛa nāma prabhāū apāra |

kahaum̃ nāmu baṛa rāma teṃ nija bicāra anusāra || 23 ||

rāma bhagata hita nara tanu dhārī | sahi saṅkaṭa kie sādhu sukhārī ||
nāmu saprema japata anayāsā | bhagata hohim̃ muda maṅgala bāsā ||
rāma eka tāpasa tiya tārī | nāma koṭi khala kumati sudhārī ||
riṣi hita rāma suketusutā kī | sahita sena suta kīnha bibākī ||
sahita doṣa dukha dāsa durāsā | dalai nāmu jimī rabi nisi nāsā ||
bhañjeu rāma āpu bhava cāpū | bhava bhaya bhañjana nāma pratāpū ||
daṇḍaka banu prabhu kīnha suhāvana | jana mana amita nāma kie pāvana || |
nisicara nikara dale raghunandana | nāmu sakala kali kaluṣa nikandana ||

do. sabarī gīdha susevakani sugati dīnhi raghunātha |
nāma udhāre amita khala beda bidita guna gātha || 24 ||

rāma sukaṅṭha bibhīṣana doū | rākhe sarana jāna sabu koū ||
nāma garība aneka nevāje | loka beda bara birida birāje ||
rāma bhālu kapi kaṭaku baṭorā | setu hetu śramu kīnha na thorā ||
nāmu leta bhavasindhu sukhāhīm̃ | karahu bicāru sujana mana māhīm̃ ||
rāma sakula rana rāvanu mārā | siya sahita nija pura pagu dhārā ||
rājā rāmu avadha rajadhānī | gāvata guna sura muni bara bānī ||
sevaka sumirata nāmu saprītī | binu śrama prabala moha dalu jītī ||
phirata sanehaṃ magana sukha apanem̃ | nāma prasāda soca nahim̃ sapanem̃ ||

do. brahma rāma teṃ nāmu baṛa bara dāyaka bara dāni |
rāmacarita sata koṭi mahaṃ liya mahesa jiyam̃ jāni || 25 ||

māsapārāyaṇa pahalā viśrāma
nāma prasāda sambhu abināsī | sāju amaṅgala maṅgala rāsī ||
suka sanakādi siddha muni jogī | nāma prasāda brahmasukha bhogī ||
nārada jāneu nāma pratāpū | jaga priya hari hari hara priya āpū ||
nāmu japata prabhu kīnha prasādū | bhagata siromani bhe prahalādū ||
dhruvam̃ sagalāni japeu hari nāūṃ | pāyau acala anūpama ṭhāūṃ ||
sumiri pavanasuta pāvana nāmū | apane basa kari rākhe rāmū ||
apatu ajāmilu gaju ganikāū | bhae mukuta hari nāma prabhāū ||
kahaum̃ kahāṃ lagi nāma baṛāi | rāmu na sakahim̃ nāma guna gāi ||

do. nāmu rāma ko kalapataru kali kalyāna nivāsu |

jo sumirata bhayo bhāṅga teṁ tulasī tulasīdāsu || 26 ||

cahuṅ juga tīni kāla tihuṅ lokā| bhae nāma japi jīva bisokā ||
beda purāna santa mata ehū| sakala sukṛta phala rāma sanehū ||
dhyānu prathama juga makhabidhi dūjem| dvāpara paritoṣata prabhu pūjem ||
kali kevala mala mūla malīnā| pāpa payonidhi jana jana mīnā ||
nāma kāmataru kāla karālā| sumirata samana sakala jaga jālā ||
rāma nāma kali abhimata dātā| hita paraloka loka pitu mātā ||
nahim kali karama na bhagati bibekū| rāma nāma avalambana ekū ||
kālanemi kali kapaṭa nidhānū| nāma sumati samaratha hanumānū ||

do. rāma nāma narakesarī kanakakasipu kalikāla|
jāpaka jana prahalāda jimi pālihi dali surasāla || 27 ||

bhāyaṅ kubhāyaṅ anakha ālasahūṅ| nāma japata maṅgala disi dasahūṅ ||
sumiri so nāma rāma guna gāthā| karauṅ nāi raghunāthahi māthā ||
mori sudhārihi so saba bhāṅtī| jāsu kṛpā nahim kṛpāṅ aghātī ||
rāma susvāmi kusevaku moso| nija disi daikhi dayānidhi poso ||
lokahuṅ beda susāhiba rītīm| binaya sunata pahicānata prītī ||
ganī garība grāmanara nāgara| paṅḍita mūṛha malīna ujāgara ||
sukabi kukabi nija mati anuhārī| nṛpahi sarāhata saba nara nārī ||
sādhu sujāna susīla nṛpālā| īsa aṁsa bhava parama kṛpālā ||
suni sanamānahim sabahi subānī| bhaniti bhagati nati gati pahicānī ||
yaha prakṛta mahipāla subhāū| jāna siromani kosalarāū ||
rījhata rāma saneha nisoteṁ| ko jaga manda malinamati moteṁ ||

do. saṭha sevaka kī prīti ruci rakhihahim rāma kṛpālu|
upala kie jalajāna jehim saciva sumati kapi bhālu || 28(ka) ||

hauhu kahāvata sabu kahata rāma sahata upahāsa|
sāhiba sītānātha so sevaka tulasīdāsa || 28(kha) ||

ati baṛi mori ḍhiṭhāi khorī| suni agha narakahuṅ nāka sakorī ||
samujhi sahama mohi apaḍara apanem| so sudhi rāma kīnhi nahim sapanem ||
suni avaloki sucita cakha cāhī| bhagati mori mati svāmi sarāhī ||
kahata nasāi hoi hiyaṅ nīkī| rījhata rāma jāni jana jī kī ||
rahatī na prabhu cita cūka kie kī| karata surati saya bāra hie kī ||

jehim agha badheu byādha jimi bālī | phiri sukaṅṭha soi kīnha kucālī ||
soi karatūti bibhīṣana kerī | sapanehuṃ so na rāma hiyaṃ herī ||
te bharatahi bheṅṭata sanamāne | rājasabhāṃ raghubīra bakhāne ||

do. prabhu taru tara kapi ḍāra para te kie āpu samāna ||
tulasī kahūṃ na rāma se sāhiba sīlanidhāna || 29(ka) ||

rāma nikāim rāvarī hai sabahī ko nīka |
jom yaha sāmcī hai sadā tau nīko tulasīka || 29(kha) ||

ehi bidhi nija guna doṣa kahi sabahi bahuri siru nāi |
baranauṃ raghubara bisada jasu suni kali kaluṣa nasāi || 29(ga) ||

jāgabalika jo kathā suhāi | bharadvāja munibarahi sunāi ||
kahihauṃ soi sambāda bakhāni | sunahuṃ sakala sajjana sukhu māni ||
sambhu kīnha yaha carita suhāvā | bahuri kṛpā kari umahi sunāvā ||
soi siva kāgabhusuṅḍihi dīnhā | rāma bhagata adhikārī cīnhā ||
tehi sana jāgabalika puni pāvā | tinha puni bharadvāja prati gāvā ||
te śrotā bakatā samasīlā | savaṃḍarasī jānahim harilīlā ||
jānahim tīni kāla nija gyānā | karatala gata āmalaka samānā ||
aurau je haribhagata sujānā | kahahim sunahim samujhahim bidhi nānā ||

do. mai puni nija gura sana sunī kathā so sūkarakheta |
samujhī nahi tasi bālapana taba ati raheuṃ aceta || 30(ka) ||

śrotā bakatā gyānanidhi kathā rāma kai gūṛha |
kimi samujhauṃ mai jīva jaṛa kali mala grasita bimūṛha || 30(kha) ||

tadapi kahī gura bārahim bārā | samujhi parī kachu mati anusārā ||
bhāṣābaddha karabi maim soi | moreṃ mana prabodha jehim hoī ||
jasa kachu budhi bibeka bala merem | tasa kahihauṃ hiyaṃ hari ke prerem ||
nija sandeha moha bhrama haranī | karauṃ kathā bhava saritā taranī ||
budha biśrāma sakala jana rañjani | rāmakathā kali kaluṣa bibhañjani ||
rāmakathā kali pannaga bharanī | puni bibeka pāvaka kahūṃ aranī ||
rāmakathā kali kāmada gāi | sujana sajīvani mūri suhāi ||
soi basudhātala sudhā taraṅgini | bhaya bhañjani bhrama bheka bhuaṅgini ||
asura sena sama naraka nikandini | sādhu bibudha kula hita girinandini ||

santa samāja payodhi ramā sī| bisva bhāra bhara acala chamā sī ||
jama gana muhaṁ masi jaga jamunā sī| jīvana mukuti hetu janu kāsī ||
rāmahi priya pāvani tulasī sī| tulasidāsa hita hiyaṁ hulasī sī ||
sivapraya mekala saila sutā sī| sakala siddhi sukha sampati rāsī ||
sadaguna suragana amba aditi sī| raghubara bhagati prema paramiti sī ||

do. rāma kathā mandākinī citrakūṭa cita cāru|
tulasī subhaga saneha bana siya raghubīra bihāru || 31 ||

rāma carita cintāmani cārū| santa sumati tiya subhaga siṅgārū ||
jaga maṅgala guna grāma rāma ke| dāni mukuti dhana dharama dhāma ke ||
sadagura gyāna birāga joga ke| bibudha baida bhava bhīma roga ke ||
janani janaka siya rāma prema ke| bīja sakala brata dharama nema ke ||
samana pāpa santāpa soka ke| priya pālaka paraloka loka ke ||
saciva subhaṭa bhūpati bicāra ke| kumbhaja lobha udadhi apāra ke ||
kāma koha kalimala karigana ke| kehari sāvaka jana mana bana ke ||
atithi pūjya priyatama purāri ke| kāmada ghana dārīda davāri ke ||
mantra mahāmani biṣaya byāla ke| meṭata kaṭhina kuaṅka bhāla ke ||
harana moha tama dinakara kara se| sevaka sāli pāla jaladhara se ||
abhimata dāni devataru bara se| sevata sulabha sukhada hari hara se ||
sukabi sarada nabha mana uḍagana se| rāmabhagata jana jīvana dhana se ||
sakala sukṛta phala bhūri bhoga se| jaga hita nirupadhi sādhu loga se ||
sevaka mana mānasa marāla se| pāvaka gaṅga taṁraga māla se ||

do. kupatha kutaraka kucāli kali kapaṭa dambha pāṣaṇḍa|
dahana rāma guna grāma jimi indhana anala pracaṇḍa || 32(ka) ||

rāmacarita rākesa kara sarisa sukhada saba kāhu|
sajjana kumuda cakora cita hita biseṣi bara lāhu || 32(kha) ||

kīnhi prasna jehi bhāṁti bhavānī| jehi bidhi saṅkara kahā bakhānī ||
so saba hetu kahaba mairiṁ gāi| kathāprabandha bicitra banāi ||
jehi yaha kathā sunī nahim hoī| jani ācaraju karairiṁ suni soī ||
kathā alaukika sunahirī je gyānī| nahim ācaraju karahirī asa jānī ||
rāmakathā kai miti jaga nāhirī| asi pratīti tinha ke mana māhirī ||
nānā bhāṁti rāma avatārā| rāmāyana sata koṭi apārā ||
kalapabheda haricarita suhāe| bhāṁti aneka munīsanha gāe ||

karia na saṁsaya asa ura ānī | sunia kathā sārada rati mānī ||

do. rāma ananta ananta guna amita kathā bistāra |
suni ācaraju na mānihahim̃ jinha kem̃ bimala bicāra || 33 ||

ehi bidhi saba saṁsaya kari dūrī | sira dhari gura pada paṅkaja dhūrī ||
puni sabahī binavaum̃ kara jorī | karata kathā jehim̃ lāga na khorī ||
sādara sivahi nāi aba māthā | baranaum̃ bisada rāma guna gāthā ||
sambata soraha sai ekatīsā | karauṁ kathā hari pada dhari sīsā ||
naumī bhauma bāra madhu māsā | avadhapurim̃ yaha carita prakāsā ||
jehi dina rāma janama śruti gāvahim̃ | tīratha sakala tahāṁ cali āvahim̃ ||
asura nāga khaga nara muni devā | āi karahim̃ raghunāyaka sevā ||
janma mahotsava racahim̃ sujānā | karahim̃ rāma kala kīratī gānā ||

do. majjahi sajjana bṛnda bahu pāvana sarajū nīra |
japahim̃ rāma dhari dhyāna ura sundara syāma sarīra || 34 ||

darasa parasa majjana aru pānā | harai pāpa kaha beda purānā ||
nadī punīta amita mahimā atī | kahi na sakai sārada bimalamati ||
rāma dhāmadā purī suhāvani | loka samasta bidita ati pāvani ||
cāri khāni jaga jīva apārā | avadha taje tanu nahi saṁsārā ||
saba bidhi purī manohara jānī | sakala siddhiprada maṅgala khānī ||
bimala kathā kara kīnha arambhā | sunata nasāhim̃ kāma mada dambhā ||
rāmacaritamānasa ehi nāmā | sunata śravana pāia biśrāmā ||
mana kari viṣaya anala bana jaraī | hoi sukhī jau ehim̃ sara paraī ||
rāmacaritamānasa muni bhāvana | biraceu sambhu suhāvana pāvana ||
tribidha doṣa dukha dārida dāvana | kali kucāli kuli kaluṣa nasāvana ||
raci mahesa nija mānasa rākhāl | pāi susamau sivā sana bhāṣā ||
tātem̃ rāmacaritamānasa bara | dhareu nāma hiyaṁ heri haraṣi hara ||
kahauṁ kathā soi sukhada suhāī | sādara sunahu sujana mana lāī ||

do. jasa mānasa jehi bidhi bhayau jaga pracāra jehi hetu |
aba soi kahauṁ prasaṅga saba sumiri umā bṛṣaketu || 35 ||

sambhu prasāda sumati hiyaṁ hulāsī | rāmacaritamānasa kabi tulasī ||
karai manohara mati anuhārī | sujana sucita suni lehu sudhārī ||
sumati bhūmi thala hṛdaya agādhū | beda purāna udadhi ghana sādhu ||

baraṣahim̐ rāma sujasa bara bārī | madhura manohara maṅgalakārī ||
lilā saguna jo kahahim̐ bakhānī | soi svacchatā karai mala hānī ||
prema bhagati jo barani na jāī | soi madhuratā susītalatāī ||
so jala sukṛta sālī hita hoī | rāma bhagata jana jīvana soī ||
medhā mahi gata so jala pāvana | sakili śravana maga caleu suhāvana ||
bhareu sumānasa suthala thirānā | sukhada sīta ruci cāru cirānā ||

do. suṭhi sundara sambāda bara birace buddhi bicāri |
tei ehi pāvana subhaga sara ghāṭa manohara cāri || 36 ||

sapta prabandha subhaga sopānā | gyāna nayana nirakhata mana mānā ||
raghupati mahimā aguna abādihā | baranaba soi bara bārī agādihā ||
rāma sīya jasa salila sudhāsama | upamā bīci bilāsa manorama ||
puraini saghana cāru caupāī | juguti mañju mani sīpa suhāī ||
chanda sorathā sundara dohā | soi bahuraṅga kamala kula sohā ||
aratha anūpa sumāva subhāsā | soi parāga makaranda subāsā ||
sukṛta puñja mañjula ali mālā | gyāna birāga bicāra marālā ||
dhuni avareba kabita guna jātī | mīna manohara te bahubhāṁtī ||
aratha dharama kāmādika cārī | kahaba gyāna bigyāna bicārī ||
nava rasa japa tapa joga birāgā | te saba jalacara cāru taṛāgā ||
sukṛtī sādhu nāma guna gānā | te bicitra jala bihaga samānā ||
santasabhā cahum̐ disi avam̐rāī | śraddhā ritu basanta sama gāī ||
bhagati nirupana bibidha bidhānā | chamā dayā dama latā bitānā ||
sama jama niyama phūla phala gyānā | hari pata ratī rasa beda bakhānā ||
aurau kathā aneka prasaṅgā | tei suka pika bahubarana bihaṅgā ||

do. pulaka bāṭikā bāga bana sukha subihaṅga bihāru |
mālī sumana sanaha jala sīncata locana cāru || 37 ||

je gāvahim̐ yaha carita saṁbhāre | tei ehi tāla catura rakhavāre ||
sadā sunahim̐ sādara nara nārī | tei surabara mānasa adhikārī ||
atī khala je biṣāī бага kāgā | ehim̐ sara nikaṭa na jāhim̐ abhāgā ||
sambuka bheka sevāra samānā | ihāṁ na biṣaya kathā rasa nānā ||
tehi kārana āvata hiyaṁ hāre | kāmī kāka balāka bicāre ||
āvata ehim̐ sara atī kaṭhināī | rāma kṛpā binu āī na jāī ||
kaṭhina kusaṅga kupantha karālā | tinha ke bacana bāgha hari byālā ||
gṛha kāraja nānā jañjālā | te atī durgama saila bisālā ||

bana bahu biṣama moha mada mānā | nadīm kutarka bhayaṅkara nānā ||

do. je śraddhā sambala rahita nahi santanha kara sātha |

tinha kaḥuṃ mānasa agama ati jinhahi na priya raghunātha || 38 ||

jaum kari kaṣṭa jāi puni koī | jātahim nīnda juṛāi hoī ||

jaṛatā jāra biṣama ura lāgā | gaehuṃ na majjana pāva abhāgā ||

kari na jāi sara majjana pānā | phiri āvai sameta abhimānā ||

jaum bahori kou pūchana āvā | sara nindā kari tāhi bujhāvā ||

sakala bighna byāpahi nahim tehī | rāma sukṛpāṃ bilokahim jehī ||

soi sādara sara majjanu karaī | mahā ghora trayatāpa na jaraī ||

te nara yaha sara tajahim na kāū | jinha ke rāma carana bhala bhāū ||

jo nahāi caha ehim sara bhāī | so satasaṅga karau mana lāī ||

asa mānasa mānasa cakha cāhī | bhai kabi buddhi bimala avagāhī ||

bhayau hṛdayaṃ ānanda uchāhū | umageu prema pramoda prabāhū ||

calī subhaga kabitā saritā so | rāma bimala jasa jala bharitā so ||

sarajū nāma sumaṅgala mūlā | loka beda mata mañjula kūlā ||

nadī punīta sumānasa nandini | kalimala tṛna taru mūla nikandini ||

do. śrotā tribidha samāja pura grāma nagara duhuṃ kūla |

santasabhā anupama avadha sakala sumaṅgala mūla || 39 ||

rāmabhagati surasaritahi jāī | milī sukīrati saraju suhāī ||

sānuja rāma samara jasu pāvana | mileu mahānadu sona suhāvana ||

juḡa bica bhagati devadhuni dhārā | sohati sahita subirati bicārā ||

tribidha tāpa trāsaka timuhānī | rāma sarupa sindhu samuhānī ||

mānasa mūla milī surasarihī | sunata sujana mana pāvana karihī ||

bica bica kathā bicitra bibhāgā | janu sari tīra tīra bana bāgā ||

umā mahesa bibāha barātī | te jalacara aganita bahubhāṃtī ||

raghubara janama ananda badhāī | bhavaṃra taraṅga manoharatāī ||

do. bālacarita cahu bandhu ke banaja bipula bahuraṅga |

nṛpa rānī parijana sukṛta madhukara bāribihaṅga || 40 ||

sīya svayambara kathā suhāī | sarita suhāvani so chabi chāī ||

nadī nāva paṭu prasna anekā | kevaṭa kusala utara sabibekā ||

sunī anukathana paraspara hoī | pathika samāja soha sari soī ||

ghora dhāra bhṛgunātha risānī | ghāṭa subaddha rāma bara bānī ||
sānuja rāma bibāha uchāhū | so subha umaga sukhada saba kāhū ||
kahata sunata haraṣahim pulakāhīm | te sukr̥tī mana mudita nahāhīm ||
rāma tilaka hita maṅgala sājā | paraba joga janu jure samājā ||
kāi kumati kekaī kerī | parī jāsu phala bipati ghanerī ||

do. samana amita utapāta saba bharatacarita japajāga |
kali agha khala avaguna kathana te jalamala baga kāga || 41 ||

kīrati sarita chahūṃṃ ritu rūrī | samaya suhāvani pāvani bhūrī ||
hima himasailasutā siva byāhū | sisira sukhada prabhu janama uchāhū ||
baranaba rāma bibāha samājū | so muda maṅgalamaya riturājū ||
grīṣama dusaha rāma banagavanū | panthakathā khara ātapa pavanū ||
baraṣā ghora nisācara rārī | surakula sāli sumaṅgalakārī ||
rāma rāja sukha binaya baṛāī | bisada sukhada soi sarada suhāī ||
satī siromani siya gunagāthā | soi guna amala anūpama pāthā ||
bharata subhāu susītalatāī | sadā ekarasa barani na jāī ||

do. avalokani bolani milani prīti parasapara hāsa |
bhāyapa bhali cahu bandhu kī jala mādhurī subāsa || 42 ||

ārati binaya dīnatā morī | laghutā lalita subāri na thorī ||
adabhuta salila sunata gunakārī | āsa piāsa manomala hārī ||
rāma supremahi poṣata pānī | harata sakala kali kaluṣa galānau ||
bhava śrama soṣaka toṣaka toṣā | samana durita dukha dārida doṣā ||
kāma koha mada moha nasāvana | bimala bibeka birāga baṛhāvana ||
sādara majjana pāna kie tem | miṭahim pāpa paritāpa hie tem ||
jinha ehi bāri na mānasa dhoe | te kāyara kalikāla bigoe ||
tṛṣita nirakhi rabi kara bhava bārī | phirihahi mṛga jimi jīva dukhārī ||

do. mati anuhāri subāri guna gani mana anhavāi |
sumiri bhavānī saṅkarahi kaha kabi kathā suhāi || 43(ka) ||

aba raghupati pada paṅkaruha hiyaṃ dhari pāi prasāda |
kahaum̃ jugala munibarja kara milana subhaga sambāda || 43(kha) ||

bharadvāja muni basahim prayāgā | tinhahi rāma pada ati anurāgā ||

tāpasa sama dama dayā nidhānā | paramāratha patha parama sujānā ||
māgha makaragata rabi jaba hoī | tīrathapatihim āva saba koī ||
deva danuja kinnara nara śrenī | sādara majjahim sakala tribenim ||
pūjahi mādharma pada jalajātā | parasi akhaya baṭu haraṣahim gātā ||
bharadvāja āśrama ati pāvana | parama ramya munibara mana bhāvana ||
tahāñ hoi muni riṣaya samājā | jāhim je majjana tīratharājā ||
majjahim prāta sameta uchāhā | kahahim parasapara hari guna gāhā ||

do. brahma nirūpama dharama bidhi baranahim tattva bibhāga |

kahahim bhagati bhagavanta kai sañjuta gyāna birāga || 44 ||

ehi prakāra bhari māgha nahāhim | puni saba nija nija āśrama jāhim ||
prati sambata ati hoi anandā | makara majji gavanahim munibṛndā ||
eka bāra bhari makara nahāe | saba munisa āśramanha sidhāe ||
jagabālika muni parama bibekī | bharadvāja rākhe pada ṭekī ||
sādara carana saroja pakhāre | ati punīta āsana baiṭhāre ||
kari pūjā muni sujasa bakhānī | bole ati punīta mṛdu bānī ||
nātha eka saṁsau baṛa morem | karagata bedatatva sabu torem ||
kahata so mohi lāgata bhaya lājā | jau na kahauñ baṛa hoi akājā ||

do. santa kahahi asi nīti prabhu śruti purāna muni gāva |

hoi na bimala bibeka ura gura sana kiem durāva || 45 ||

asa bicāri pragatāuñ nija mohū | harahu nātha kari jana para chohū ||
rāsa nāma kara amita prabhāvā | santa purāna upaniṣada gāvā ||
santata japata sambhu abināsī | siva bhagavāna gyāna guna rāsī ||
ākara cāri jīva jaga ahahim | kāsīm marata parama pada lahahim ||
sopi rāma mahimā munirāyā | siva upadesu karata kari dāyā ||
rāmu kavana prabhu pūchāuñ tohī | kahia bujhāi kṛpānidhi mohī ||
eka rāma avadhesa kumārā | tinha kara carita bidita saṁsārā ||
nāri birahañ dukhu laheu apārā | bhayahu roṣu rana rāvanu mārā ||

do. prabhu soi rāma ki apara kou jāhi japata tripurāri |

satyadhāma sarbagya tumha kahahu bibeku bicāri || 46 ||

jaise miṭai mora bhrama bhārī | kahahu so kathā nātha bistārī ||

jāgabalika bole musukāī | tumhahi bidita raghupati prabhutāī ||
rāmamagata tumha mana krama bānī | caturāī tumhārī maim jānī ||
cāhahu sunai rāma guna gūṛhā | kīnhihu prasna manahuṃ ati mūṛhā ||
tāta sunahu sādara manu lāī | kahauṃ rāma kai kathā suhāī ||
mahāmohu mahiṣesu bisālā | rāmakathā kālikā karālā ||
rāmakathā sasi kirana samānā | santa cakora karahim jehi pānā ||
aisei samsaya kīnha bhavānī | mahādeva taba kahā bakhānī ||

do. kahauṃ so mati anuhāri aba umā sambhu sambāda |
bhayau samaya jehi hetu jehi sunu muni miṭhihi biṣāda || 47 ||

eka bāra tretā juga māhīm | sambhu gae kumbhaja riṣi pāhīm ||
saṅga satī jagajanani bhavānī | pūje riṣi akhilesvara jānī ||
rāmakathā munībarja bakhānī | sunī mahesa parama sukhu mānī ||
riṣi pūchī haribhagati suhāī | kahī sambhu adhikārī pāī ||
kahata sunata raghupati guna gāthā | kachu dina tahāṃ rahe girināthā ||
muni sana bidā māgi tripurārī | cale bhavana saṅga dacchakumārī ||
tehi avasara bhañjana mahibhārā | hari raghubarṃsa līnha avatārā ||
pitā bacana taji rāju udāsī | daṅḍaka bana bicarata abināsī ||

do. hdayaṃ bicārata jāta hara kehi bidhi darasanu hoi |
gupta rupa avatareu prabhu gaem jāna sabu koi || 48(ka) ||

so. saṅkara ura ati chobhu satī na jānahim maramu soi ||
tulasī darasana lobhu mana ḍaru locana lālaci || 48(kha) ||

rāvana marana manuja kara jācā | prabhu bidhi bacanu kīnha caha sācā ||
jaum nahim jāum rahai pachitāvā | karata bicāru na banata banāvā ||
ehi bidhi bhae socabasa īsā | tehi samaya jāi dasasīsā ||
līnha nīca mārīcahi saṅgā | bhayau turata soi kapaṭa kuraṅgā ||
kari chalu mūṛha harī baidehī | prabhu prabhāu tasa bidita na tehī ||
mṛga badhi bandhu sahita hari āe | āsramu dekhi nayana jala chāe ||
biraha bikala nara iva raghurāī | khojata bipina phirata dou bhāī ||
kabahūṃ joga biyoga na jākem | dekhā pragaṭa biraha dukha tākem ||

do. ati vicitra raghupati carita jānahim parama sujāna |
je matimanda bimoha basa hṛdayaṃ dharahim kachu āna || 49 ||

sambhu samaya tehi rāmaḥi dekhā | upajā hiyaṁ ati harapu biseṣā ||
bhari locana chabisindhu nihārī | kusamaya jānina kīnhi cinhārī ||
jaya saccidānanda jaga pāvana | asa kahi caleu manoja nasāvana ||
cale jāta siva satī sametā | puni puni pulakata kṛpāniketā ||
satīm so dasā sambhu kai dekhī | ura upajā sandehu biseṣī ||
saṅkaru jagatabandya jagadīsā | sura nara muni saba nāvata sīsā ||
tinha nṛpasutahi naha paranāmā | kahi saccidānanda paradhamā ||
bhae magana chabi tāsū bilokī | ajahuṁ prīti ura rahati na rokī ||

do. brahma jo vyāpaka biraja aja akala anīha abhedā |

so ki deha dhari hoi nara jāhi na jānata veda || 50 ||

biṣnu jo sura hita naratanu dhārī | sou sarbagya jathā tripurārī ||
khojai so ki agya iva nārī | gyānadhāma śrīpati asurārī ||
sambhugirā puni mṛṣā na hoī | siva sarbagya jāna sabu koī ||
asa saṁsaya mana bhayau apārā | hoī na hṛdayaṁ prabodha pracārā ||
jadyapi pragaṭa na kaheu bhavānī | hara antarajāmī saba jānī ||
sunahi satī tava nāri subhāū | saṁsaya asa na dharia ura kāū ||
jāsu kathā kubhañja riṣi gāī | bhagati jāsu mairi munihi sunāī ||
sou mama iṣṭadeva raghubīrā | sevata jāhi sadā muni dhīrā ||

chaṁ. muni dhīra jogī siddha santata bimala mana jehi dhyāvahīm |
kahi neti nigama purāna āgama jāsu kīrati gāvahīm ||
soi rāmu byāpaka brahma bhuvana nikāya pati māyā dhanī |
avatareu apane bhagata hita nijatantra nita raghukulamani ||

so. lāga na ura upadesu jadapi kaheu sivaṁ bāra bahu |
bole bihasi mahesu harimāyā balu jāni jiyāṁ || 51 ||

jauṁ tumhareṁ mana ati sandehū | tau kina jāi parīchā lehū ||
taba lagi baiṭha ahaṁ baṭachāhim | jaba lagi tumha aihahu mohi pāhi ||
jaisē jāi moha bhrama bhārī | karehu so jatānu bibeka bicārī ||
calīm satī siva āyasu pāī | karahim bicāru karauṁ kā bhāī ||
ihāṁ sambhu asa mana anumānā | dacchasutā kahuṁ nahim kalyānā ||
morehu kaheṁ na saṁsaya jāhīm | bidhī biparīta bhalāī nāhīm ||

hoihi soi jo rāma raci rākhā | ko kari tarka baṛhāvai sākhā ||
asa kahi lage japana harināmā | gaī satī jaham̃ prabhu sukhadhāmā ||

do. puni puni hṛdayam̃ vicāru kari dhari sītā kara rupa |
āgem̃ hoi cali pantha tehi jehim āvata narabhūpa || 52 ||

lachimana dīkha umākṛta beṣā cakita bhae bhrama hṛdayam̃ biseṣā ||
kahi na sakata kachu ati gambhīrā | prabhu prabhāu jānata matidhīrā ||
satī kapaṭu jāneu surasvāmī | sabadarasī saba antarajāmī ||
sumirata jāhi miṭai agyānā | soi sarabagya rāmu bhagavānā ||
satī kīnha caha taham̃huṃ durāū | dekhahu nāri subhāva prabhāū ||
nija māyā balu hṛdayam̃ bakhānī | bole bihasi rāmu mṛdu bānī ||
jori pāni prabhu kīnha pranāmū | pitā sameta līnha nija nāmū ||
kaheu bahori kahāṃ bṛṣaketū | bipina akeli phirahu kehi hetū ||

do. rāma bacana mṛdu gūṛha suni upajā ati saṅkocul |
satī sabhīta mahesa pahim̃ calīm̃ hṛdayam̃ baṛa socu || 53 ||

māim̃ saṅkara kara kahā na mānā | nija agyānu rāma para ānā ||
jāi utaru aba dehauṃ kāhā | ura upajā ati dārūna dāhā ||
jānā rāma satīm̃ dukhu pāvā | nija prabhāu kachu pragaṭi janāvā ||
satīm̃ dīkha kautuku maga jātā | āgem̃ rāmu sahita śrī bhrātā ||
phiri citavā pāchem̃ prabhu dekhā | sahita bandhu siya sundara veṣā ||
jaham̃ citavahim̃ taham̃ prabhu āsīnā | sevhim̃ siddha munīsa prabīnā ||
dekhe siva bidhi biṣnu anekā | amita prabhāu eka tem ekā ||
bandata carana karata prabhu sevā | bibidha beṣa dekhe saba devā ||

do. satī bidhātrī indirā dekhīm̃ amita anūpa |
jehim̃ jehim̃ beṣa ajādi sura tehi tehi tana anurūpa || 54 ||

dekhe jaham̃ taham̃ raghupati jete | saktinha sahita sakala sura tete ||
jīva carācara jo saṃsārā | dekhe sakala aneka prakārā ||
pūjahim̃ prabhuhi deva bahu beṣā | rāma rūpa dūsara nahim̃ dekhā ||
avaloke raghupati bahutere | sītā sahita na beṣa ghanere ||
soi raghubara soi lachimanu sītā | dekhi satī ati bhaī sabhītā ||
hṛdaya kampa tana sudhi kachu nāhīm̃ | nayana mūdi baiṭhīm̃ maga māhīm̃ ||
bahuri bilokeu nayana ughārī | kachu na dīkha taham̃ dacchakumārī ||

puni puni nāi rāma pada sīsā | calīm tahāṃ jahāṃ rahe girīsā ||

do. gaī samīpa mahesa taba haṃsi pūchī kusalāta |
līnhī parīchā kavana bidhi kahahu satya saba bāta || 55 ||

māsapārāyaṇa dūsarā viśrāma
satīm samujhi raghubīra prabhāu | bhaya basa siva sana kīnha durāu ||
kachu na parīchā līnhi gosāi | kīnha pranāmu tumhārihi nāi ||
jo tumha kahā so mṛṣā na hoī | moreṃ mana pratīti ati soī ||
taba saṅkara dekheu dhari dhyānā | satīm jo kīnha carita saba jānā ||
bahuri rāmamāyahi siru nāvā | prerī satihi jehīm jhūṃṭha kahāvā ||
hari icchā bhāvī balavānā | hṛdayaṃ bicārata sambhu sujānā ||
satīm kīnha sītā kara beṣā | siva ura bhayau biṣāda biseṣā ||
jaum aba karauṃ satī sana prīti | miṭai bhagati pathu hoi anīti ||

do. parama punīta na jāi taji kiēṃ prema baṛa pāpu |
pragaṭi na kahata mahesu kachu hṛdayaṃ adhika santāpu || 56 ||

taba saṅkara prabhu pada siru nāvā | sumirata rāmu hṛdayaṃ asa āvā ||
ehīm tana satihi bheṭa mohi nāhīm | siva saṅkalpu kīnha mana māhīm ||
asa bicāri saṅkaru matidhīrā | cale bhavana sumirata raghubīrā ||
calata gagana bhai girā suhāi | jaya mahesa bhali bhagati dṛṛhāi ||
asa pana tumha binu karai ko ānā | rāmabhagata samaratha bhagavānā ||
suni nabhagirā satī ura socā | pūchā sivahi sameta sakocā ||
kīnha kavana pana kahahu kṛpālā | satyadhāma prabhu dīnadayālā ||
jadapi satīm pūchā bahu bhāṃtī | tadapi na kaheu tripura ārātī ||

do. satīm hṛdaya anumāna kiya sabu jāneu sarbagya |
kīnha kapaṭu maim sambhu sana nāri sahaja jaṛa agya || 57ka ||

hṛdayaṃ socu samujhata nija karanī | cintā amita jāi nahi baranī ||
kṛpāsindhu siva parama agādhā | pragaṭa na kaheu mora aparādhā ||
saṅkara rukha avaloki bhavānī | prabhu mohi tajeu hṛdayaṃ akulānī ||
nija agha samujhi na kachu kahi jāi | tapai avāṃ iva ura adhikāi ||
satihi sasoca jāni bṛṣaketū | kahīm kathā sundara sukha hetū ||
baranata pantha bibidha itihāsā | bisvanātha pahuṃce kailāsā ||
tahaṃ puni sambhu samujhi pana āpana | baiṭhe baṭa tara kari kamalāsana ||

saṅkara sahaja sarupa samhārā | lāgi samādhi akhaṇḍa apārā ||

do. satī basahi kailāsa taba adhika socu mana māhim |
maramu na koū jāna kachu juga sama divasa sirāhim || 58 ||

nita nava socu satim ura bhārā | kaba jaihaum dukha sāgara pārā ||
maim jo kīnha raghupati apamānā | punipati bacanu mṛṣā kari jānā ||
so phalu mohi bidhātām dīnhā | jo kachu ucita rahā soi kīnhā ||
aba bidhi asa būjhia nahi tohī | saṅkara bimukha jiāvasi mohī ||
kahi na jāi kachu hṛdaya galānī | mana mahuṃ rāmāhi sumira sayānī ||
jau prabhu dīnadayālu kahāvā | āratī harana beda jasu gāvā ||
tau maim binaya karauṃ kara jorī | chūṭau begi deha yaha morī ||
jauṃ more siva carana sanehū | mana krama bacana satya bratu ehū ||

do. tau sabadarasī sunia prabhu karau so begi upāi |
hoi maranu jehī binahim śrama dusaha bipatti bihāi || 59 ||

so. jalu paya sarisa bikāi dekhahu prīti ki rīti bhali |
bilaga hoi rasu jāi kapaṭa khaṭāi parata puni || 57kha ||

ehi bidhi dukhita prajesakumārī | akathanīya dārūna dukhu bhārī ||
bītem sambata sahāsa satāsī | tajī samādhi sambhu abināsī ||
rāma nāma siva sumirana lāge | jāneu satim jagatapati jāge ||
jāi sambhu pada bandanu kīnhī | sanamukha saṅkara āsanu dīnhā ||
lage kahana harikathā rasālā | daccha prajesa bhae tehi kālā ||
dekhā bidhi bicāri saba lāyaka | dacchahi kīnha prajāpati nāyaka ||
baṛa adhikāra daccha jaba pāvā | ati abhimānu hṛdayaṃ taba āvā ||
nahim kou asa janamā jaga māhim | prabhutā pāi jāhi mada nāhim ||

do. daccha lie muni boli saba karana lage baṛa jāga |
nevate sādara sakala sura je pāvata makha bhāga || 60 ||

kinnara nāga siddha gandharbā | badhunha sameta cale sura sarbā ||
biṣṇu birañci mahesu bihāi | cale sakala sura jāna banāi ||
satim biloke byoma bimānā | jāta cale sundara bidhi nānā ||
sura sundarī karahim kala gānā | sunata śravana chūṭahim muni dhyānā ||
pūcheu taba sivaṃ kaheu bakhānī | pitā jagya suni kachu haraṣānī ||

jaum mahesu mohi āyasu dehīm | kucha dina jāi rahaum misa ehīm ||
pati parityāga hṛdaya dukhu bhārī | kahai na nija aparādha bicārī ||
bolī satī manohara bānī | bhaya saṅkoca prema rasa sānī ||

do. pitā bhavana utsava parama jaum prabhu āyasu hoi |
tau mai jāum kṛpāyatana sādara dekhana soi || 61 ||

kahehu nīka morehum mana bhāvā | yaha anucita nahim nevata paṭhāvā ||
daccha sakala nija sutā bolāi | hamarem bayara tumhau bisarāi ||
brahmasabhām hama sana dukhu mānā | tehi tem ajahum karahim apamānā ||
jaum binu bolem jāhu bhavānī | rahai na silu sanehu na kānī ||
jadapi mitra prabhu pitu gura gehā | jāia binu bolem na samdehā ||
tadapi birodha māna jaham koī | tahām gaem kalyānu na hoī ||
bhānti aneka sambhu samujhāvā | bhāvī basa na gyānu ura āvā ||
kaha prabhu jāhu jo binahim bolāem | nahim bhali bāta hamāre bhāem ||

do. kahi dekhā hara jatana bahu rahai na dacchakumārī |
die mukhya gana saṅga taba bidā kīnha tripurārī || 62 ||

pitā bhavana jaba gaī bhavānī | daccha trāsa kāhum na sanamānī ||
sādara bhalehim milī eka mātā | bhaginim milim bahuta musukātā ||
daccha na kachu pūchī kusalātā | satihi biloki jare saba gātā ||
satim jāi dekheu taba jāgā | katahum na dīkha sambhu kara bhāgā ||
taba cita caṛheu jo saṅkara kaheū | prabhu apamānu samujhi ura daheū ||
pāchila dukhu na hṛdayam asa byāpā | jasa yaha bhayau mahā paritāpā ||
jadyapi jaga dārūna dukha nānā | saba tem kaṭhina jāti avamānā ||
samujhi so satihi bhayau ati krodhā | bahu bidhi jananim kīnha prabodhā ||

do. siva apamānu na jāi sahi hṛdayam na hoi prabodha |
sakala sabhahi haṭhi haṭaki taba bolim bacana sakrodha || 63 ||

sunahu sabhāsada sakala munindā | kahī sunī jinha saṅkara nindā ||
so phalu turata lahaba saba kāhūm | bhalī bhānti pachitāba pitāhūm ||
santa sambhu śrīpati apabādā | sunia jaham taham asi marajādā ||
kāṭia tāsū jibha jo basāi | śravana mūdi na ta calia parāi ||
jagadātamā mahesu purārī | jagata janaka saba ke hitakārī ||
pitā mandamati nindata tehi | daccha sukra sambhava yaha dehī ||

tajihauṁ turata deha tehi hetū | ura dhari candramauli bṛṣaketū ||
asa kahi joga agini tanu jārā | bhayau sakala makha hāhākārā ||

do. satī maranu suni sambhu gana lage karana makha khīsa |
jagya bidhamśa biloki bhṛgu racchā kīnhi munīsa || 64 ||

samācāra saba saṅkara pāe | bīrabhadru kari kopa paṭhāe ||
jagya bidhamśa jāi tinha kīnhā | sakala suranha bidhivata phalu dīnhā ||
bhe jagabidita daccha gati soī | jasi kachu sambhu bimukha kai hoī ||
yaha itihāsa sakala jaga jānī | tāte maim sañchepa bakhānī ||
satīm marata hari sana baru māgāl | janama janama siva pada anurāgā ||
tehi kārana himagiri gṛha jāī | janamīm pārabaṭī tanu pāī ||
jaba tem umā saila gṛha jāīm | sakala siddhi sampati tahaṁ chāī ||
jahaṁ tahaṁ muninha suāśrama kīnhe | ucita bāsa hima bhūdhara dīnhe ||

do. sadā sumana phala sahita saba druma nava nānā jāṭī |

pragaṭīm sundara saila para mani ākara bahu bhāṁṭī || 65 ||

sarītā saba punita jalu bahahīm | khaga mṛga madhupa sukhī saba rahahīm ||
sahaja bayaru saba jīvanha tyāgāl | giri para sakala karahim anurāgā ||
soha saila girijā gṛha āeṁ | jimi janu rāmabhagati ke pāeṁ ||
nita nūtana maṅgala gṛha tāsū | brahmādika gāvahim jasu jāśū ||
nārada samācāra saba pāe | kautukahīm giri geha sidhāe ||
sailarāja baṛa ādara kīnhā | pada pakhāri bara āsanu dīnhā ||
nāri sahita muni pada siru nāvāl | carana salila sabu bhavanu siñcāvā ||
nija saubhāgya bahuta giri baranāl | sutā boli melī muni caranā ||

do. trikālagya sarbagya tumha gati sarbatra tumhāri ||

kahahu sutā ke doṣa guna munibara hṛdayaṁ bicāri || 66 ||

kaha muni bihasi gūṛha mṛdu bānī | sutā tumhāri sakala guna khānī ||
sundara sahaja susīla sayānī | nāma umā ambikā bhavānī ||
saba lacchana sampanna kumārī | hoihi santata piyahi piārī ||
sadā acala ehi kara ahivātā | ehi tem jasu paihahim pitu mātā ||
hoihi pūjya sakala jaga māhīm | ehi sevata kachu durlabha nāhīm ||
ehi kara nāmu sumiri saṁsārā | triya caṛhahahim patibrata asidhārā ||

saila sulacchana sutā tumhārī| sunahu je aba avaguna dui cārī ||
aguna amāna mātu pitu hīnā| udāsīna saba saṁsaya chīnā ||

do. jogī jaṭila akāma mana nagana amaṅgala beṣa ||
asa svāmī ehi kahaṁ milihi parī hasta asi rekha || 67 ||

sunī muni girā satya jiyam̃ jānī| dukha dampatīhi umā haraṣānī ||
nāradahum̃ yaha bhedu na jānā| dasā eka samujhaba bilagānā ||
sakala sakhīm̃ girijā giri mainā| pulaka sarīra bhare jala nainā ||
hoi na mṛṣā devariṣi bhāṣā| umā so bacanu hṛdayam̃ dhari rākhā ||
upajeu siva pada kamala sanehū| milana kaṭhina mana bhā sandehū ||
jāni kuavasaru prīti durāi| sakhī uchaṅga baiṭhī puni jāi ||
jhūṭhi na hoi devariṣi bānī| socahi dampati sakhīm̃ sayānī ||
ura dhari dhīra kahai girirāū| kahahu nātha kā karia upāū ||

do. kaha munīsa himavanta sunu jo bidhi likhā lilāra|
deva danuja nara nāga muni kou na meṭanihāra || 68 ||

tadapi eka maim̃ kahauṁ upāi| hoi karai jaum̃ daiu sahāi ||
jasa baru maim̃ baraneum̃ tumha pāhīm̃| milahi umahi tasa saṁsaya nāhīm̃ ||
je je bara ke doṣa bakhāne| te saba siva pahi maim̃ anumāne ||
jaum̃ bibāhu saṅkara sana hoī| doṣau guna sama kaha sabu koī ||
jaum̃ ahi seja sayana hari karahīm̃| budha kachu tinha kara doṣu na dharahīm̃ ||
bhānu kṛsānu sarba rasa khāhīm̃| tinha kahaṁ manda kahata kou nāhīm̃ ||
subha aru asubha salila saba bahaī| surasari kou apunīta na kahaī ||
samaratha kahum̃ nahīm̃ doṣu gosāi| rabi pāvaka surasari kī nāi ||

do. jaum̃ asa hisiṣā karahīm̃ nara jaṛi bibeka abhimāna|
parahīm̃ kalapa bhari naraka mahum̃ jīva ki īsa samāna || 69 ||

surasari jala kṛta bārūni jānā| kabahum̃ na santa karahīm̃ tehi pānā ||
surasari milēm̃ so pāvana jaisēm̃| īsa anīsahi antaru taisēm̃ ||
sambhu sahaja samaratha bhagavānā| ehi bibāham̃ saba bidhi kalyānā ||
durārādhyā pai ahahīm̃ mahesū| āsutoṣa puni kīem̃ kalesū ||
jaum̃ tapu karai kumāri tumhārī| bhāviu meṭi sakahīm̃ tripurārī ||
jadyapi bara aneka jaga māhīm̃| ehi kahaṁ siva taji dūsara nāhīm̃ ||
bara dāyaka pranatārati bhañjana| kṛpāsindhu sevaka mana rañjana ||

icchita phala binu siva avarādhe | lahia na koṭi joga japa sādhem ||

do. asa kahi nārada sumiri hari girijahi dīnhi asīsa |
hoihi yaha kalyāna aba saṁsaya tajahu girīsa || 70 ||

kahi asa brahmabhavana muni gayaū | āgila carita sunahu jasa bhayaū ||
patihī ekānta pāi kaha mainā | nātha na maim samujhe muni bainā ||
jauṁ gharu baru kulu hoi anūpā | karia bibāhu sutā anurupā ||
na ta kanyā baru rahau kuārī | kanta umā mama prānapiārī ||
jauṁ na milahi baru girijahi jogū | giri jaṛa sahaja kahihi sabu logū ||
soi bicāri pati karehu bibāhū | jehim na bahori hoi ura dāhū ||
asa kahi pari carana dhari sīsā | bole sahita saneha girīsā ||
baru pāvaka pragaṭai sasi māhīm | nārada bacanu anyathā nāhīm ||

do. priyā socu pariharahu sabu sumirahu śrībhagavāna |
pārabatihī niramayau jehim soi karihi kalyāna || 71 ||

aba jau tumhahi sutā para nehū | tau asa jāi sikhāvana dehū ||
karai so tapu jehim milahim mahesū | āna upāyaṁ na miṭahi kalesū ||
nārada bacana sagarbha sahetū | sundara saba guna nidhi bṛṣaketū ||
asa bicāri tumha tajahu asaṅkā | sabahi bhāṁti saṅkaru akalaṅkā ||
suni pati bacana haraṣi mana māhīm | gaī turata uṭhi girijā pāhīm ||
umahi biloki nayana bhare bārī | sahita saneha goda baiṭhārī ||
bārahim bāra leti ura lāi | gadagada kaṅṭha na kachu kahi jāi ||
jagata mātu sarbagya bhavānī | mātu sukhada bolim mṛdu bānī ||

do. sunahi mātu maim dīkha asa sapana sunāvauṁ tohi |
sundara gaura subiprabara asa upadeseu mohi || 72 ||

karahi jāi tapu sailakumārī | nārada kahā so satya bicārī ||
mātu pitahi puni yaha mata bhāvā | tapu sukhaprada dukha doṣa nasāvā ||
tapabala racai prapañca bidhātā | tapabala biṣnu sakala jaga trātā ||
tapabala sambhu karahim saṅghārā | tapabala seṣu dharai mahibhārā ||
tapa adhāra saba sṛṣṭi bhavānī | karahi jāi tapu asa jiyam jānī ||
sunata bacana bisamita mahatārī | sapana sunāyau girihi haṁkārī ||
mātu pituhi bahubidhi samujhāi | calim umā tapa hita haraṣāi ||
priya parivāra pitā aru mātā | bhae bikala mukha āva na bātā ||

do. bedasirā muni āi taba sabahi kahā samujhāi ||
pārabatī mahimā sunata rahe prabodhahi pāi || 73 ||

ura dhari umā prānapati caranā | jāi bipina lāgīm tapu karanā ||
ati sukumāra na tanu tapa jogū | pati pada sumiri tajeu sabu bhogū ||
nita nava carana upaja anurāgā | bisarī deha tapahim manu lāgā ||
sambata sahasa mūla phala khāe | sāgu khāi sata baraṣa gavāṃe ||
kachu dina bhojanu bāri batāsā | kie kaṭhina kachu dina upabāsā ||
bela pātī mahi parai sukhāi | tīni sahasa sambata soī khāi ||
puni parihare sukhāneu paranā | umahi nāma taba bhayau aparānā ||
dekhi umahi tapa khīna sarīrā | brahmagirā bhai gagana gabhīrā ||

do. bhayau manoratha suphala tava sunu girijākumārī |
pariharu dusaha kalesa saba aba milihahim tripurāri || 74 ||

asa tapu kāhuṃ na kīnha bhavānī | bhau aneka dhīra muni gyānī ||
aba ura dharahu brahma bara bānī | satya sadā santata suci jānī ||
āvai pitā bolāvana jabahim | haṭha parihari ghara jāehu tabahim ||
milahim tumhahi jaba sapta riṣisā | jānehu taba pramāna bāgīsā ||
sunata girā bidhi gagana bakhānī | pulaka gāta girijā haraṣānī ||
umā carita sundara maim gāvā | sunahu sambhu kara carita suhāvā ||
jaba tem satī jāi tanu tyāgā | taba sem siva mana bhayau birāgā ||
japahim sadā raghunāyaka nāmā | jaham̃ taham̃ sunahim rāma guna grāmā ||

do. cidānanda sukhadhāma siva bigata moha mada kāma |
bicarahim mahi dhari hṛdayam̃ hari sakala loka abhirāma || 75 ||

katahuṃ muninha upadesahim gyānā | katahuṃ rāma guna karahim bakhānā ||
jadapi akāma tadapi bhagavānā | bhagata biraha dukha dukhita sujānā ||
ehi bidhi gayau kālu bahu bitī | nita nai hoi rāma pada prīti ||
naimu premu saṅkara kara dekhā | abicala hṛdayam̃ bhagati kai rekhā ||
pragaṭai rāmu kṛtagya kṛpālā | rūpa sila nidhi teja bisālā ||
bahu prakāra saṅkarahi sarāhā | tumha binu asa bratu ko nirabāhā ||
bahubidhi rāma sivahi samujhāvā | pārabatī kara janmu sunāvā ||
ati punīta girijā kai karanī | bistara sahita kṛpānidhi baranī ||

do. aba binatī mama sunehu siva jaum mo para nija nehu |
jāi bibāhahu sailajahi yaha mohi māgem dehu || 76 ||

kaha siva jadapi ucita asa nāhīm | nātha bacana puni meṭi na jāhīm ||
sira dhari āyasu karia tumhārā | parama dharamu yaha nātha hamārā ||
mātu pitā gura prabhu kai bānī | binahim bicāra karia subha jānī ||
tumha saba bhāṁti parama hitakārī | agyā sira para nātha tumhārī ||
prabhu toṣeu suni saṅkara bacana | bhakti bibeka dharma juta racanā ||
kaha prabhu hara tumhāra pana raheū | aba ura rākhehu jo hama kaheū ||
antaradhāna bhae asa bhāṣī | saṅkara soi mūrati ura rākhī ||
tabahim saptariṣi siva pahim āe | bole prabhu ati bacana suhāe ||

do. pārabatī pahim jāi tumha prema paricchā lehu |
girihi preri paṭhaehu bhavana dūri karehu sandehu || 77 ||

riṣinha gauri dekhī tahaṁ kaisī | mūrati manta tapasyā jaisī ||
bole muni sunu sailakumārī | karahu kavana kārana tapu bhārī ||
kehi avarādhahu kā tumha cahahū | hama sana satya maramu kina kahahū ||
kahata bacata manu ati sakucāī | haṁsihahu suni hamāri jaratāī ||
manu haṭha parā na sunai sikhāvā | cahata bāri para bhīti uṭhāvā ||
nārada kahā satya soi jānā | binu paṅkhanha hama cahahim uṣānā ||
dekhahu muni abibeku hamārā | cāhia sadā sivahi bharatārā ||

do. sunata bacana bihase riṣaya girisambhava taba deha |
nārada kara upadesu suni kahahu baseu kisu geha || 78 ||

dacchasutanha upadesenhi jāī | tinha phiri bhavanu na dekhā āī ||
citraketu kara gharu una ghālā | kanakakasipu kara puni asa hālā ||
nārada sikha je sunahim nara nārī | avasi hohim taji bhavanu bhikhārī ||
mana kapaṭi tana sajjana cīnhā | āpu sarisa sabahī caha kīnhā ||
tehi kem bacana māni bisvāsā | tumha cāhahu pati sahaja udāsā ||
nirguna nilaja kubeṣa kapālī | akula ageha digambara byālī ||
kahahu kavana sukhu asa baru pāem | bhala bhūlihu ṭhaga ke baurāem ||
pañca kahem sivaṁ satī bibāhī | puni avaḍeri marāenhi tāhī ||

do. aba sukha sovata socu nahi bhikha māgi bhava khāhim |
sahaja ekākinha ke bhavana kabahuṁ ki nāri khaṭāhim || 79 ||

ajahūṁ mānahu kahā hamārā | hama tumha kahuṁ baru nīka bicārā ||
ati sundara suci sukhada susīlā | gāvahim beda jāsu jasa līlā ||
dūṣana rahita sakala guna rāsī | śrīpati pura baikuṅṭha nivāsī ||
asa baru tumhahi milāuba ānī | sunata bihasi kaha bacana bhavānī ||
satya kahehu giribhava tanu ehā | haṭha na chūṭa chūṭai baru dehā ||
kanakau puni paṣāna teṁ hoī | jārehuṁ sahaju na parihara soī ||
nārada bacana na maim pariharaūṁ | basau bhavanu ujarau nahim ḍaraūṁ ||
gura keṁ bacana pratīti na jehī | sapanehuṁ sugama na sukha sidhi tehī ||

do. mahādeva avaguna bhavana biṣnu sakala guna dhāma |
jehi kara manu rama jāhi sana tehi tehī sana kāma || 80 ||

jauṁ tumha milatehu prathama munīsā | sunatiuṁ sikha tumhāri dhari sīsā ||
aba maim janmu sambhu hita hārā | ko guna dūṣana karai bicārā ||
jauṁ tumhare haṭha hṛdayaṁ biseṣī | rahi na jāi binu kieṁ bareṣī ||
tau kautukianha ālasu nāhīm | bara kanyā aneka jaga māhīm ||
janma koṭi lagi ragara hamārī | barauṁ sambhu na ta rahauṁ kuārī ||
tajaūṁ na nārada kara upadesū | āpu kahahi sata bāra mahesū ||
maim pā parauṁ kahai jagadambā | tumha gṛha gavanahu bhayau bilambā ||
dekhi premu bole muni gyānī | jaya jaya jagadambike bhavānī ||

do. tumha māyā bhagavāna siva sakala jagata pitu mātu |
nāi carana sira muni cale puni puni haraṣata gātu || 81 ||

jāi muninha himavantu paṭhāe | kari binatī girajahim gṛha lyāe ||
bahuri saptariṣi siva pahim jāi | kathā umā kai sakala sunāi ||
bhae magana siva sunata sanehā | haraṣi saptariṣi gavane gehā ||
manu thira kari taba sambhu sujānā | lage karana raghunāyaka dhyānā ||
tāraku asura bhayau tehi kālā | bhuja pratāpa bala teja bisālā ||
teṁhi saba loka lokapati jīte | bhae deva sukha sampati rīte ||
ajara amara so jīti na jāi | hāre sura kari bibidha larāi ||
taba birañci sana jāi pukāre | dekhe bidhi saba deva dukhāre ||

do. saba sana kahā bujhāi bidhi danuja nidhana taba hoi |
sambhu sukra sambhūta suta ehi jītai rana soi || 82 ||

mora kahā suni karahu upāi | hoihi īsvara karihi sahāi ||
satim̄ jo taji daccha makha dehā | janamī jāi himācala gehā ||
tehim̄ tapu kīnha sambhu pati lāgī | siva samādhi baiṭhe sabu tyāgī ||
jadapi ahai asamañjasa bhārī | tadapi bāta eka sunahu hamārī ||
paṭhavahu kāmu jāi siva pāhīm̄ | karai chobhu sañkara mana māhīm̄ ||
taba hama jāi sivahi sira nāi | karavāuba bibāhu bariāi ||
ehi bidhi bhalehi devahita hoī | mara ati nīka kahai sabu koī ||
astuti suranha kīnhi ati hetū | pragaṭeu biṣamabāna jhaṣaketū ||

do. suranha kahīm̄ nija bipati saba suni mana kīnha bicāra |
sambhu birodha na kusala mohi bihasi kaheu asa māra || 83 ||

tadapi karaba mair̄m̄ kāju tumhārā | śruti kaha parama dharama upakārā ||
para hita lāgi tajai jo dehī | santata santa prasamsahim̄ tehī ||
asa kahi caleu sabahi siru nāi | sumana dhanuṣa kara sahita sahāi ||
calata māra asa hṛdayam̄ bicārā | siva birodha dhruva maranu hamārā ||
taba āpana prabhāu bistārā | nija basa kīnha sakala saṁsārā ||
kopeu jabahi bāricaraketū | chana mahuṁ miṭe sakala śruti setū ||
brahmacarja brata sañjama nānā | dhīraja dharama gyāna bigyānā ||
sadācāra japa joga birāgā | sabhaya bibeka kaṭaku saba bhāgā ||

cham̄. bhāgeu bibeka sahāya sahita so subhaṭa sañjuga mahi mure |
sadagrantha parbata kandaranhi mahuṁ jāi tehi avasara dure ||
honihāra kā karatāra ko rakhavāra jaga kharabharu parā |
dui mātha kehi ratinātha jehi kahuṁ kopi kara dhanu saru dharā ||

do. je sajīva jaga acara cara nāri puruṣa asa nāma |
te nija nija marajāda taji bhae sakala basa kāma || 84 ||

saba ke hṛdayam̄ madana abhilāṣā | latā nihāri navahim̄ taru sākḥā ||
nadīm̄ umagi ambudhi kahuṁ dhāi | saṅgama karahim̄ talāva talāi ||
jaham̄ asi dasā jaṛanha kai baranī | ko kahi sakai sacetana karanī ||
pasu pacchī nabha jala thalacārī | bhae kāmabasa samaya bisārī ||
madana andha byākula saba lokā | nisi dinu nahim̄ avalokahim̄ kokā ||
deva danuja nara kinnara byālā | preta pisāca bhūta betālā ||
inha kai dasā na kaheum̄ bakhānī | sadā kāma ke cere jānī ||
siddha birakta mahāmuni jogī | tepi kāmabasa bhae biyogī ||

chaṁ. bhae kāmabasa jogīsa tāpasa pāvamañranhi kī ko kahai |
dekhahiṁ carācara nārimaya je brahmamaya dekhata rahe ||
abalā bilokahiṁ puruṣamaya jagu puruṣa saba abalāmayaṁ |
dui daṇḍa bhari brahmāṇḍa bhītara kāmakṛta kautuka ayaṁ ||

so. dharī na kāhūṁ dhira sabake mana manasija hare |
je rākhe raghubīra te ubare tehi kāla mahūṁ || 85 ||

ubhaya gharī asa kautuka bhayaū | jau lagi kāmu sambhu pahīṁ gayaū ||
sivahi biloki sasañkeu mārū | bhayau jathāthiti sabu saṁsārū ||
bhae turata saba jīva sukhāre | jimi mada utari gaerñ matavāre ||
rudrahi dekhi madana bhaya mānā | durādharāṣa durgama bhagavānā ||
phirata lāja kachu kari nahīṁ jāī | maranu ṭhāni mana racesi upāī ||
pragaṭesi turata rucira riturājā | kusumita nava taru rāji birājā ||
bana upabana bāpikā taṛāgā | parama subhaga saba disā bibhāgā ||
jahaṁ tahaṁ janu umagata anurāgā | dekhi muehuṁ mana manasija jāgā ||

chaṁ. jāgai manobhava muehuṁ mana bana subhagatā na parai kahī |
sītala sugandha sumanda māruta madana anala sakhā sahī ||
bikase saranhi bahu kañja guñjata puñja mañjula madhukarā |
kalahaṁsa pika suka sarasa rava kari gāna nācahim apacharā ||

do. sakala kalā kari koṭi bidhi hāreu sena sameta |
calī na acala samādhi siva kopeu hṛdayaniketa || 86 ||

dekhi rasāla biṭapa bara sākhā | tehi para caṛheu madanu mana mākhā ||
sumana cāpa nija sara sandhāne | ati risa tāki śravana lagi tāne ||
chāre biṣama bisikha ura lāge | chuṭi samādhi sambhu taba jāge ||
bhayau īsa mana chobhu biseṣī | nayana ughāri sakala disī dekhī ||
saurabha pallava madanu bilokā | bhayau kopu kampeu trailokā ||
taba sivaṁ tisara nayana ughārā | citavata kāmu bhayau jari chārā ||
hāhākāra bhayau jaga bhārī | ḍarape sura bhae asura sukhārī ||
samujhi kāmasukhu socahiṁ bhogī | bhae akaṇṭaka sādḥaka jogī ||

chaṁ. jogi akaṇṭaka bhae pati gati sunata rati muruchita bhaī |
rodati badati bahu bhāṁti karunā karati saṅkara pahīṁ gaī |

ati prema kari binatī bibidha bidhi jori kara sanmukha rahī |
prabhu āsutoṣa kṛpāla siva abalā nirakhi bole sahī ||

do. aba teṁ rati tava nātha kara hoihi nāmu anaṅgu |
binu bapu byāpihi sabahi puni sunu nija milana prasaṅgu || 87 ||

jaba jadubaṁsa kṛṣṇa avatārā | hoihi harana mahā mahibhārā ||
kṛṣṇa tanaya hoihi pati torā | bacanu anyathā hoi na morā ||
rati gavanī suni saṅkara bānī | kathā apara aba kahauṁ bakhānī ||
devanha samācāra saba pāe | brahmādika baikuṅṭha sidhāe ||
saba sura biṣṇu birañci sametā | gae jahāṁ siva kṛpāniketā ||
pṛthaka pṛthaka tinha kīnhi prasāṁsā | bhae prasanna candra avataṁsā ||
bole kṛpāsindhu bṛṣaketū | kahahu amara āe kehi hetū ||
kaha bidhi tumha prabhu antarajāmī | tadapi bhagati basa binavauṁ svāmī ||

do. sakala suranha ke hṛdayaṁ asa saṅkara parama uchāhu |
nija nayanahi dekhā cahahiṁ nātha tumhāra bibāhu || 88 ||

yaha utsava dekhia bhari locana | soi kachu karahu madana mada mocana |
kāmu jāri rati kahauṁ baru dīnhā | kṛpāsindhu yaha ati bhala kīnhā ||
sāsati kari puni karahiṁ pasāū | nātha prabhunha kara sahaja subhāū ||
pārabatīṁ tapu kīnha apārā | karahu tāsu aba aṅgikārā ||
suni bidhi binaya samujhi prabhu bānī | aisei hou kahā sukhu mānī ||
taba devanha dundubhīṁ bajāīm | baraṣi sumana jaya jaya sura sāī ||
avasaru jāni saptariṣi āe | turatahiṁ bidhi giribhavana paṭhāe ||
prathama gae jahāṁ rahī bhavānī | bole madhura bacana chala sānī ||

do. kahā hamāra na sunehu taba nārada kem upadesa |
aba bhā jhūṭha tumhāra pana jāreu kāmu mahesa || 89 ||

māsapārāyaṇatīsarā viśrāma
suni bolīṁ musakāi bhavānī | ucita kahehu munibara bigyānī ||
tumhareṁ jāna kāmu aba jāra | aba lagi sambhu rahe sabikārā ||
hamareṁ jāna sadā siva jogī | aja anavadya akāma abhogī ||
jauṁ maim siva seye asa jānī | prīti sameta karma mana bānī ||
tau hamāra pana sunahu munīsā | karihahiṁ satya kṛpānidhi īsā ||
tumha jo kahā hara jāreu mārā | soi ati baṛa abibeku tumhārā ||

tāta anala kara sahaja subhāū | hima tehi nikaṭa jāi nahim kāū ||
gaeṃ samīpa so avasi nasāī | asi manmatha mahesa kī nāī ||

do. hiyaṃ haraṣe muni bacana suni dekhi prīti bisvāsa ||
cale bhavānihi nāi sira gae himācala pāsa || 90 ||

sabu prasaṅgu giripatihi sunāvā | madana dahana suni ati dukhu pāvā ||
bahuri kaheu rati kara baradānā | suni himavanta bahuta sukhu mānā ||
hṛdayaṃ bicāri sambhu prabhutāī | sādara munibara lie bolāī ||
sudu sunakhatu sugharī socāī | begi bedabidhi lagana dharāī ||
patrī saptariṣinha soi dīnhī | gahi pada binaya himācala kīnhī ||
jāi bidhihi dīnhi so pātī | bācata prīti na hṛdayaṃ samātī ||
lagana bāci aja sabahi sunāī | haraṣe muni saba sura samudāī ||
sumana bṛṣṭi nabha bājana bāje | maṅgala kalasa dasahuṃ disi sāje ||

do. lage saṃvārana sakala sura bāhana bibidha bimāna |
hohi saguna maṅgala subhada karahim apacharā gāna || 91 ||

sivahi sambhu gana karahim siṅgārā | jaṭa mukuṭa ahi mauru saṃvārā ||
kuṅḍala kaṅkana pahire byālā | tana bibhūti paṭa kehari chālā ||
sasi lalāṭa sundara sira gaṅgā | nayana tīni upabīta bhujāṅgā ||
garala kaṅṭha ura nara sira mālā | asiva beṣa sivadhāma kṛpālā ||
kara trisūla aru ḍamaru birājā | cale basahaṃ caṛhi bājahim bājā ||
dekhi sivahi suratriya musukāhīm | bara lāyaka dulahini jaga nāhīm ||
biṣnu birañci ādi surabrātā | caṛhi caṛhi bāhana cale barātā ||
sura samāja saba bhāṃti anūpā | nahim barāta dūlaha anurūpā ||

do. biṣnu kahā asa bihasi taba boli sakala disirāja |
bilaga bilaga hoi calahu saba nija nija sahita samāja || 92 ||

bara anuhāri barāta na bhāī | haṃsī karaihahu para pura jāī ||
biṣnu bacana suni sura musakāne | nija nija sena sahita bilagāne ||
manahīm mana mahesu musukāhīm | hari ke biṅgya bacana nahim jāhīm ||
ati priya bacana sunata priya kere | bhṛṅgihi preri sakala gana ṭere ||
siva anusāsana suni saba āe | prabhu pada jalaja sīsa tinha nāe ||
nānā bāhana nānā beṣā | bihase siva samāja nija dekhā ||
kou mukhahīna bipula mukha kāhū | binu pada kara kou bahu pada bāhū ||

bipula nayana kou nayana bihīnā | riṣṭapuṣṭa kou ati tanakhīnā ||

chaṁ. tana khīna kou ati pīna pāvana kou apāvana gati dhareṁ |
bhūṣana karāla kapāla kara saba sadya sonita tana bhareṁ ||
khara svāna suara ṣṛkāla mukha gana beṣa aganita ko ganai |
bahu jinasa preta pisāca jogi jamāta baranata nahim banai ||

so. nācahim gāvahim gīta parama taraṅgī bhūta saba |
dekhata ati biparīta bolahim bacana bicitra bidhi || 93 ||

jasa dūlahu tasi banī barātā | kautuka bibidha hohim maga jātā ||
ihāṁ himācala raceu bitānā | ati bicitra nahim jāi bakhānā ||
saila sakala jahaṁ lagi jaga māhīm | laghu bisāla nahim barani sirāhīm ||
bana sāgara saba nadīm talāvā | himagiri saba kahum neyata paṭhāvā ||
kāmarūpa sundara tana dhārī | sahita samāja sahita bara nārī ||
gae sakala tuhinācala gehā | gāvahim maṅgala sahita sanehā ||
prathamahim giri bahu ḡṛha saṁvarāe | jathājogu tahaṁ tahaṁ saba chāe ||
pura sobhā avaloki suhāi | lāgai laghu birañci nipunāi ||

chaṁ. laghu lāga bidhi kī nipunatā avaloki pura sobhā sahī |
bana bāga kūpa tarāga saritā subhaga saba saka ko kahī ||
maṅgala bipula torana patākā ketu ḡṛha ḡṛha sohamīm ||
banitā puruṣa sundara catura chabi dekhi muni mana mohahīm ||

do. jagadambā jahaṁ avatarī so puru barani ki jāi |
ridhhi siddhi sampatti sukha nita nūtana adhikāi || 94 ||

nagara nikaṣṭa barāta suni āi | pura kharabharu sobhā adhikāi ||
kari banāva saji bāhana nānā | cale lena sādara agavānā ||
hiyaṁ haraṣe sura sena nihārī | harihi dekhi ati bhae sukhārī ||
siva samāja jaba dekhana lāge | biḍari cale bāhana saba bhāge ||
dhari dhiraju tahaṁ rahe sayāne | bālaka saba lai jīva parāne ||
gaeṁ bhavana pūchahim pitu mātā | kahahim bacana bhaya kampita gātā ||
kahia kāha kahi jāi na bātā | jama kara dhāra kidhaum bariātā ||
baru baurāha basahaṁ asavārā | byāla kapāla bibhūṣana chārā ||

chaṁ. tana chāra byāla kapāla bhūṣana nagana jaṭila bhayañkarā |

saṅga bhūta preta pisāca jogini bikaṭa mukha rajanīcarā ||
jo jiata rahihi barāta dekhata punya baṛa tehi kara sahi |
dekhahi so umā bibāhu ghara ghara bāta asi larikanha kahī ||

do. samujhi mahesa samāja saba janani janaka musukāhim |
bāla bujhāe bibidha bidhi niḍara hohu ḍaru nāhim || 95 ||

lai agavāna barātahi āe | die sabahi janavāsa suhāe ||
maināṃ subha āratī saṅvārī | saṅga sumāṅgala gāvahim nārī ||
kañcana thāra soha bara pānī | parichana calī harahi haraṣānī ||
bikaṭa beṣa rudrahi jaba dekhā | abalanha ura bhaya bhayau biseṣā ||
bhāgi bhavana paiṭhīm ati trāsā | gae mahesu jahāṃ janavāsā ||
mainā hṛdayaṃ bhayau dukhu bhārī | līnhī boli girīsakumārī ||
adhika sanehaṃ goda baiṭhārī | syāma saroja nayana bhare bārī ||
jehim bidhi tumhahi rūpu asa dīnhā | tehim jaṛa baru bāura kasa kīnhā ||

chaṃ. kasa kīnhā baru baurāha bidhi jehim tumhahi sundaratā daī |
jo phalu cahia surataruhim so barabasa babūrahim lāgaī ||
tumha sahita giri tem girauṃ pāvaka jarauṃ jalanidhi mahumṃ parauṃ ||
gharu jāu apajasu hou jaga jīvata bibāhu na haumṃ karauṃ ||

do. bhāi bikala abalā sakala dukhita dekhi girinārī |
kari bilāpu rodati badati sutā sanehu saṃbhārī || 96 ||

nārada kara mairṃ kāha bigārā | bhavanu mora jinha basata ujārā ||
asa upadesu umahi jinha dīnhā | baure barahi lagi tapu kīnhā ||
sācehuṃ unha ke moha na māyā | udāsīna dhanu dhāmu na jāyā ||
para ghara ghālaka lāja na bhīrā | bājhaṃ ki jāna prasava kaimṃ pīrā ||
jananihi bikala biloki bhavānī | bolī juta bibeka mṛdu bānī ||
asa bicāri socahi mati mātā | so na ṭarai jo racai bidhātā ||
karama likhā jau bāura nāhū | tau kata dosu lagāia kāhū ||

tumha sana miṭahim ki bidhi ke aṅkā | mātu byartha jani lehu kalaṅkā ||

chaṃ. jani lehu mātu kalaṅku karunā pariharahu avasara nahim |
dukhu sukhu jo likhā līlāra hamareṃ jāba jahamṃ pāuba tahim ||
suni umā bacana binīta komala sakala abalā socahim ||

bahu bhāṁti bidhihi lagāi dūṣana nayana bāri bimocahīm ||

do. tehi avasara nārada sahita aru riṣi sapta sameta |
samācāra suni tuhinagiri gavane turata niketa || 97 ||

taba nārada sabahi samujhāvā | pūruba kathāprasaṅgu sunāvā ||
mayanā satya sunahu mama bānī | jagadambā tava sutā bhavānī ||
ajā anādi sakti abināsini | sadā sambhu aradhaṅga nivāsini ||
jaga sambhava pālana laya kārini | nija icchā līlā bapu dhārini ||
janamīm prathama daccha gṛha jāi | nāmu satī sundara tanu pāi ||
tahaṁhuṁ satī saṅkaraḥi bibāhīm | kathā prasiddha sakala jaga māhīm ||
eka bāra āvata siva saṅgā | dekheu raghukula kamala pataṅgā ||
bhayau mohu siva kahā na kīnhā | bhrama basa beṣu sīya kara līnhā ||

chaṁ. siya beṣu satī jo kīnha tehi aparādha saṅkara pariharīm |
hara birahaṁ jāi bahori pitu kem jagya jogānala jarīm ||
aba janami tumhare bhavana nija pati lāgi dārūna tapu kiyā |
asa jāni saṁsaya tajahu girijā sarbadā saṅkara priyā ||

do. suni nārada ke bacana taba saba kara miṭā biṣāda |
chana mahūṁ byāpeu sakala pura ghara ghara yaha sambāda || 98 ||

taba mayanā himavantu anande | puni puni pārabatī pada bande ||
nāri puruṣa sisu jubā sayāne | nagara loga saba ati haraṣāne ||
lage hona pura maṅgalagānā | saje sabahi hāṭaka ghaṭa nānā ||
bhāṁti aneka bhai jevarānā | sūpasāstra jasa kachu byavahārā ||
so jevanāra ki jāi bakhānī | basahīm bhavana jehīm mātu bhavānī ||
sādara bole sakala barātī | biṣnu birañci deva saba jāti ||
bibidhi pāṁti baiṭhī jevanārā | lāge parusana nipuna suārā ||
nāribṛnda sura jevaṁta jānī | lagīm dena gārīm mṛdu bānī ||

chaṁ. gārīm madhura svara dehim sundari biṅgya bacana sunāvahīm |
bhojanu karahīm sura ati bilambu binodu suni sacu pāvahīm ||
jevaṁta jo baṛhyo anandu so mukha koṭihūṁ na parai kahyol
acavāṁi dīnhe pāna gavane bāsa jaham jāko rahyo ||

do. bahuri muninha himavanta kahūṁ lagana sunāi āi |

samaya biloki bibāha kara paṭhae deva bolāi || 99 ||

boli sakala sura sādara līnhe | sabahi jathocita āsana dīnhe ||
bedī beda bidhāna saṁvārī | subhaga sumaṅgala gāvahiṁ nārī ||
siṅghāsanu ati dībya suhāvā | jāi na barani birañci banāvā ||
baiṭhe siva bipranha siru nāi | hṛdayaṁ sumiri nija prabhu raghurāi ||
bahuri munīsanha umā bolāi | kari siṅgāru sakhīṁ lai āi ||
dekhata rūpu sakala sura mohe | baranai chabi asa jaga kabi ko hai ||
jagadambikā jāni bhava bhāmā | suranha manahiṁ mana kīnha pranāmā ||
sundaratā marajāda bhavānī | jāi na koṭihuṁ badana bakhānī ||

chaṁ. koṭihuṁ badana nahīṁ banai baranata jaga janani sobhā mahā |
sakucahiṁ kahata śruti seṣa sārada mandamati tulasī kahā ||
chabikhāni mātu bhavāni gavanī madhya maṇḍapa siva jahāṁ ||
avaloki sakahiṁ na sakuca pati pada kamala manu madhukaru tahāṁ ||

do. muni anusāsana ganapatihī pūjeu sambhu bhavāni |

kou suni saṁsaya karai jani sura anādi jiyāṁ jāni || 100 ||

jasi bibāha kai bidhi śruti gāi | mahāmuninha so saba karavāi ||
gahi girīsa kusa kanyā pānī | bhavahi samarapīṁ jāni bhavānī ||
pānigrahana jaba kīnha mahesā | himyaṁ haraṣe taba sakala suresā ||
beda mantra munibara uccarahīṁ | jaya jaya jaya saṅkara sura karahīṁ ||
bājahiṁ bājana bibidha bidhānā | sumanabrṣṭi nabha bhai bidhi nānā ||
hara girijā kara bhayau bibāhū | sakala bhuvana bhari rahā uchāhū ||
dāsīṁ dāsa turaga ratha nāgā | dhenu basana mani bastu bibhāgā ||
anna kanakabhājana bhari jānā | dāija dīnha na jāi bakhānā ||

chaṁ. dāija diyo bahu bhāṁti puni kara jori himabhūdhara kahyo |
kā deuṁ pūranakāma saṅkara carana paṅkaja gahi rahyo ||
sivaṁ kṛpāsāgara sasura kara santoṣu saba bhāṁtihiṁ kiyol
puni gahe pada pāthoja mayanāṁ prema paripūrana hiyo ||

do. nātha umā mana prāna sama grhakiṅkarī karehu |

chamehu sakala aparādha aba hoi prasanna baru dehu || 101 ||

bahu bidhi sambhu sāsa samujhāi| gavanī bhavana carana siru nāi ||
jananīm umā boli taba līnhī| lai uchaṅga sundara sikha dīnhī ||
karehu sadā saṅkara pada pūjā| nāridharamu pati deu na dūjā ||
bacana kahata bhare locana bārī| bahuri lāi ura līnhi kumārī ||
kata bidhi sṛjīm nāri jaga māhīm| parādhīna sapanehuṅ sukhu nāhīm ||
bhai ati prema bikala mahatārī| dhīraju kīnha kusamaya bicārī ||
puni puni milati parati gahi caranā| parama prema kachu jāi na baranā ||
saba nārinha mili bheṭi bhavānī| jāi janani ura puni lapaṭānī ||

chaṁ. jananihi bahuri mili calī ucita asīsa saba kāhūṅ daīm|
phiri phiri bilokati mātu tana taba sakhīm lai siva pahīm gaī ||
jācaka sakala santoṣi saṅkaru umā sahita bhavana cale|
saba amara haraṣe sumana baraṣi nisāna nabha bāje bhale ||

do. cale saṅga himavantu taba pahuṅcāvana ati hetu|
bibidha bhāṁti paritoṣu kari bidā kīnha bṛṣaketu || 102 ||

turata bhavana āe girirāi| sakala saila sara lie bolāi ||
ādara dāna binaya bahumānā| saba kara bidā kīnha himavānā ||
jabahīm sambhu kailāsahim āe| sura saba nija nija loka sidhāe ||
jagata mātu pitu sambhu bhavānī| tehī siṅgāru na kahauṅ bakhānī ||
karahīm bibidha bidhi bhoga bilāsā| gananha sameta basahīm kailāsā ||
hara girijā bihāra nita nayaū| ehi bidhi bipula kāla cali gayaū ||
taba janameu ṣaṭabadana kumārā| tāraku asura samara jehīm mārā ||
āgama nigama prasiddha purānā| ṣanmukha janmu sakala jānā ||

chaṁ. jagu jāna ṣanmukha janmu karmu pratāpu puruṣārathu mahā|
tehi hetu maim bṛṣaketu suta kara carita saṅchepahīm kahā ||
yaha umā saṅgu bibāhu je nara nāri kahahīm je gāvahīm|
kalyāna kāja bibāha maṅgala sarbadā sukhu pāvahīm ||

do. carita sindhu girijā ramana beda na pāvahīm pārū|
baranai tulasīdāsu kimi ati matimanda gavāṅru || 103 ||

sambhu carita suni sarasa suhāvā| bharadvāja muni ati sukha pāvā ||
bahu lālasā kathā para bārhi| nayanānhi nīru romāvali ṭhārhi ||
prema bibasa mukha āva na bānī| dasā dekhi haraṣe muni gyānī ||

aho dhanya tava janmu munīsā | tumhahi prāna sama priya gaurīsā ||
siva pada kamala jinhahi rati nāhīm | rāmahi te sapanehum̃ na sohāhīm ||
binu chala bisvanātha pada nehū | rāma bhagata kara lacchana ehū ||
siva sama ko raghupati bratadhārī | binu agha tajī satī asi nārī ||
panu kari raghupati bhagati dekhāi | ko siva sama rāmahi priya bhāi ||

do. prathamahīm mai kahi siva carita būjhā maramu tumhāra |
suci sevaka tumha rāma ke rahita samasta bikāra || 104 ||

mair̃ jānā tumhāra guna silā | kahauṃ sunahu aba raghupati līlā ||
sunu muni āju samāgama torem̃ | kahi na jāi jasa sukhu mana moreṃ ||
rāma carita ati amita munisā | kahi na sakahīm sata koṭi ahīsā ||
tadapi jathāśruta kahauṃ bakhānī | sumiri girāpati prabhu dhanupānī ||
sārada dārunāri sama svāmī | rāmu sūtradhara antarajāmī ||
jehi para kṛpā karahīm janu jānī | kabi ura ajira nacāvahīm bānī ||
pranavaum̃ soi kṛpāla raghunāthā | baranaum̃ bisada tāsū guna gāthā ||
parama ramya giribaru kailāsū | sadā jahāṃ siva umā nivāsū ||

do. siddha tapodhana jogijana sūra kinnara munibr̃nda |
basahīm tahāṃ sukṛtī sakala sevahīm siba sukhakanda || 105 ||

hari hara bimukha dharmā rati nāhīm | te nara tahāṃ sapanehum̃ nahīm jāhīm ||
tehi giri para baṭa biṭapa bisālā | nita nūtana sundara saba kālā ||
tribidha samīra susītali chāyā | siva biśrāma biṭapa śruti gāyā ||
eka bāra tehi tara prabhu gayaū | taru biloki ura ati sukhu bhayaū ||
nija kara ḍāsī nāgaripu chālā | baiṭhai sahajahīm sambhu kṛpālā ||
kunda indu dara gaura sarīrā | bhuja pralamba paridhana municīrā ||
taruna aruna ambuja sama caranā | nakha duti bhagata hṛdaya tama haranā ||
bhujaga bhūti bhūṣana tripurārī | ānanu sarada canda chabi hārī ||

do. jaṭā mukuṭa surasarita sira locana nalina bisāla |
nīlakaṇṭha lāvanyanidhi soha bālabidhu bhāla || 106 ||

baiṭhe soha kāmaripu kaisem̃ | dharem̃ sarīru sāntarasu jaisem̃ ||
pārabatī bhala avasaru jānī | gaī sambhu pahīm mātu bhavānī ||
jāni priyā ādaru ati kīnhā | bāma bhāga āsanu hara dīnhā ||
baiṭhīm siva samīpa haraṣāi | pūruba janma kathā cita āi ||

pati hiyañ hetu adhika anumānī | bihasi umā bolīm priya bānī ||
kathā jo sakala loka hitakārī | soi pūchana caha sailakumārī ||
bisvanātha mama nātha purārī | tribhuvana mahimā bidita tumhārī ||
cara aru acara nāga nara devā | sakala karahim pada pañkaja sevā ||

do. prabhu samaratha sarbagya siva sakala kalā guna dhāma ||
joga gyāna bairāgya nidhi pranata kalapataru nāma || 107 ||

jaum mo para prasanna sukharāsī | jānia satya mohi nija dāsī ||
taum prabhu harahu mora agyānā | kahi raghunātha kathā bidhi nānā ||
jāsu bhavanu surataru tara hoī | sahi ki daridra janita dukhu soī ||
sasibhūṣana asa hṛdayañ bicārī | harahu nātha mama mati bhrama bhārī ||
prabhu je muni paramārathabādī | kahahim rāma kahum brahma anādī ||
sesa sārādā beda purānā | sakala karahim raghupati guna gānā ||
tumha puni rāma rāma dina rātī | sādara japahu anañga ārātī ||
rāmu so avadha nrpati suta soī | kī aja aguna alakhagati koī ||

do. jaum nrpa tanaya ta brahma kimi nāri birahañ mati bhorī |
dekha carita mahimā sunata bhramati buddhi ati morī || 108 ||

jaum anīha byāpaka bibhu koū | kabahu bujhāi nātha mohi soū ||
agya jāni risa ura jani dharahū | jehi bidhi moha miṭai soi karahū ||
mai bana dīkhi rāma prabhutāī | ati bhaya bikala na tumhahi sunāī ||
tadapi malina mana bodhu na āvā | so phalu bhālī bhāñti hama pāvā ||
ajahūñ kachu sañsau mana more | karahu kṛpā binavauñ kara joreñ ||
prabhu taba mohi bahu bhāñti prabodhā | nātha so samujhi karahu jani krodhā ||

taba kara asa bimoha aba nāhīm | rāmakathā para ruci mana māhīm ||
kahahu punīta rāma guna gāthā | bhujagarāja bhūṣana suranāthā ||

do. bandau pada dhari dharani siru binaya karauñ kara jori |
baranahu raghubara bisada jasū śruti siddhānta nicori || 109 ||

jadapi joṣitā nahim adhikārī | dāsī mana krama bacana tumhārī ||
gūṛhau tatva na sādhu durāvahim | ārata adhikārī jaham pāvahim ||
ati ārati pūchauñ surarāyā | raghupati kathā kahahu kari dāyā ||
prathama so kārana kahahu bicārī | nirguna brahma saguna bapu dhārī ||

puni prabhu kahahu rāma avatārā | bālacarita puni kahahu udārā ||
kahahu jathā jānakī bibāhīm | rāja tajā so dūṣana kāhīm ||
bana basi kīnhe carita apārā | kahahu nātha jimi rāvana mārā ||
rāja baiṭhi kīnhīm bahu līlā | sakala kahahu saṅkara sukhalīlā ||

do. bahuri kahahu karunāyatana kīnha jo acaraja rāma |
prajā sahita raghubaṁsamani kimi gavane nija dhāma || 110 ||

puni prabhu kahahu so tatva bakhānī | jehim bigyāna magana muni gyānī ||
bhagati gyāna bigyāna birāgā | puni saba baranahu sahita bibhāgā ||
aurau rāma rahasya anekā | kahahu nātha ati bimala bibekā ||
jo prabhu maim pūchā nahi hoī | sou dayāla rākhahu jani goī ||
tumha tribhuvana gura beda bakhānā | āna jīva pāñvara kā jānā ||
prasna umā kai sahaja suhā | chala bihīna suni siva mana bhāī ||
hara hiyañ rāmacarita saba āe | prema pulaka locana jala chāe ||
śrīraghunātha rūpa ura āvā | paramānanda amita sukha pāvā ||

do. magana dhyānarasa daṇḍa juga puni mana bāhera kīnha |
raghupati carita mahesa taba haraṣita baranai līnha || 111 ||

jhūṭheu satya jāhi binu jānem | jimi bhujānga binu raju pahicānem ||
jehi jānem jaga jāi herāī | jāgem jathā sapana bhrama jāī ||
bandaum bālarūpa soī rāmū | saba sidhi sulabha japata jisu nāmū ||
maṅgala bhavana amaṅgala hārī | dravau so dasaratha ajira bihārī ||
kari pranāma rāmaḥi tripurārī | haraṣi sudhā sama girā ucārī ||
dhanya dhanya girirājakumārī | tumha samāna nahim kou upakārī ||
pūñchehu raghupati kathā prasaṅgā | sakala loka jaga pāvani gaṅgā ||
tumha raghubīra carana anurāgī | kīnhahu prasna jagata hita lāgī ||

do. rāmakṛpā teṁ pārabati sapanehum tava mana māhim |
soka moha sandeha bhrama mama bicāra kachu nāhim || 112 ||

tadapi asaṅkā kīnhihu soī | kahata sunata saba kara hita hoī ||
jinha hari kathā sunī nahim kānā | śravana randhra ahibhavana samānā ||
nayanānhi santa darasa nahim dekhā | locana morapaṅkha kara lekhā ||
te sira kaṭu tumbari samatūlā | je na namata hari gura pada mūlā ||
jinha haribhagati hṛdayaṅ nahim ānī | jīvata sava samāna tei prānī ||

jo nahim karai rāma guna gānā | jīha so dādura jīha samānā ||
kulisa kaṭhora niṭhura soi chātī | suni haricarita na jo haraṣātī ||
girijā sunahu rāma kai līlā | sura hita danuja bimohanasīlā ||

do. rāmakathā suradhenu sama sevata saba sukha dāni |
satasamāja suraloka saba ko na sunai asa jāni || 113 ||

rāmakathā sundara kara tāri | samsaya bihaga uḍāvanihārī ||
rāmakathā kali biṭapa kuṭhārī | sādara sunu girirājakumārī ||
rāma nāma guna carita suhāe | janama karama aganita śruti gāe ||
jathā ananta rāma bhagavānā | tathā kathā kīrati guna nānā ||
tadapi jathā śruta jasi mati mori | kahihaurṅ dekhi prīti ati torī ||
umā prasna tava sahaja suhāi | sukhada santasammata mohi bhāi ||
eka bāta nahi mohi sohāni | jadapi moha basa kahehu bhavāni ||
tuma jo kahā rāma kou ānā | jehi śruti gāva dharahim muni dhyānā ||

do. kahahi sunahi asa adhama nara grase je moha pisāca |
pāṣaṇḍī hari pada bimukha jānahim jhūṭha na sāca || 114 ||

agya akobida andha abhāgi | kāi biṣaya mukara mana lāgi ||
lampaṭa kapaṭi kuṭila biseṣi | sapanehurṅ santasabhā nahim dekhī ||
kahahim te beda asammata bāni | jinha kem sūjha lābhū nahim hāni ||
mukara malina aru nayana bihīnā | rāma rūpa dekhahim kimi dīnā ||
jinha kem aguna na saguna bibekā | jalpahim kalpita bacana anakā ||
harimāyā basa jagata bhramāhīm | tinhahi kahata kachu aghaṭita nāhīm ||
bātula bhūta bibasa matavāre | te nahim bolahim bacana bicāre ||
jinha kṛta mahāmoha mada pānā | tin kara kahā karia nahim kānā ||

so. asa nija hṛdayaṅ bicāri taju samsaya bhaju rāma pada |
sunu girirāja kumāri bhrama tama rabi kara bacana mama || 115 ||

sagunahi agunahi nahim kachu bhedā | gāvahim muni purāna budha bedā ||
aguna arupa alakha aja joī | bhagata prema basa saguna so hoī ||
jo guna rahita saguna soi kaiseṅ | jalu hima upala bilaga nahim jaiseṅ ||
jāsu nāma bhrama timira pataṅgā | tehi kimi kahia bimoha prasaṅgā ||
rāma saccidānanda dinesā | nahim tahaṅ moha nisā lavalēsā ||
sahaja prakāsarupa bhagavānā | nahim tahaṅ puni bigyāna bihānā ||

haraṣa biṣāda gyāna agyānā | jīva dharma ahamiti abhimānā ||
rāma brahma byāpaka jaga jānā | paramānanda paresa purānā ||

do. puruṣa prasiddha prakāsa nidhi pragaṭa parāvara nātha ||
raghukulamani mama svāmi soi kahi sivaṃ nāyau mātha || 116 ||

nija bhrama nahim samujhahim agyānī | prabhu para moha dharahim jaṛa prānī
||

jathā gagana ghana paṭala nihārī | jhāṃpeu mānu kahahim kubicārī ||
citava jo locana aṅguli lāeṃ | pragaṭa jugala sasi tehi ke bhāeṃ ||
umā rāma biṣaika asa mohā | nabha tama dhūma dhūri jimi sohā ||
biṣaya karana sura jīva sametā | sakala eka tem eka sacetā ||
saba kara parama prakāsaka joī | rāma anādi avadhapati soī ||
jagata prakāsyā prakāsaka rāmū | māyādhīsa gyāna guna dhāmū ||
jāsu satyatā tem jaḍa māyā | bhāsa satya iva moha sahāyā ||

do. rajata sīpa mahumṃ māsa jimi jathā bhānu kara bāri |
jadapi mṛṣā tihumṃ kāla soi bhrama na sakai kou ṭāri || 117 ||

ehi bidhi jaga hari āśrita rahaī | jadapi asatya deta dukha ahaī ||
jaumṃ sapanemṃ sira kāṭai koī | binu jāgemṃ na dūri dukha hoī ||
jāsu kṛpāṃṃ asa bhrama miṭi jāī | girijā soi kṛpāla raghurāī ||
ādi anta kou jāsu na pāvā | mati anumāni nigama asa gāvā ||
binu pada calai sunai binu kānā | kara binu karama karai bidhi nānā ||
ānana rahita sakala rasa bhogī | binu bānī bakatā baṛa jogī ||
tanu binu parasa nayana binu dekhā | grahai ghrāna binu bāsa aseṣā ||
asi saba bhāṃṃti alaukika karanī | mahimā jāsu jāi nahim baranī ||

do. jehi imi gāvahi beda budha jāhi dharahim muni dhyāna ||
soi dasaratha suta bhagata hita kosalapati bhagavāna || 118 ||

kāsīmṃ marata jantu avalokī | jāsu nāma bala karauṃṃ bisokī ||
soi prabhu mora carācara svāmī | raghubara saba ura antarajāmī ||
bibasahuṃṃ jāsu nāma nara kahahimṃ | janama aneka racita agha dahahimṃ ||
sādara sumirana je nara karahimṃ | bhava bāridhi gopada iva tarahimṃ ||
rāma so paramātama bhavānī | tahamṃ bhrama ati abihita tava bānī ||
asa saṃsaya ānata ura māhīmṃ | gyāna birāga sakala guna jāhīmṃ ||

suni siva ke bhrama bhañjana bacanañ | miṭi gai saba kutaraka kai racanañ ||
bhai raghupati pada prīti pratīti | dārūna asambhāvanā bīti ||

do. puni puni prabhu pada kamala gahi jori pañkaruha pāni |
boli girijā bacana bara manahuñ prema rasa sāni || 119 ||

sasi kara sama suni girā tumhārī | miṭā moha saradātapa bhārī ||
tumha kṛpāla sabu sañsau hareū | rāma svarupa jāni mohi pareū ||
nātha kṛpāñ aba gayau biṣādā | sukhī bhayaum prabhu carana prasādā ||
aba mohi āpani kiñkari jāni | jadapi sahaja jaḍa nāri ayāni ||
prathama jo mairi pūchā soi kahahū | jauñ mo para prasanna prabhu ahahū ||
rāma brahma cinamaya abināsī | sarba rahita saba ura pura bāsī ||
nātha dhareu naratanu kehi hetū | mohi samujhāi kahahu bṛṣaketū ||
umā bacana suni parama binītā | rāmakathā para prīti punītā ||

do. hiñyañ haraṣe kāmāri taba sañkara sahaja sujāna
bahu bidhi umahi prasañsi puni bole kṛpānidhāna || 120(ka) ||

navānhapārāyanapahalā viśrāma
māsapārāyaṇa cauthā viśrāma

so. sunu subha kathā bhavāni rāmacaritamānasa bimala |
kahā bhusuñḍi bakhāni sunā bihaga nāyaka garuḍa || 120(kha) ||

so sambāda udāra jehi bidhi bhā āgem kahaba |
sunahu rāma avatāra carita parama sundara anagha || 120(ga) ||

hari guna nāma apāra kathā rūpa aganita amita |
mairi nija mati anusāra kahauñ umā sādara sunahu || 120(gha) ||

sunu girijā haricarita suhāe | bipula bisada nigamāgama gāe ||
hari avatāra hetu jehi hoī | idamittharñ kahi jāi na soī ||
rāma atarkya buddhi mana bāni | mata hamāra asa sunahi sayāni ||
tadapi santa muni beda purānā | jasa kachu kahahim svamati anumānā ||
tasa mairi sumukhi sunāvauñ tohi | samujhi parai jasa kārana mohi ||
jaba jaba hoi dharama kai hāni | bāḍhahim asura adhama abhimāni ||
karahim anīti jāi nahim barani | sīdahim bipra dhenu sura dharani ||

taba taba prabhu dhari bibidha sarirā| harahi kṛpānidhi sajjana pīrā ||

do. asura māri thāpahim suranha rākhahim nija śruti setu|
jaga bistārahim bisada jasa rāma janma kara hetu || 121 ||

soi jasa gāi bhagata bhava tarahim| kṛpāsindhu jana hita tanu dharahim ||
rāma janama ke hetu anekā| parama bicitra eka tem ekā ||
janama eka dui kahauṁ bakhānī| sāvadhāna sunu sumati bhavānī ||
dvārapāla hari ke priya doū| jaya aru bijaya jāna saba koū ||
bipra śrāpa tem dūnau bhāi| tāmasa asura deha tinha pāi ||
kanakakasipu aru hāṭaka locana| jagata bidita surapati mada mocana ||
bijaī samara bīra bikhyātā| dhari barāha bapu eka nipātā ||
hoi narahari dūsara puni mārā| jana prahalāda sujasa bistārā ||

do. bhae nisācara jāi tei mahābīra balavāna|
kumbhakarana rāvaṇa subhaṭa sura bijaī jaga jāna || 122 ||

mukuta na bhae hate bhagavānā| tini janama dvija bacana pravānā ||
eka bāra tinha ke hita lāgī| dhareu sarīra bhagata anurāgī ||
kasyapa aditi tahāṁ pitu mātā| dasaratha kausalyā bikhyātā ||
eka kalapa ehi bidhi avatārā| caritra pavitra kie saṁsārā ||
eka kalapa sura dekhi dukhāre| samara jalandhara sana saba hāre ||
sambhu kīnha saṅgrāma apārā| danuja mahābala marai na mārā ||
parama satī asurādhipa nārī| tehi bala tāhi na jītahim purārī ||

do. chala kari ṭāreu tāsū brata prabhu sura kāraja kīnha ||
jaba tehi jāneu marama taba śrāpa kopa kari dīnha || 123 ||

tāsū śrāpa hari dīnha pramānā| kautukanidhi kṛpāla bhagavānā ||
tahāṁ jalandhara rāvana bhayaū| rana hati rāma parama pada dayaū ||
eka janama kara kārana ehā| jehi lāgi rāma dharī naradehā ||
pratī avatāra kathā prabhu kerī| sunu muni baranī kabinha ghanerī ||
nārada śrāpa dīnha eka bārā| kalapa eka tehi lagi avatārā ||
giriajā cakita bhaī suni bānī| nārada biṣṇubhagata puni gyāni ||
kārana kavana śrāpa muni dīnhā| kā aparādha ramāpati kīnhā ||
yaha prasaṅga mohi kahahu purārī| muni mana moha ācaraja bhārī ||

do. bole bihasi mahesa taba gyānī mūrha na koi |
jehi jasa raghupati karahim̃ jaba so tasa tehi chana hoi || 124(ka) ||

so. kahauṃ rāma guna gātha bharadvāja sādara sunahu |
bhava bhañjana raghunātha bhaju tulasī taji māna mada || 124(kha) ||

himagiri guhā eka ati pāvani | baha samīpa surasarī suhāvani ||
āśrama parama punīta suhāvā | dekhi devariṣi mana ati bhāvā ||
nirakhi saila sari bipina bibhāgā | bhayau ramāpati pada anurāgā ||
sumirata harihi śrāpa gati bādhi | sahaja bimala mana lāgi samādhi ||
muni gati dekhi suresa ḍerānā | kāmahi boli kīnha samānā ||
sahita sahāya jāhu mama hetū | cakeu haraṣi hiyaṃ jalacaraketū ||
sunāsīra mana mahuṃ asi trāsā | cahata devariṣi mama pura bāsā ||
je kāmī lolupa jaga māhīm | kuṭila kāka iva sabahi ḍerāhīm ||

do. sukha hāra lai bhāga saṭha svāna nirakhi mṛgarāja |
chīni lei jani jāna jaṛa timi surapatihi na lāja || 125 ||

tehi āśramahim̃ madana jaba gayaū | nija māyāṃ basanta niramayaū ||
kusumita bibidha biṭapa bahuraṅgā | kūjahim̃ kokila guñjahi bhṛṅgā ||
cali suhāvani tribidha bayārī | kāma kṛsānu baṛhāvanihārī ||
rambhādika suranāri nabīnā | sakala asamasara kalā prabīnā ||
karahim̃ gāna bahu tāna taraṅgā | bahubidhi krīrahi pāni pataṅgā ||
dekhi sahāya madana haraṣānā | kīnhesi puni prapañca bidhi nānā ||
kāma kalā kachu munihī na byāpī | nija bhayaṃ ḍareu manobhava pāpī ||
sīma ki cāṃpi sakai kou tāsū | baṛa rakhavāra ramāpati jāsū ||

do. sahita sahāya sabhīta ati māni hāri mana maina |
gahesi jāi muni carana taba kahi suṭhi ārata baina || 126 ||

bhayau na nārada mana kachu roṣā | kahi priya bacana kāma paritoṣā ||
nāi carana siru āyasu pāi | gayau madana taba sahita sahāi ||
muni susīlatā āpani karanī | surapati sabhāṃ jāi saba baranī ||
suni saba keṃ mana acaraju āvā | munihī prasaṃsi harihi siru nāvā ||
taba nārada gavane siva pāhīm | jītā kāma ahamiti mana māhīm ||
māra carita saṅkarahim̃ sunāe | atipriya jāni mahesa sikhāe ||
bāra bāra binavauṃ muni tohīm | jimi yaha kathā sunāyahu mohīm ||

timi jani harihi sunāvahu kabahūṁ | calehuṁ prasaṅga durāeḍu tabahūṁ ||

do. sambhu dīnha upadesa hita nahim nāradahi sohāna |
bhāradvāja kautuka sunahu hari icchā balavāna || 127 ||

rāma kīnha cāhahim soi hoī | karai anyathā asa nahim koī ||
sambhu bacana muni mana nahim bhāe | taba birañci ke loka sidhāe ||
eka bāra karatala bara bīnā | gāvata hari guna gāna prabīnā ||
chīrasindhu gavane munināthā | jahaṁ basa śrīnivāsa śrutimāthā ||
haraṣi mile uṭhi ramāniketā | baiṭhe āsana riṣihi sametā ||
bole bihasi carācara rāyā | bahute dinana kīnhi muni dāyā ||
kāma carita nārada saba bhāṣe | jadyapi prathama baraji sivaṁ rākhe ||
ati pracaṇḍa raghupati kai māyā | jehi na moha asa ko jaga jāyā ||

do. rūkha badana kari bacana mṛdu bole śrībhagavāna |
tumhare sumirana tem miṭahim moha māra mada māna || 128 ||

sunu muni moha hoi mana tākem | gyāna birāga hṛdaya nahim jāke ||
brahmacaraja brata rata matidhīrā | tumhahi ki karai manobhava pīrā ||
nārada kaheu sahita abhimānā | kṛpā tumhāri sakala bhagavānā ||
karunānidhi mana dīkha bicārī | ura aṅkureu garaba taru bhārī ||
begi so mai ḍārihauṁ ukhārī | pana hamāra sevaka hitakārī ||
muni kara hita mama kautuka hoī | avasi upāya karabi mai soī ||
taba nārada hari pada sira nāī | cale hṛdayaṁ ahamiti adhikāī ||
śrīpati nija māyā taba prerī | sunahu kaṭhina karanī tehi kerī ||

do. biraceu maga mahum nagara tehim sata jojana bistāra |
śrīnivāsapura tem adhika racanā bibidha prakāra || 129 ||

basahim nagara sundara nara nārī | janu bahu manasija rati tanudhārī ||
tehim pura basai sīlanidhi rājā | aganita haya gaya sena samājā ||
sata suresa sama bibhava bilāsā | rūpa teja bala nīti nivāsā ||
bisvamohanī tāsu kumārī | śrī bimoha jisu rūpu nihārī ||
soi harimāyā saba guna khānī | sobhā tāsu ki jāi bakhānī ||
karai svayambara so nṛpabālā | āe tahaṁ aganita mahipālā ||
muni kautukī nagara tehim gayaū | purabāsinha saba pūchata bhayaū ||
suni saba carita bhūpagṛhaṁ āe | kari pūjā nṛpa muni baiṭhāe ||

do. āni dekhāi nāradahi bhūpati rājakumāri |

kahahu nātha guna doṣa saba ehi ke hṛdayaṁ bicāri || 130 ||

dekhi rūpa muni birati bisārī | baṛī bāra lagi rahe nihārī ||

lacchana tāsū biloki bhulāne | hṛdayaṁ haraṣa nahim pragāṭa bakhāne ||

jo ehi barai amara soi hoī | samarabhūmi tehi jīta na koī ||

sevahim sakala carācara tāhī | barai sīlanidhi kanyā jāhī ||

lacchana saba bicāri ura rākhe | kachuka banāi bhūpa sana bhāṣe ||

sutā sulacchana kahi nṛpa pāhīm | nārada cale soca mana māhīm ||

karauṁ jāi soi jatana bicārī | jehi prakāra mohi barai kumārī ||

japa tapa kachu na hoi tehi kālā | he bidhi milai kavana bidhi bālā ||

do. ehi avasara cāhia parama sobhā rūpa bisāla |

jo biloki rījhai kuaṁri taba melai jayamāla || 131 ||

hari sana māgauṁ sundaratāi | hoihi jāta gaharu ati bhāi ||

moreṁ hita hari sama nahim koū | ehi avasara sahāya soi hoū ||

bahubidhi binaya kīnhi tehi kālā | pragāṭeu prabhu kautukī kṛpālā ||

prabhu biloki muni nayana juṛāne | hoihi kāju hieṁ haraṣāne ||

ati ārati kahi kathā sunāi | karahu kṛpā kari hohu sahāi ||

āpana rūpa dehu prabhu mohī | āna bhāṁti nahim pāvaum ohī ||

jehi bidhi nātha hoi hita morā | karahu so begi dāsa maim torā ||

nija māyā bala dekhi bisālā | hiyaṁ haṁsi bole dīnadayālā ||

do. jehi bidhi hoihi parama hita nārada sunahu tumhāra |

soi hama karaba na āna kachu bacana na mṛṣā hamāra || 132 ||

kupatha māga ruja byākula rogī | baida na dei sunahu muni jogī ||

ehi bidhi hita tumhāra maim ṭhayaū | kahi asa antarahita prabhu bhayaū ||

māyā bibasa bhae muni mūṛhā | samujhī nahim hari girā nigūṛhā ||

gavane turata tahāṁ riṣirāi | jahāṁ svayambara bhūmi banāi ||

nija nija āsana baiṭhe rājā | bahu banāva kari sahita samājā ||

muni mana haraṣa rūpa ati moreṁ | mohi taji ānahi bārihi na bhoreṁ ||

muni hita kārana kṛpānidhānā | dīnha kurūpa na jāi bakhānā ||

so caritra lakhi kāhuṁ na pāvā | nārada jāni sabahim sira nāvā ||

do. rahe tahāṁṁ dui rudra gana te jānahim saba bheu |
biprabeṣa dekhata phirahim parama kautukī teu || 133 ||

jemhi samāja baiṭhe muni jāi | hṛdayaṁṁ rūpa ahamiti adhikāi ||
tahaṁṁ baiṭha mahesa gana doū | biprabeṣa gati lakhai na koū ||
karahim kūṭi nāradahi sunāi | nīki dīnhi hari sundaratāi ||
rījhahi rājakuam̃ri chabi dekhī | inhahi barihi hari jāni biseṣī ||
munihī moha mana hātha parāem̃ | haṁsahim sambhu gana ati sacu pāem̃ ||
jadapi sunahim muni aṭapaṭi bānī | samujhi na parai buddhi bhrama sānī ||
kāhuṁṁ na lakhā so carita biseṣā | so sarūpa nṛpakanyaṁṁ dekhā ||
markaṭa badana bhayaṅkara dehī | dekhata hṛdayaṁṁ krodha bhā tehī ||

do. sakhim saṅga lai kuaṁri taba cali janu rājamarāla |
dekhata phirai mahīpa saba kara saroja jayamāla || 134 ||

jehi disi baiṭhe nārada phūlī | so disi dehi na bilokī bhūlī ||
puni puni muni ukasahim akulāhīm | dekhī dasā hara gana musakāhīm ||
dhari nṛpatanu tahaṁṁ gayau kṛpālā | kuaṁri haraṣi meleu jayamāla ||
dulahini lai ge lacchinivāsā | nṛpasamāja saba bhayau nirāsā ||
muni ati bikala momhaṁṁ mati nāṭhī | mani giri gaī chūṭi janu gāṁṭhī ||
taba hara gana bole musukāi | nija mukha mukura bilokahu jāi ||
asa kahi dou bhāge bhayaṁṁ bhārī | badana dīkha muni bāri nihārī ||
beṣu biloki krodha ati bāṛhā | tinhahi sarāpa dīnha ati gāṛhā ||

do. hohu nisācara jāi tumha kapaṭi pāpī dou |
haṁsehu hamahi so lehu phala bahuri haṁsehu muni kou || 135 ||

puni jala dīkha rūpa nija pāvā | tadapi hṛdayaṁṁ santoṣa na āvā ||
pharakata adhara kopa mana māhīm | sapadī cale kamalāpati pāhīm ||
dehauṁṁ śrāpa ki marihauṁṁ jāi | jagata mora upahāsa karāi ||
bīcahim pantha mile danujārī | saṅga ramā soi rājakumārī ||
bole madhura bacana surasāim̃ | muni kahaṁṁ cale bikala kī nāim̃ ||
sunata bacana upajā ati krodhā | māyā basa na rahā mana bodhā ||
para sampadā sakahu nahim dekhī | tumharem iriṣā kapaṭa biseṣī ||
mathata sindhu rudrahi baurāyahu | suranha prerī biṣa pāna karāyahu ||

do. asura surā biṣa saṅkarahi āpu ramā mani cāru |

svāratha sādḥaka kuṭila tumha sadā kapaṭa byavahāru || 136 ||

parama svatantra na sira para koī| bhāvai manahi karahu tumha soī ||
bhalehi manda mandehi bhala karahū| bisamaya haraṣa na hiyaṁ kachu
dharahū ||
ḍahaki ḍahaki paricehu saba kāhū| ati asaṅka mana sadā uchāhū ||
karama subhāsubha tumhahi na bādḥā| aba lagi tumhahi na kāhūṁ sādḥā ||
bhale bhavana aba bāyana dīnhā| pāvahuge phala āpana kīnhā ||
bañcehu mohi javani dhari dehā| soi tanu dharahu śrāpa mama ehā ||
kapi ākṛti tumha kīnhi hamārī| karihahim kīsa sahāya tumhārī ||
mama apakāra kīnhī tumha bhārī| nārī birahaṁ tumha hoba dukhārī ||

do. śrāpa sīsa dhari haraṣi hiyaṁ prabhu bahu binatī kīnhi|
nija māyā kai prabalatā karaṣi kṛpānidhi līnhi || 137 ||

jaba hari māyā dūri nivārī| nahim tahaṁ ramā na rājakumārī ||
taba muni ati sabhīta hari caranā| gahe pāhi pranatārati haranā ||
mṛṣā hou mama śrāpa kṛpālā| mama icchā kaha dīnadayālā ||
maiṁ durbacana kahe bahutere| kaha muni pāpa miṭihim kimi mere ||
japahu jāi saṅkara sata nāmā| hoihi hṛdayaṁ turanta biśrāmā ||
kou nahim siva samāna priya moreṁ| asi paratīti tajahu jani bhoreṁ ||
jehi para kṛpā na karahim purārī| so na pāva muni bhagati hamārī ||
asa ura dhari mahi bicarahu jāi| aba na tumhahi māyā niarāi ||

do. bahubidhi munihi prabodhi prabhu taba bhae antaradhāna ||
satyaloka nārada cale karata rāma guna gāna || 138 ||

hara gana munihi jāta patha dekhī| bigatamoha mana haraṣa biseṣī ||
ati sabhīta nārada pahim āe| gahi pada ārata bacana sunāe ||
hara gana hama na bipra munirāyā| baṛa aparādha kīnha phala pāyā ||
śrāpa anugraha karahu kṛpālā| bole nārada dīnadayālā ||
nisicara jāi hohu tumha doū| baibhava bipula teja bala hoū ||
bhujabala bisva jitaba tumha jahiā| dharihahim biṣnu manuja tanu tahiā|
samara marana hari hātha tumhārā| hoihahu mukuta na puni saṁsārā ||
cale jugala muni pada sira nāi| bhae nisācara kālahi pāi ||

do. eka kalapa ehi hetu prabhu līnha manuja avatāra|

sura rañjana sajjana sukhada hari bhañjana bhubi bhāra || 139 ||

ehi bidhi janama karama hari kere | sundara sukhada bicitra ghanere ||
kalapa kalapa prati prabhu avatarahīm | cāru carita nānābidhi karahīm ||
taba taba kathā munīsanha gāi | parama punīta prabandha banāi ||
bibidha prasaṅga anūpa bakhāne | karahīm na suni ācaraju sayāne ||
hari ananta harikathā anantā | kahahīm sunahīm bahubidhi saba santā ||
rāmacandra ke carita suhāe | kalapa koṭi lagi jāhim na gāe ||
yaha prasaṅga maim kahā bhavānī | harimāyāṁ mohahīm muni gyānī ||
prabhu kautukī pranata hitakārī || sevata sulabha sakala dukha hārī ||

so. sura nara muni kou nāhim jehi na moha māyā prabala ||
asa bicāri mana māhim bhajia mahāmāyā patihī || 140 ||

apara hetu sunu sailakumārī | kahauṁ bicitra kathā bistārī ||
jehi kārana aja aguna arūpā | brahma bhayau kosalapura bhūpā ||
jo prabhu bipina phirata tumha dekhā | bandhu sameta dhareṁ munibeṣā ||
jāsu carita avaloki bhavānī | satī sarīra rahihu baurānī ||
ajahuṁ na chāyā miṭati tumhārī | tāsu carita sunu bhrama ruja hārī ||
līlā kīnhi jo tehim avatārā | so saba kahihauṁ mati anusārā ||
bharadvāja suni saṅkara bānī | sakuci saprema umā musakānī ||
lage bahuri barane bṛṣaketū | so avatāra bhayau jehi hetū ||

do. so maim tumha sana kahauṁ sabu sunu munīsa mana lāi ||
rāma kathā kali mala harani maṅgala karani suhāi || 141 ||

svāyambhū manu aru satarūpā | jinha teṁ bhai narasṛṣṭi anūpā ||
dampati dharama ācarana nīkā | ajahuṁ gāva śruti jinha kai līkā ||
nṛpa uttānapāda suta tāsū | dhruva hari bhagata bhayau suta jāsu ||
laghu suta nāma priyabrata tāhī | beda purāna prasamsahi jāhī ||
devahūti puni tāsū kumārī | jo muni kardama kai priya nārī ||
ādideva prabhu dīnadayālā | jaṭhara dhareu jehim kapila kṛpālā ||
sāṅkhya sāstra jinha pragaṭa bakhānā | tatva bicāra nipuna bhagavānā ||
tehim manu rāja kīnha bahu kālā | prabhu āyasu saba bidhi pratipālā ||

so. hoi na biṣaya birāga bhavana basata bhā cauthapana |
hṛdayaṁ bahuta dukha lāga janama gayau haribhagati binu || 142 ||

barabasa rāja sutahi taba dīnhā | nāri sameta gavana bana kīnhā ||
tīratha bara naimiṣa bikhyātā | ati punīta sādḥaka sidhi dātā ||
basahim̃ tahāṃ muni siddha samājā | tahaṃ hiyaṃ haraṣi caleu manu rājā ||
pantha jāta sohahim̃ matidhīrā | gyāna bhagati janu dharem̃ sarīrā ||
pahuṃce jāi dhenumati tīrā | haraṣi nahāne niramala nīrā ||
āe milana siddha muni gyānī | dharama dhurandhara nr̥pariṣi jānī ||
jaham̃ jam̃ha tīratha rahe suhāe | muninha sakala sādara karavāe ||
kṛsa sarīra munipaṭa paridhānā | sata samāja nita sunahim̃ purānā |

do. dvādasa acchara mantra puni japahim̃ sahita anurāga |
bāsudeva pada paṅkaruha dampati mana ati lāga || 143 ||

karahim̃ ahāra sāka phala kandā | sumirahim̃ brahma saccidānandā ||
puni hari hetu karana tapa lāge | bāri adhāra mūla phala tyāge ||
ura abhilāṣa nimirantara hoī | dekhā nayana parama prabhu soī ||
aguna akhaṇḍa ananta anādī | jehi cintahim̃ paramārathabādī ||
neti neti jehi beda nirūpā | nijānanda nirupādhi anūpā ||
sambhu birañci biṣnu bhagavānā | upajahim̃ jāsu aṃsa tem̃ nānā ||
aiseu prabhu sevaka basa ahaī | bhagata hetu līlātanu gahaī ||
jaum̃ yaha bacana satya śruti bhāṣā | tau hamāra pūjahi abhilāṣā ||

do. ehi bidhi bītem̃ baraṣa ṣaṭa sahasa bāri āhāra |
sambata sapta sahastra puni rahe samīra adhāra || 144 ||

baraṣa sahasa dasa tyāgeu soū | ṭhāṛhe rahe eka pada doū ||
bidhi hari tapa dekhi apārā | manu samīpa āe bahu bārā ||
māgahu bara bahu bhāṃti lobhāe | parama dhīra nahim̃ calahim̃ calāe ||
asthimātra hoi rahe sarīrā | tadapi manāga manahim̃ nahim̃ pīrā ||
prabhu sarbagya dāsa nija jānī | gati ananya tāpasa nr̥pa rānī ||
māgu māgu baru bhāi nabha bānī | parama gabhīra kṛpāmṛta sānī ||
mṛtaka jāvani girā suhāī | śrabana randhra hoi ura jaba āī ||
hraṣṭapuṣṭa tana bhae suhāe | mānahum̃ abahim̃ bhavana te āe ||

do. śravana sudhā sama bacana suni pulaka praphullita gāta |
bole manu kari daṇḍavata prema na hṛdayaṃ samāta || 145 ||

sunu sevaka surataru suradhenu | bidhi hari hara bandita pada renū ||
sevata sulabha sakala sukha dāyaka | pranatapāla sacarācara nāyaka ||
jaum anātha hita hama para nehū | tau prasanna hoi yaha bara dehū ||
jo sarūpa basa siva mana māhīm | jehi kārana muni jatana karāhīm ||
jo bhusuṇḍi mana mānasa haṁsā | saguna aguna jehi nigama prasaṁsā ||
dekhahīm hama so rūpa bhari locana | kṛpā karahu pranatārati mocana ||
dampati bacana parama priya lāge | mudula binīta prema rasa pāge ||
bhagata bachala prabhu kṛpānidhānā | bisvabāsa pragaṭe bhagavānā ||

do. nīla saroruha nīla mani nīla nīradhara syāma |
lājahīm tana sobhā nirakhi koṭi koṭi sata kāma || 146 ||

sarada mayaṅka badana chabi sīmvā | cāru kapola cibuka dara grīvā ||
adhara aruna rada sundara nāsā | bidhu kara nikara binindaka hāsā ||
nava abuṅja ambaka chabi nīkī | citavani lalita bhāvaṁtī ji kī ||
bhukuṭi manoja cāpa chabi hārī | tilaka lalāṭa paṭala dutikārī ||
kuṇḍala makara mukuṭa sira bhrājā | kuṭila kesa janu madhupa samājā ||
ura śrībatsa rucira banamālā | padika hāra bhūṣana manijālā ||
kehari kandhara cāru janeu | bāhu bibhūṣana sundara teū ||
kari kara sari subhaga bhujadaṇḍā | kaṭi niṣaṅga kara sara kodaṇḍā ||

do. taḍita binindaka pīta paṭa udara rekha bara tīni ||
nābhi manohara leti janu jamuna bhavaṁra chabi chīni || 147 ||

pada rājīva barani nahi jāhīm | muni mana madhupa basahīm jeha māhīm ||
bāma bhāga sobhati anukūlā | ādisakti chabinidhi jagamūlā ||
jāsu aṁsa upajahīm gunakhānī | aganita lacchi umā brahmānī ||
bhr̥kuṭi bilāsa jāsu jaga hoī | rāma bāma disi sītā soī ||
chabisamudra hari rūpa bilokī | ekaṭaka rahe nayana paṭa rokī ||
citavahīm sādara rūpa anūpā | tṛpti na mānahīm manu satarūpā ||
haraṣa bibasa tana dasā bhulānī | pare daṇḍa iva gahi pada pānī ||
sira parase prabhu nija kara kañjā | turata uṭhāe karunāpuñjā ||

do. bole kṛpānidhāna puni ati prasanna mohi jāni |
māgahu bara joi bhāva mana mahādāni anumāni || 148 ||

sunī prabhu bacana jori juga pānī | dhari dhīraju bolī mṛdu bānī ||

nātha dekhi pada kamala tumhāre| aba pūre saba kāma hamāre ||
eka lālasā baṛi ura māhī| sugama agama kahi jāta so nāhīm ||
tumhahi deta ati sugama gosāīm| agama lāga mohi nija kṛpanāīm ||
jathā daridra bibudhataru pāī| bahu sampati māgata sakucāī ||
tāsu prabhā jāna nahīm soī| tathā hṛdayaṁ mama saṁsaya hoī ||
so tumha jānahu antarajāmī| puravahu mora manoratha svāmī ||
sakuca bihāī māgu nṛpa mohi| moreṁ nahim adeya kachu tohī ||

do. dāni siromani kṛpānidhi nātha kahauṁ satibhāu ||
cāhauṁ tumhahi samāna suta prabhu sana kavana durāu || 149 ||

dekhi prīti suni bacana amole| evamastu karunānidhi bole ||
āpu sarisa khojauṁ kahaṁ jāī| nṛpa tava tanaya hoba maim āī ||
satarūpahi biloki kara joreṁ| debi māgu baru jo ruci tore ||
jo baru nātha catura nṛpa māgā| soi kṛpāla mohi ati priya lāgā ||
prabhu parantu suṭhi hoti ḍhiṭhāī| jadapi bhagata hita tumhahi sohāī ||
tumha brahmādi janaka jaga svāmī| brahma sakala ura antarajāmī ||
asa samujhata mana saṁsaya hoī| kahā jo prabhu pravāna puni soī ||
je nija bhagata nātha tava ahahīm| jo sukha pāvahīm jo gati lahahīm ||

do. soi sukha soi gati soi bhagati soi nija carana sanehu ||
soi bibeka soi rahani prabhu hamahi kṛpā kari dehu || 150 ||

sunu mṛdu gūṛha rucira bara racanā| kṛpāsindhu bole mṛdu bacanā ||
jo kachu ruci tumhera mana māhīm| maim so dīnha saba saṁsaya nāhīm ||
mātu bibeka alokika toreṁ| kabahuṁ na miṭhihi anugraha moreṁ |
bandi carana manu kaheu bahorī| avara eka binati prabhu morī ||
suta biṣaika tava pada rati hoū| mohi baṛa mūṛha kahai kina koū ||
mani binu phani jimi jala binu mīnā| mama jīvana timi tumhahi adhīnā ||
asa baru māgi carana gahi raheū| evamastu karunānidhi kaheū ||
aba tumha mama anusāsana mānī| basahu jāī surapati rajadhānī ||

so. tahaṁ kari bhoga bisāla tāta gauṁ kachu kāla puni|
hoihahu avadha bhuāla taba maim hoba tumhāra suta || 151 ||

icchāmaya narabeṣa saṁvāreṁ| hoihauṁ pragaṭa niketa tumhāre ||
aṁsanha sahita deha dhari tātā| karihauṁ carita bhagata sukhadātā ||

je suni sādara nara baṛabhāgī | bhava tarihahiṃ mamatā mada tyāgī ||
ādisakti jehiṃ jaga upajāyā | sou avatarihi mori yaha māyā ||
purauba maim abhilāṣa tumhārā | satya satya pana satya hamārā ||
puni puni asa kahi kṛpānidhānā | antaradhāna bhae bhagavānā ||
dampati ura dhari bhagata kṛpālā | tehiṃ āśrama nivase kachu kālā ||
samaya pāi tanu taji anayāsā | jāi kīnha amarāvati bāsā ||

do. yaha itihāsa punīta ati umahi kahī bṛṣaketu |
bharadvāja sunu apara puni rāma janama kara hetu || 152 ||

māsapārāyaṇapāṃcavāṃ viśrāma

sunu muni kathā punīta purānī | jo girijā prati sambhu bakhānī ||
bisva bidita eka kaikaya desū | satyaketu tahaṃ basai naresū ||
dharama dhurandhara nīti nidhānā | teja pratāpa sīla balavānā ||
tehi kem bhae jugala suta bīrā | saba guna dhāma mahā ranadhīrā ||

rāja dhanī jo jeṭha suta āhī | nāma pratāpabhānu asa tāhī ||
apara sutahi arimardana nāmā | bhujabala atula acala saṅgrāmā ||
bhāihi bhāihi parama samīti | sakala doṣa chala barajita prīti ||
jeṭhe sutahi rāja nṛpa dīnhā | hari hita āpu gavana bana kīnhā ||

do. jaba pratāparabi bhayau nṛpa phirī dohāi desa |
prajā pāla ati bedabidhi katahuṃ nahīm agha lesa || 153 ||

nṛpa hitakāraka saciva sayānā | nāma dharamaruci sukra samānā ||
saciva sayāna bandhu balabīrā | āpu pratāpapuñja ranadhīrā ||
sena saṅga caturaṅga apārā | amita subhaṭa saba samara jujhārā ||
sena biloki rāu haraṣānā | aru bāje gahagahe nisānā ||
bijaya hetu kaṭakaī banāi | sudīna sādhi nṛpa caleu bajāi ||
jaṃha tahaṃ parīm aneka larāim | jīte sakala bhūpa bariāi ||
sapta dīpa bhujabala basa kīnhe | lai lai daṇḍa chāri nṛpa dīnheṃ ||
sakala avani maṇḍala tehi kālā | eka pratāpabhānu mahipālā ||

do. svabasa bisva kari bāhubala nija pura kīnha prabesu |
aratha dharama kāmādi sukha sevai samayaṃ naresu || 154 ||

bhūpa pratāpabhānu bala pāi | kāmadhenu bhai bhūmi suhāi ||
saba dukha barajita prajā sukhārī | dharamasīla sundara nara nārī ||
saciva dharamaruci hari pada prītī | nṛpa hita hetu sikhava nita nītī ||
gura sura santa pitara mahidevā | karai sadā nṛpa saba kai sevā ||
bhūpa dharama je beda bakhāne | sakala karai sādara sukha māne ||
dina prati deha bibidha bidhi dānā | sunahu sāstra bara beda purānā ||
nānā bāpīm kūpa tarāgā | sumana bāṭikā sundara bāgā ||
biprabhavana surabhavana suhāe | saba tīrathanha bicitra banāe ||

do. jaṁha lagi kahe purāna śruti eka eka saba jāga |
bāra sahastra sahastra nṛpa kie sahita anurāga || 155 ||

hṛdayaṁ na kachu phala anusandhānā | bhūpa bibekī parama sujānā ||
karai je dharama karama mana bānī | bāsudeva arpita nṛpa gyānī ||
caṛhi bara bāji bāra eka rājā | mṛgayā kara saba sāji samājā ||
bindhyācala gabhīra bana गयाū | mṛga punīta bahu mārata bhayaū ||
phirata bipina nṛpa dīkha barāhū | janu bana dureu sasihi grasi rāhū ||
baṛa bidhu nahi samāta mukha māhīm | manahuṁ krodhabasa ugilata nāhīm ||
kola karāla dasana chabi gāi | tanu bisāla pīvara adhikāi ||
ghurughurāta haya ārau pāeṁ | cakita bilokata kāna uṭhāeṁ ||

do. nila mahīdhara sikhara sama dekhi bisāla barāhu |
capari caleu haya suṭuki nṛpa hāṁki na hoi nibāhu || 156 ||

āvata dekhi adhika rava bāji | caleu barāha maruta gati bhāji ||
turata kīnha nṛpa sara sandhānā | mahi mili gayau bilokata bānā ||
taki taki tīra mahīsa calāvā | kari chala suara sarīra bacāvā ||
pragaṭata durata jāi mṛga bhāgā | risa basa bhūpa caleu saṅga lāgā ||
gayau dūri ghana gahana barāhū | jahamṁ nāhina gaja bāji nibāhū ||
ati akela bana bipula kalesū | tadapi na mṛga maga tajai naresū ||
kola biloki bhūpa baṛa dhīrā | bhāgi paiṭha giriguhāṁ gabhīrā ||
agama dekhi nṛpa ati pachitāi | phireu mahābana pareu bhulāi ||

do. kheda khinna chuddhita tṛṣita rājā bāji sameta |
khojata byākula sarita sara jala binu bhayau aceta || 157 ||

phirata bipina āsrama eka dekhā | tahaṁ basa nṛpati kapaṭa munibeṣā ||

jāsu desa nṛpa līnha chaṛāi | samara sena taji gayau parāi ||
samaya pratāpabhānu kara jāni | āpana ati asamaya anumāni ||
gayau na gṛha mana bahuta galāni | milā na rājahi nṛpa abhimāni ||
risa ura māri raṅka jimi rājā | bipina basai tāpasa keṁ sājā ||
tāsu samīpa gavana nṛpa kīnhā | yaha pratāparabi tehi taba cīnhā ||
rāu ṛṣita nahi so pahicānā | dekhi subeṣa mahāmuni jānā ||
utari turaga teṁ kīnha pranāmā | parama catura na kaheu nija nāmā ||
do0 bhūpati ṛṣita biloki tehiṁ sarabaru dīnha dekhāi |

majjana pāna sameta haya kīnha nṛpati haraṣāi || 158 ||

gai śrama sakala sukhī nṛpa bhayaū | nija āśrama tāpasa lai gayaū ||
āsana dīnha asta rabi jāni | puni tāpasa boleu mṛdu bāni ||
ko tumha kasa bana phirahu akeleṁ | sundara jubā jīva paraheleṁ ||
cakrabarti ke lacchana toreṁ | dekhata dayā lāgi ati moreṁ ||
nāma pratāpabhānu avanīsā | tāsu saciva maiṁ sunahu munīsā ||
phirata aherēṁ pareuṁ bhulāi | baḍe bhāga dekhaum̃ pada āi ||
hama kahaṁ durlabha darasa tumhārā | jānata hauṁ kachu bhala honihārā ||
kaha muni tāta bhayau aṁdhiyārā | jojana sattari nagaru tumhārā ||

do. nisā ghora gambhīra bana pantha na sunahu sujāna |
basahu āju asa jāni tumha jāehu hota bihāna || 159(ka) ||

tulasī jasi bhavatabyatā taisī milai sahāi |
āpunu āvai tāhi pahim̃ tāhi tahāṁ lai jāi || 159(kha) ||

bhalehiṁ nātha āyasu dhari sīsā | bāṁdhi turaga taru baiṭha mahīsā ||
nṛpa bahu bhāti prasamseu tāhi | carana bandi nija bhāgya sarāhi ||
puni bole mṛdu girā suhāi | jāni pitā prabhu karaum̃ dhiṭhāi ||
mohi munisa suta sevaka jāni | nātha nāma nija kahahu bakhāni ||
tehi na jāna nṛpa nṛpahi so jānā | bhūpa suhrada so kapaṭa sayānā ||
bairī puni chatrī puni rājā | chala bala kīnha cahai nija kājā ||
samujhi rājasukha dukhita arāti | avāṁ anala iva sulagai chāti ||
sarala bacana nṛpa ke suni kānā | bayara sam̃bhāri hṛdayaṁ haraṣānā ||

do. kapaṭa bori bāni mṛdula boleu juguti sameta |
nāma hamāra bhikhāri aba nirdhana rahita niketi || 160 ||

kaha nṛpa je bigyāna nidhānā | tumha sārīkhe galita abhimānā ||
sadā rahahi apanapau durāeṃ | saba bidhi kusala kubeṣa banāeṃ ||
tehi teṃ kahahi santa śruti ṭerem | parama akiñcana priya hari kerem ||
tumha sama adhana bhikhāri agehā | hota birañci sivahi sandehā ||
josi sosi tava carana namāmī | mo para kṛpā karia aba svāmī ||
sahaja prīti bhūpati kai dekhī | āpu biṣaya bisvāsa biseṣī ||
saba prakāra rājahi apanāi | boleu adhika saneha janāi ||
sunu satibhāu kahauṃ mahipālā | ihāṃ basata bite bahu kālā ||

do. aba lagi mohi na mileu kou maiṃ na janāvaum kāhu |
lokamānyatā anala sama kara tapa kānana dāhu || 161(ka) ||

so. tulasī dekhi subeṣu bhūlahim mūrha na catura nara |
sundara kekihi pekhu bacana sudhā sama asana ahi || 161(kha) ||

tāteṃ guputa rahauṃ jaga māhīm | hari taji kimapi prayojana nāhīm ||
prabhu jānata saba binahim janāeṃ | kahahu kavani sidhi loka rijhāeṃ ||
tumha suci sumati parama priya moreṃ | prīti pratīti mohi para toreṃ ||
aba jauṃ tāta durāvauṃ tohī | dārūna doṣa ghaṭai ati mohī ||
jimi jimi tāpasu kathai udāsā | timi timi nṛpahi upaja bisvāsā ||
dekhā svabasa karma mana bānī | taba bolā tāpasa bagadhyānī ||
nāma hamāra ekatanu bhāi | suni nṛpa bole puni siru nāi ||
kahahu nāma kara aratha bakhānī | mohi sevaka ati āpana jānī ||

do. ādisṛṣṭi upajī jabahim taba utapati bhai mori |
nāma ekatanu hetu tehi deha na dharī bahori || 162 ||

jani ācaruja karahu mana māhīm | suta tapa teṃ durlabha kachu nāhīm ||
tapabala teṃ jaga sṛjai bidhātā | tapabala biṣnu bhae paritrātā ||
tapabala sambhu karahim sañghārā | tapa tem agama na kachu saṃsārā ||
bhayau nṛpahi suni ati anurāgā | kathā purātana kahai so lāgā ||
karama dharama itihāsa anekā | karai nirūpana birati bibekā ||
udabhava pālana pralaya kahānī | kahesi amita ācaraja bakhānī ||
suni mahipa tāpasa basa bhayaū | āpana nāma kahata taba layaū ||
kaha tāpasa nṛpa jānaum tohī | kīnhehu kapaṭa lāga bhala mohī ||

so. sunu mahīsa asi nīti jaham̃ tahaṃ nāma na kahahim̃ nṛpa |
mohi tohi para ati prīti soi caturatā bicāri tava || 163 ||

nāma tumhāra pratāpa dinesā | satyaketu tava pitā naresā ||
gura prasāda saba jānia rājā | kahia na āpana jāni akājā ||
dekhi tāta tava sahaja sudhāi | prīti pratīti nīti nipunāi ||
upaji pari mamatā mana moreṃ | kahauṃ kathā nija pūche toreṃ ||
aba prasanna maim̃ saṃsaya nāhīm̃ | māgu jo bhūpa bhāva mana māhīm̃ ||
suni subacana bhūpati haraṣānā | gahi pada binaya kīnhi bidhi nānā ||
kṛpāsindhū muni darasana toreṃ | cāri padāratha karatala moreṃ ||
prabhūhi tathāpi prasanna bilokī | māgi agama bara houṃ asokī ||

do. jarā marana dukha rahita tanu samara jītai jani kou |
ekachatra ripuhīna mahi rāja kalapa sata hou || 164 ||

kaha tāpasa nṛpa aisei hoū | kārana eka kaṭhina sunu soū ||
kālau tua pada nāihi sīsā | eka biprakula chāri mahīsā ||
tapabala bipra sadā bariārā | tinha ke kopa na kou rakhavārā ||
jauṃ bipranha saba karahu naresā | tau tua basa bidhi biṣnu mahesā ||
cala na brahmakula sana bariāi | satya kahauṃ dou bhujā uṭhāi ||
bipra śrāpa binu sunu mahipālā | tora nāsa nahi kavanehuṃ kālā ||
haraṣeu rāu bacana suni tāsū | nātha na hoi mora aba nāsū ||
tava prasāda prabhu kṛpānidhānā | mo kahauṃ sarba kāla kalyānā ||

do. evamastu kahi kapaṭamuni bolā kuṭila bahori |
milaba hamāra bhulāba nija kahahu ta hamahi na khori || 165 ||

tātem̃ mai tohi barajauṃ rājā | kahem̃ kathā tava parama akājā ||

chaṭhem̃ śravana yaha parata kahānī | nāsa tumhāra satya mama bānī ||
yaha pragatēṃ athavā dvijaśrāpā | nāsa tora sunu bhānupratāpā ||
āna upāyaṃ nidhana tava nāhīm̃ | jauṃ hari hara kopahim̃ mana māhīm̃ ||
satya nātha pada gahi nṛpa bhāṣā | dvija gura kopa kahahu ko rākhā ||
rākhai gura jauṃ kopa bidhātā | gura birodha nahim̃ kou jaga trātā ||
jauṃ na calaba hama kahe tumhāreṃ | hou nāsa nahim̃ soca hamāreṃ ||
ekahim̃ ḍara ḍarapata mana morā | prabhu mahideva śrāpa ati ghorā ||

do. hohim bipra basa kavana bidhi kahahu kṛpā kari sou |
tumha taji dīnadayāla nija hitū na dekhauṁ kouṁ || 166 ||

sunu nṛpa bibidha jatana jaga māhīm | kaṣṭasādhyā puni hohim ki nāhīm ||
ahai eka ati sugama upāi | tahāṁ parantu eka kaṭhināi ||
mama ādhīna juguti nṛpa soi | mora jāba tava nagara na hoī ||
āju lagem aru jaba tem bhayaūṁ | kāhū ke gṛha grāma na gayaūṁ ||
jauṁ na jāuṁ tava hoi akājū | banā ai asamañjasa ājū ||
suni mahīsa boleu mṛdu bānī | nātha nigama asi nīti bakhānī ||
baṛe saneha laghunha para karahīm | giri nija sirani sadā ṭṛna dharahīm ||
jaladhi agādha mauli baha phenū | santata dharani dharata sira renū ||

do. asa kahi gahe naresa pada svāmī hohu kṛpāla |
mohi lagi dukha sahia prabhu sajjana dīnadayāla || 167 ||

jāni nṛpahi āpana ādhīnā | bolā tāpasa kapaṭa prabīnā ||
satya kahaūṁ bhūpati sunu tohī | jaga nāhina durlabha kachu mohī ||
avasi kāja maim karihauṁ torā | mana tana bacana bhagata taim morā ||
joga juguti tapa mantra prabhāū | phalai tabahim jaba karia durāū ||
jauṁ naresa maim karauṁ rasoī | tumha parusahu mohi jāna na koī ||
anna so joi joi bhojana karaī | soi soi tava āyasu anusaraī ||
puni tinha ke gṛha jevaṁi joū | tava basa hoi bhūpa sunu soū ||
jāi upāya racahu nṛpa ehū | sambata bhari saṅkalapa karehū ||

do. nita nūtana dvija sahāsa sata barehu sahita parivāra |
maim tumhare saṅkalapa lagi dinahimkariba jevanāra || 168 ||

ehi bidhi bhūpa kaṣṭa ati thorem | hoihahim sakala bipra basa torem ||
karihahim bipra homa makha sevā | tehim prasaṅga sahajehim basa devā ||
aura eka tohi kahaūṁ lakhāū | maim ehi beṣa na āuba kāū ||
tumhare uparohita kahuṁ rāyā | hari ānaba maim kari nija māyā ||
tapabala tehi kari āpu samānā | rakhihauṁ ihāṁ baraṣa paravānā ||
maim dhari tāsū beṣu sunu rājā | saba bidhi tora saṁvāraba kājā ||
gai nisi bahuta sayana aba kije | mohi tohi bhūpa bheṅṭa dina tije ||
maim tapabala tohi turaga sametā | pahuṁcehauṁ sovatahi nicketā ||

do. maim āuba soi beṣu dhari pahicānehu taba mohi |

jaba ekānta bolāi saba kathā sunāvaum̐ tohi || 169 ||

sayana kīnha nṛpa āyasu mānī | āsana jāi baiṭha chalagyānī ||
śramita bhūpa nidrā ati āī | so kimi sova soca adhikāī ||
kālaketu nisicara tahaṁ āvā | jehim̐ sūkara hoi nṛpahi bhulāvā ||
parama mitra tāpasa nṛpa kerā | jānai so ati kapaṭa ghanerā ||
tehi ke sata suta aru dasa bhāī | khala ati ajaya deva dukhadāī ||
prathamahi bhūpa samara saba māre | bipra santa sura dekhi dukhāre ||
tehim̐ khala pāchila bayaru sam̐bharā | tāpasa nṛpa mili mantra bicārā ||
jehi ripu chaya soi racenhi upāū | bhāvī basa na jāna kachu rāū ||

do. ripu tejasī akela api laghu kari gania na tāhu |
ajahuṁ deta dukha rabi sasihi sira avaseṣita rāhu || 170 ||

tāpasa nṛpa nija sakhahi nihārī | haraṣi mileu uṭhi bhayau sukhārī ||
mitrahi kahi saba kathā sunāī | jātudhāna bolā sukha pāī ||
aba sādheum̐ ripu sunahu naresā | jauṁ tumha kīnha mora upadesā ||
parihari soca rahahu tumha soī | binu auṣadha biādhi bidhi khoī ||
kula sameta ripu mūla bahāī | cauthe divasa milaba maim āī ||
tāpasa nṛpahi bahuta paritoṣī | calā mahākapaṭī atiroṣī ||
bhānupratāpahi bāji sametā | pahum̐cāesi chana mājha niketā ||
nṛpahi nāri pahim̐ sayana karāī | hayagrham̐ bāṁdhesi bāji banāī ||

do. rājā ke uparohitahi hari lai gayau bahori |
lai rākhesi giri khoha mahum̐ māyāṁ kari mati bhori || 171 ||

āpu biraci uparohita rūpā | pareu jāi tehi seja anūpā ||
jāgeu nṛpa anabhaem̐ bihānā | dekhi bhavana ati acaraju mānā ||
muni mahimā mana mahum̐ anumānī | uṭheu gavaṁhi jehi jāna na rānī ||
kānana gayau bāji caṛhi tehīm̐ | pura nara nāri na jāneu kehīm̐ ||
gaeṁ jāma juga bhūpati āvā | ghara ghara utsava bāja badhāvā ||
uparohitahi dekha jaba rājā | cakita biloki sumiri soi kājā ||
juga sama nṛpahi gae dina tīnī | kapaṭī muni pada raha mati līnī ||
samaya jāni uparohita āvā | nṛpahi mate saba kahi samujhāvā ||

do. nṛpa haraṣeu pahicāni guru bhrama basa rahā na ceta |
bare turata sata sahasa bara bipra kuṭumba sameta || 172 ||

uparohita jevanāra banāi | charasa cāri bidhi jasi śruti gāi ||
māyāmaya tehiṁ kīnha rasoī | biñjana bahu gani sakai na koī ||
bibidha mṛganha kara āmiṣa rāṁdhā | tehi mahum̃ bipra māṁsu khala sām̃dhā
||

bhojana kahum̃ saba bipra bolāe | pada pakhāri sādara baiṭhāe ||
parusana jabahim̃ lāga mahipālā | bhai akāsabānī tehi kālā ||
biprabṛnda uṭhi uṭhi gr̥ha jāhū | hai baṛi hāni anna jani khāhū ||
bhayau rasoīm̃ bhūsura māṁsū | saba dvija uṭhe māni bisvāsū ||
bhūpa bikala mati moham̃ bhulānī | bhāvī basa āva mukha bānī ||

do. bole bipra sakopa taba nahim̃ kachu kīnha bicāra |
jāi nisācara hohu nṛpa mūṛha sahita parivāra || 173 ||

chatrabandhu taim̃ bipra bolāi | ghālai lie sahita samudāi ||
īsvara rākhā dharama hamārā | jaihasi taim̃ sameta parivārā ||
sambata madhya nāsa tava hoū | jaladātā na rahihī kula koū ||
nṛpa suni śrāpa bikala ati trāsā | bhai bahori bara girā akāsā ||
biprahu śrāpa bicāri na dīnhā | nahim̃ aparādha bhūpa kachu kīnhā ||
cakita bipra saba suni nabhabānī | bhūpa gayau jaham̃ bhojana khānī ||
tahaṁ na asana nahim̃ bipra suārā | phireu rāu mana soca apārā ||
saba prasaṅga mahisuranha sunāi | trasita pareu avanīm̃ akulāi ||

do. bhūpati bhāvī miṭai nahim̃ jadapi na dūṣana tora |
kiem̃ anyathā hoi nahim̃ bipraśrāpa ati ghora || 174 ||

asa kahi saba mahideva sidhāe | samācāra puraloganha pāe ||
socahim̃ dūṣana daivahi dehīm̃ | bicarata hamsa kāga kiya jehīm̃ ||
uparohitahi bhavana pahum̃cāi | asura tāpasahi khabari janāi ||
tehim̃ khala jaham̃ tahaṁ patra paṭhāe | saji saji sena bhūpa saba dhāe ||
gherenhi nagara nisāna bajāi | bibidha bhāṁti nita hoī larāi ||
jūjhe sakala subhaṭa kari karanī | bandhu sameta pareu nṛpa dharanī ||
satyaketu kula kou nahim̃ bāṁcā | bipraśrāpa kimi hoi asāṁcā ||
ripu jiti saba nṛpa nagara basāi | nija pura gavane jaya jasu pāi ||

do. bharadvāja sunu jāhi jaba hoi bidhātā bāma |
dhūri merusama janaka jama tāhi byālasama dāma || 175 ||

kāla pāi muni sunu soi rājā| bhayau nisācara sahita samājā ||
dasa sira tāhi bīsa bhujadaṇḍā| rāvana nāma bīra baribaṇḍā ||
bhūpa anuja arimardana nāmā| bhayau so kumbhakarana baladhāmā ||
saciva jo rahā dharamaruci jāsū| bhayau bimātra bandhu laghu tāsū ||
nāma bibhīšana jehi jaga jānā| biṣṇubhagata bigyāna nidhānā ||
rahe je suta sevaka nṛpa kere| bhae nisācara ghora ghanere ||
kāmarūpa khala jinasa anekā| kuṭila bhayaṅkara bigata bibekā ||
kṛpā rahita hiṃsaka saba pāpī| barani na jāhiṃ bisva paritāpī ||

do. upaje jadapi pulastyakula pāvana amala anūpa|
tadapi mahīsura śrāpa basa bhae sakala agharūpa || 176 ||

kīnha bibidha tapa tīnihuṃ bhāi| parama ugra nahim barani so jāi ||
gayau nikaṭa tapa dekhi bidhātā| māgahu bara prasanna maim tātā ||

kari binatī pada gahi dasasīsā| boleu bacana sunahu jagadīsā ||
hama kāhū ke marahiṃ na mārem| bānara manuja jāti dui bārem ||
evamastu tumha baṛa tapa kīnhā| maim brahmāṃ mili tehi bara dīnhā ||
puni prabhu kumbhakarana pahim gayaū| tehi biloki mana bisamaya bhayaū ||
jaum ehim khala nita karaba ahārū| hoihi saba ujāri saṃsārū ||
sārada prerī tāsū mati pherī| māgesi nīda māsa ṣaṭa kerī ||

do. gae bibhīšana pāsa puni kaheu putra bara māgu|
tehim māgeu bhagavanta pada kamala amala anurāgu || 177 ||

tinhi dei bara brahma sidhāe| haraṣita te apāne gṛha āe ||
maya tanujā mandodari nāmā| parama sundarī nāri lalāmā ||
soi mayaṃ dīnhi rāvanahi ānī| hoihi jātudhānapati jānī ||
haraṣita bhayau nāri bhali pāi| puni dou bandhu biāhesi jāi ||
giri trikūṭa eka sindhu majhārī| bidhi nirmīta durgama ati bhārī ||
soi maya dānavaiṃ bahuri saṃvārā| kanaka racita manībhavana apārā ||
bhogāvati jasi ahikula bāsā| amarāvati jasi sakranivāsā ||
tinha tem adhika ramya ati baṅkā| jaga bikhyāta nāma tehi laṅkā ||

do. khāim sindhu gabhīra ati cārihuṃ disi phiri āva|
kanaka koṭa mani khacita dṛṛha barani na jāi banāva || 178(ka) ||

hariprerita jehim kalapa joi jātudhānapati hoi |
sūra pratāpī atulabala dala sameta basa soi || 178(kha) ||

rahe tahāñ nisicara bhaṭa bhāre | te saba suranha samara saṅghāre ||
aba tahañ rahahim sakra ke prere | racchaka koṭi jacchapati kere ||
dasamukha katahuñ khabari asi pāi | sena sāji gaṛha gheresi jāi ||
dekhi bikaṭa bhaṭa baṛi kaṭakāi | jaccha jīva lai gae parāi ||
phiri saba nagara dasānana dekhā | gayau soca sukha bhayau biseṣā ||
sundara sahaja agama anumāni | kīnhi tahāñ rāvana rajadhāni ||
jehi jasa joga bāñṭi gr̥ha dīnhe | sukhī sakala rajanīcara kīnhe ||
eka bāra kubera para dhāvā | puṣpaka jāna jīti lai āvā ||

do. kautukahim kailāsa puni līnhesi jāi uṭhāi |
manahuñ tauli nija bāhubala calā bahuta sukha pāi || 179 ||

sukha sampati suta sena sahāi | jaya pratāpa bala buddhi baṛāi ||
nita nūtana saba bāṛhata jāi | jimi pratilābha lobha adhikāi ||
atibala kumbhakarana asa bhrātā | jehi kahumñ nahim pratibhaṭa jaga jātā ||
karai pāna sovai ṣaṭa māsā | jāgata hoi tihumñ pura trāsā ||
jaum dina prati ahāra kara soī | bisva begi saba caupaṭa hoī ||
samara dhīra nahim jāi bakhānā | tehi sama amita bīra balavānā ||
bāridanāda jeṭha suta tāsū | bhaṭa mahumñ prathama līka jaga jāsū ||
jehi na hoi rana sanamukha koī | surapura nitahim parāvana hoī ||

do. kumukha akampana kulisarada dhūmaketu atikāya |
eka eka jaga jīti saka aise subhaṭa nikāya || 180 ||

kāmarūpa jānahim saba māyā | sapanehumñ jinha kem dharama na dāyā ||
dasamukha baiṭha sabhāñ eka bārā | dekhi amita āpana parivārā ||
suta samūha jana parijana nātī | ge ko pāra nisācara jāti ||
sena biloki sahaja abhimāni | bolā bacana krodha mada sāni ||

sunahu sakala rajanīcara jūthā | hamare bairī bibudha barūthā ||
te sanamukha nahim karahī larāi | dekhi sabala ripu jāhim parāi ||
tenha kara marana eka bidhi hoī | kahauñ bujhāi sunahu aba soī ||
dvijabhojana makha homa sarādhā || saba kai jāi karahu tumha bādhā ||

do. chudhā chīna balahīna sura sahajehim milihahim āi |
taba mārihaum̃ ki chārihaum̃ bhalī bhām̃ti apanāi || 181 ||

meghanāda kahum̃ puni ham̃karāvā | dīnhī sikha balu bayaru baṛhāvā ||

je sura samara dhīra balavānā | jinha kem̃ laribe kara abhimānā ||
tinahi jīti rana ānesu bām̃dhī | uṭhi suta pitu anusāsana kām̃dhī ||
ehi bidhi sabahī agyā dīnhī | āpunu caleu gadā kara līnhī ||
calata dasānana ḍolati avanī | garjata garbha stravahim̃ sura ravanī ||
rāvana āvata suneu sakohā | devanha take meru giri khohā ||
digapālanha ke loka suhāe | sūne sakala dasānana pāe ||
puni puni siṅghanāda kari bhārī | dei devatanha gāri pacārī ||
rana mada matta phirai jaga dhāvā | pratibhaṭa khaujata katahum̃ na pāvā ||
rabi sasi pavana baruna dhanadhārī | agini kāla jama saba adhikārī ||
kinnara siddha manuja sura nāgā | haṭhi sabahī ke panthahim̃ lāgā ||
brahmasṛṣṭi jahaṃ lagi tanudhārī | dasamukha basabartī nara nārī ||
āyasu karahim̃ sakala bhayabhītā | navahim̃ āi nita carana binītā ||

do. bhujabala bisva basya kari rākhesi kou na sutantra |
maṇḍalika mani rāvana rāja karai nija mantra || 182(kha) ||

deva jaccha gandharva nara kinnara nāga kumārī |
jīti barīm̃ nija bāhubala bahu sundara bara nārī || 182kha ||

indrajīta sana jo kachu kaheū | so saba janu pahilehim̃ kari raheū ||
prathamahim̃ jinha kahum̃ āyasu dīnhā | tinha kara carita sunahu jo kīnhā ||
dekhata bhīmarūpa saba pāpī | nisicara nikara deva paritāpī ||
karahi upadrava asura nikāyā | nānā rūpa dharahim̃ kari māyā ||
jehi bidhi hoi dharma nirmūlā | so saba karahim̃ beda pratikūlā ||
jehim̃ jehim̃ desa dhenu dvija pāvahim̃ | nagara gāum̃ pura āgi lagāvahim̃ ||
subha ācarana katahum̃ nahim̃ hoī | deva bipra gurū māna na koī ||
nahim̃ haribhagati jagya tapa gyānā | sapanehum̃ sunia na beda purānā ||

cham. japa joga birāgā tapa makha bhāgā śravana sunai dasasīsā |
āpunu uṭhi dhāvai rahai na pāvai dhari saba ghālai khīsā ||
asa bhraṣṭa acārā bhā saṃsārā dharma sunia nahi kānā |

tehi bahubidhi trāsai desa nikāsai jo kaha beda purānā ||

so. barani na jāi anīti ghora nisācara jo karahim|
himsā para ati prīti tinha ke pāpahi kavani miti || 183 ||

māsapārāyaṇa chaṭhā viśrāma
bāṛhe khala bahu cora juārā | je lampaṭa paradhana paradārā ||
mānahim mātu pitā nahim devā | sādhunha sana karavāvahim sevā ||
jinha ke yaha ācarana bhavānī | te jānehu nisicara saba prānī ||
atisaya dekhi dharma kai glānī | parama sabhīta dharā akulānī ||
giri sari sindhu bhāra nahim mohī | jasa mohi garua eka paradrohī ||
sakala dharma dekhai biparītā | kahi na sakai rāvana bhaya bhītā ||
dhenu rūpa dhari hṛdayaṁ bicārī | gaī tahāṁ jahaṁ sura muni jhārī ||
nija santāpa sunāesi roī | kāhū tem kachu kāja na hoī ||

chaṁ. sura muni gandharbā mili kari sarbā ge birañci ke lokā |
saṁga gotanudhārī bhūmi bicārī parama bikala bhaya sokā ||
brahmāṁ saba jānā mana anumānā mora kachū na basāī |
jā kari taim dāsī so abināsī hamareu tora sahāī ||

so. dharani dharahi mana dhīra kaha birañci haripada sumiru |
jānata jana kī pīra prabhu bhañjihi dārūna bipati || 184 ||

baiṭhe sura saba karahim bicārā | kahaṁ pāia prabhu karia pukārā ||
pura baikuṅṭha jāna kaha koī | kou kaha payanidhi basa prabhu soī ||
jāke hṛdayaṁ bhagati jasi prīti | prabhu tahaṁ pragaṭa sadā tehim rīti ||
tehi samāja girijā maim raheūṁ | avasara pāi bacana eka kaheūṁ ||
hari byāpaka sarbatra samānā | prema tem pragaṭa hohim maim jānā ||
desa kāla disi bidisihu māhīm | kahahu so kahāṁ jahāṁ prabhu nāhīm ||
aga jagamaya saba rahita birāgī | prema tem prabhu pragaṭai jimi āgī ||
mora bacana saba ke mana mānā | sādhu sādhu kari brahma bakhānā ||

do. suni birañci mana haraṣa tana pulaki nayana baha nīra |
astuti karata jori kara sāvadhāna matidhīra || 185 ||

chaṁ. jaya jaya suranāyaka jana sukhadāyaka pranatapāla bhagavantā |
go dvija hitakārī jaya asurārī sidhumsutā priya kantā ||

pālana sura dharanī adbhuta karanī marama na jānai koī |
jo sahaja kṛpālā dīnadayālā karau anugraha soī ||
jaya jaya abināsī saba ghaṭa bāsī byāpaka paramānandā |
abigata gotītaṁ carita punītaṁ māyārahita mukundā ||
jehi lāgi birāgī ati anurāgī bigatamoha munibr̥ndā |
nisi bāsara dhyāvahim̃ guna gana gāvahim̃ jayati saccidānandā ||
jehim̃ sṛṣṭi upāi tribidha banāi saṅga sahāya na dūjā |
so karau aghārī cinta hamārī jānia bhagati na pūjā ||
jo bhava bhaya bhañjana muni mana rañjana gañjana bipati barūthā |
mana baca krama bānī chāri sayānī sarana sakala sura jūthā ||
sārada śruti seṣā riṣaya aseṣā jā kahum̃ kou nahi jānā |
jehi dīna piāre beda pukāre dravau so śrībhagavānā ||
bhava bāridhi mandara saba bidhi sundara gunamandira sukhapuñjā |
muni siddha sakala sura parama bhayātura namata nātha pada kañjā ||

do. jāni sabhaya surabhūmi suni bacana sameta saneha |
gaganagirā gambhīra bhai harani soka sandeha || 186 ||

jani ḍarapahu muni siddha suresā | tumhahi lāgi dharihauṁ nara besā ||
aṁsanha sahita manuja avatārā | lehouṁ dīnakara baṁsa udārā ||
kasyapa aditi mahātapa kīnhā | tinha kahum̃ maiṁ pūraba bara dīnhā ||
te dasaratha kausalyā rūpā | kosalapurim̃ pragaṭa narabhūpā ||
tinha ke gṛha avatarihauṁ jāi | raghukula tilaka so cāriu bhāi ||
nārada bacana satya saba karihauṁ | parama sakti sameta avatarihauṁ ||
harihauṁ sakala bhūmi garuāi | nirbhaya hohu deva samudāi ||
gagana brahmabānī sunī kānā | turata phire sura hṛdaya juṛānā ||
taba brahmā dharanihi samujhāvā | abhaya bhāi bharosa jiyam̃ āvā ||

do. nija lokahi birañci ge devanha ihai sikhāi |
bānara tanu dhari dhari mahi hari pada sevahu jāi || 187 ||

gae deva saba nija nija dhāmā | bhūmi sahita mana kahum̃ biśrāmā |
jo kachu āyasu brahmām̃ dīnhā | haraṣe deva bilamba na kīnhā ||
banacara deha dhari chiti māhim̃ | atulita bala pratāpa tinha pāhim̃ ||
giri taru nakha āyudha saba bīrā | hari mārāga citavahim̃ matidhīrā ||
giri kānana jaham̃ taham̃ bhari pūrī | rahe nija nija anīka raci rūrī ||

yaha saba rucira carita maim bhāṣā| aba so sunahu jo bīcahim rākhā ||
avadhapurim raghukulamani rāū| beda bidita tehi dasaratha nāūm̃ ||
dharama dhurandhara gunanidhi gyānī| hṛdayam̃ bhagati mati sāraṅgapānī ||

do. kausalyādi nāri priya saba ācarana punīta|
pati anukūla prema dṛṛha hari pada kamala binīta || 188 ||

eka bāra bhūpati mana māhīm| bhai galāni morem suta nāhīm ||
gura gṛha gayau turata mahipālā| carana lāgi kari binaya bisālā ||
nija dukha sukha saba gurahi sunāyau| kahi basiṣṭha bahubidhi samujhāyau ||
dharahu dhīra hoihahim suta cārī| tribhuvana bidita bhagata bhaya hārī ||
srṅgī riṣahi basiṣṭha bolāvā| putrakāma subha jagya karāvā ||
bhagati sahita muni āhuti dīnhem| pragaṭe agini carū kara līnhem ||
jo basiṣṭha kachu hṛdayam̃ bicārā| sakala kāju bhā siddha tumhārā ||
yaha habi bām̃ṭi dehu nṛpa jāī| jathā joga jehi bhāga banāī ||

do. taba adṛsya bhae pāvaka sakala sabhahi samujhāī ||
paramānanda magana nṛpa haraṣa na hṛdayam̃ samāī || 189 ||

tabahim rāyam̃ priya nāri bolāīm| kausalyādi tahām̃ cali āī ||
ardha bhāga kausalyāhi dīnhā| ubhaya bhāga ādhe kara kīnhā ||
kaikeī kahaṃ nṛpa so dayaū| rahyo so ubhaya bhāga puni bhayaū ||
kausalyā kaikeī hātha dhari| dīnha sumitrahi mana prasanna kari ||
ehi bidhi garbhasahita saba nārī| bhāīm hṛdayam̃ haraṣita sukha bhārī ||
jā dina tem̃ hari garbhahim āe| sakala loka sukha sampati chāe ||
mandira mahaṃ saba rājahim rānī| sobhā sīla teja kī khānīm ||
sukha juta kachuka kāla cali gayaū| jehim prabhu pragaṭa so avasara bhayaū ||

do. joga lagana graha bāra tithi sakala bhae anukūla|
cara aru acara harṣajuta rāma janama sukhamūla || 190 ||

naumī tithi madhu māsa punīta| sukala paccha abhijita hariprītā ||
madhyadivasa ati sīta na ghāmā| pāvana kāla loka biśrāmā ||
sītala manda surabhi baha bāū| haraṣita sura santana mana cāū ||
bana kusumita girigana maniārā| stravahim sakala saritā'mṛtadhārā ||
so avasara birañci jaba jānā| cale sakala sura sāji bimānā ||
gagana bimala sakula sura jūthā| gāvahim guna gandharba barūthā ||

baraṣahim̐ sumana suañjali sājī | gahagahi gagana dundubhī bājī ||
astuti karahim̐ nāga muni devā | bahubidhi lāvahim̐ nija nija sevā ||

do. sura samūha binatī kari pahuṁce nija nija dhāma |
jaganivāsa prabhu pragaṭe akhila loka biśrāma || 191 ||

chaṁ. bhae pragaṭa kṛpālā dīnadayālā kausalyā hitakārī |
haraṣita mahatārī muni mana hārī adbhuta rūpa bicārī ||
locana abhirāmā tanu ghanasyāmā nija āyudha bhujā cārī |
bhūṣana banamālā nayana bisālā sobhāsindhu kharārī ||
kaha dui kara jorī astuti torī kehi bidhi karaum anantā |
māyā guna gyānātīta amānā beda purāna bhanantā ||
karunā sukha sāgara saba guna āgara jehi gāvahim̐ śruti santā |
so mama hita lāgī jana anurāgī bhayau pragaṭa śrikantā ||
brahmāṇḍa nikāyā nirmita māyā roma roma prati beda kahai |
mama ura so bāsī yaha upahāsī sunata dhīra pati thīra na rahai ||
upajā jaba gyānā prabhu musakānā carita bahuta bidhi kīnha cahai |
kahi kathā suhāī mātu bujhāī jehi prakāra suta prema lahai ||
mātā puni bolī so mati ḍaulī tajahu tāta yaha rūpā |
kījai sisulīlā ati priyasīlā yaha sukha parama anūpā ||
suni bacana sujānā rodana ṭhānā hoi bālaka surabhūpā |
yaha carita je gāvahim̐ haripada pāvahim̐ te na parahim̐ bhavakūpā ||

do. bipra dhenu sura santa hita līnha manuja avatāra |
nija icchā nirmita tanu māyā guna go pāra || 192 ||

suni sisu rudana parama priya bānī | sambhrama cali āī saba rānī ||
haraṣita jahaṁ tahaṁ dhāim̐ dāsī | ānaṁḍa magana sakala purabāsī ||
dasaratha putrajanma suni kānā | mānahuṁ brahmānanda samānā ||
parama prema mana pulaka sarīrā | cāhata uṭhata karata mati dhīrā ||
jākara nāma sunata subha hoī | moreṁ grha āvā prabhu soī ||
paramānanda pūri mana rājā | kahā bolāī bajāvahu bājā ||
gura basiṣṭha kahaṁ gayau haṁkārā | āe dvijana sahita nṛpadvārā ||
anupama bālaka dekhēhi jāī | rūpa rāsi guna kahi na sirāī ||

do. nandīmukha sarādha kari jātakarama saba kīnha |
hāṭaka dhenu basana mani nṛpa bipranha kahaṁ dīnha || 193 ||

dhvaja patāka torana pura chāvā | kahi na jāi jehi bhāṁti banāvā ||
sumanabr̥ṣṭi akāsa teṁ hoī | brahmānanda magana saba loī ||
br̥nda br̥nda mili calīm logāī | sahaja saṅgāra kiem̃ uṭhi dhāī ||
kanaka kalasa maṅgala dhari thārā | gāvata paiṭhahim̃ bhūpa duārā ||
kari ārati nevachāvari karahim̃ | bāra bāra sisu carananhi parahim̃ ||
māgadha sūta bandigana gāyaka | pāvana guna gāvahim̃ raghunāyaka ||
sarbasa dāna dīnha saba kāhū | jehim̃ pāvā rākhā nahim̃ tāhū ||
mṛgamada candana kuṅkuma kīcā | macī sakala bīthinha bica bīcā ||

do. gṛha gṛha bāja badhāva subha pragate suṣamā kanda |
haraṣavanta saba jaham̃ taham̃ nagara nāri nara br̥nda || 194 ||

kaikayasutā sumitrā doū | sundara suta janamata bhaim oū ||
vaha sukha sampati samaya samājā | kahi na sakai sārada ahirājā ||
avadhapurī sohai ehi bhāṁtī | prabhuhī milana āī janu rātī ||
dekhi bhānū janu mana sakucānī | tadapi banī sandhyā anumānī ||
agara dhūpa bahu janu aṁdhiārī | uṛai abhīra manahuṁ arunārī ||
mandira mani samūha janu tārā | nṛpa gṛha kalasa so indu udārā ||
bhavana bedadhuni ati mṛdu bānī | janu khaga mūkhara samayaṁ janu sānī ||
kautuka dekhi pataṅga bhulānā | eka māsa teim̃ jāta na jānā ||

do. māsa divasa kara divasa bhā marama na jānai koi |
ratha sameta rabi thākeu nisā kavana bidhi hoi || 195 ||

yaha rahasya kāhū nahim̃ jānā | dina mani cale karata gunagānā ||
dekhi mahotsava sura muni nāgā | cale bhavana baranata nija bhāgā ||
aurau eka kahauṁ nija corī | sunu girijā ati dṛṛha mati torī ||
kāka bhusuṅḍi saṅga hama doū | manujarūpa jānai nahim̃ koū ||
paramānanda premasukha phūle | bīthinha phirahim̃ magana mana bhūle ||
yaha subha carita jāna pai soī | kṛpā rāma kai jāpara hoī ||
tehi avasara jo jehi bidhi āvā | dīnha bhūpa jo jehi mana bhāvā ||
gaja ratha turaga hema go hīrā | dīnhe nṛpa nānābidhi cīrā ||

do. mana santoṣe sabanhi ke jaham̃ taham̃ dehi asīsa |
sakala tanaya cira jīvahum̃ tulasidāsa ke īsa || 196 ||

kachuka divasa bīte ehi bhāṁtī | jāta na jānia dina aru rātī ||
nāmakarana kara avasaru jānī | bhūpa boli paṭhae muni gyānī ||
kari pūjā bhūpati asa bhāṣā | dharia nāma jo muni guni rākhā ||
inha ke nāma aneka anūpā | mair̥ nṛpa kahaba svamati anurūpā ||
jo ānanda sindhu sukharāsī | sīkara teṁ trailoka supāsī ||
so sukha dhāma rāma asa nāmā | akhila loka dāyaka biśrāmā ||
bisva bharana poṣana kara joī | tākara nāma bharata asa hoī ||
jāke sumirana teṁ ripu nāsā | nāma satruhana beda prakāsā ||

do. lacchana dhāma rāma priya sakala jagata ādhāra |
guru basiṣṭa tehi rākhā lachimana nāma udāra || 197 ||

dhare nāma gura hṛdayaṁ bicārī | beda tatva nṛpa tava suta cārī ||
muni dhana jana sarabasa siva prānā | bāla keli tehiṁ sukha mānā ||
bārehi te nija hita pati jānī | lachimana rāma carana rati mānī ||
bharata satruhana dūnau bhāī | prabhu sevaka jasi prīti baṛāī ||
syāma gaura sundara dou jorī | nirakhahiṁ chabi jananiṁ tṛna torī ||
cāriu sila rūpa guna dhāmā | tadapi adhika sukhasāgara rāmā ||
hṛdayaṁ anugraha indu prakāsā | sūcata kirana manohara hāsā ||
kabahuṁ uchaṅga kabahuṁ bara palanā | mātu dulārai kahi priya lalanā ||

do. byāpaka brahma nirañjana nirguna bigata binoda |
so aja prema bhagati basa kausalyā ke goda || 198 ||

kāma koṭi chabi syāma sarīrā | nīla kañja bārīda gambhīrā ||
aruna carana pakañja nakha jotī | kamala dalanhi baiṭhe janu motī ||
rekha kulisa dhavaja aṅkura sohe | nūpura dhuni suni muni mana mohe ||
kaṭi kiṅkinī udara traya rekhā | nābhi gabhīra jāna jehi dekhā ||
bhujā bisāla bhūṣana juta bhūrī | hiyaṁ hari nakha ati sobhā rūrī ||
ura manihāra padika kī sobhā | bipra carana dekhata mana lobhā ||
kambu kaṅṭha ati cibuka suhāī | ānana amita madana chabi chāī ||
dui dui dasana adhara arunāre | nāsā tilaka ko baranai pāre ||
sundara śravana sucāru kapolā | ati priya madhura totare bolā ||
cikkana kaca kuñcita gabhuāre | bahu prakāra raci mātu saṁvāre ||
pīta jhaguliā tanu pahirāī | jānu pāni bicarani mohi bhāī ||
rūpa sakahiṁ nahim kahi śruti seṣā | so jānai sapanehuṁ jehi dekhā ||

do. sukha sandoha mohapara gyāna girā gotīta |
dampati parama prema basa kara sisucarita punīta || 199 ||

ehi bidhi rāma jagata pitu mātā | kosalapura bāsinha sukhadātā ||
jinha raghunātha carana rati mānī | tinha kī yaha gati pragaṭa bhavānī ||
raghupati bimukha jatana kara korī | kavana sakai bhava bandhana chorī ||
jīva carācara basa kai rākhe | so māyā prabhu som bhaya bhākhe ||
bhṛkuṭi bilāsa nacāvai tāhī | asa prabhu chāṛi bhajia kahu kāhī ||
mana krama bacana chāṛi caturāī | bhajata kṛpā karihahim raghurāī ||
ehi bidhi sisubinoda prabhu kīnhā | sakala nagarabāsinha sukha dīnhā ||
lai uchaṅga kabahuṁka halarāvai | kabahuṁ pālanem ghāli jhulāvai ||

do. prema magana kausalyā nisi dina jāta na jāna |
suta saneha basa mātā bālacarita kara gāna || 200 ||

eka bāra jananim anhavāe | kari siṅgāra palanām pauṛhāe ||

nija kula iṣṭadeva bhagavānā | pūjā hetu kīnha asnānā ||
kari pūjā naibedya caṛhāvā | āpu gai jahaṁ pāka banāvā ||
bahuri mātu tahavām cali āī | bhojana karata dekha suta jāī ||
gai janani sisu pahim bhayabhītā | dekhā bāla tahām puni sūtā ||
bahuri āi dekhā suta soī | hṛdayam kampa mana dhīra na hoī ||
ihām uhām dui bālaka dekhā | matibhrama mora ki āna biseṣā ||
dekhi rāma janani akulānī | prabhu haṁsi dīnha madhura musukānī ||

do. dekharāvā mātahi nija adabhuta rupa akhaṇḍa |
roma roma prati lāge koṭi koṭi brahmaṇḍa || 201 ||

aganita rabi sasi siva caturānana | bahu giri sarita sindhu mahi kānana ||
kāla karma guna gyāna subhāū | sou dekhā jo sunā na kāū ||
dekhī māyā saba bidhi gāṛhī | ati sabhīta jorem kara ṭhāṛhī ||
dekhā jīva nacāvai jāhī | dekhī bhagati jo chorai tāhī ||
tana pulakita mukha bacana na āvā | nayana mūdi caranani siru nāvā ||
bisamayavanta dekhi mahatārī | bhae bahuri sisurūpa kharārī ||
astuti kari na jāi bhaya mānā | jagata pitā maim suta kari jānā ||
hari janani bahubidhi samujhāī | yaha jani katahuṁ kahasi sunu māī ||

do. bāra bāra kausalyā binaya karai kara jori ||
aba jani kabahūṃ byāpai prabhu mohi māyā tori || 202 ||

bālacarita hari bahubidhi kīnhā | ati ananda dāsanha kahaṃ dīnhā ||
kachuka kāla bīteṃ saba bhāi | baṛe bhae parijana sukhadāi ||
cūṛākarana kīnha guru jāi | bipranha puni dachinā bahu pāi ||
parama manohara carita apārā | karata phirata cāriu sukumārā ||
mana krama bacana agocara joī | dasaratha ajira bicara prabhu soī ||
bhojana karata bola jaba rājā | nahim āvata taji bāla samājā ||
kausalyā jaba bolana jāi | ṭhumaku ṭhumaku prabhu calahiṃ parāi ||
nigama neti siva anta na pāvā | tāhi dharai janani haṭhi dhāvā ||
dhūrasa dhūri bhareṃ tanu āe | bhūpati bihasi goda baiṭhāe ||

do. bhojana karata capala cita ita uta avasaru pāi |
bhāji cale kilakata mukha dadhi odana lapaṭāi || 203 ||

bālacarita ati sarala suhāe | sārada seṣa sambhu śruti gāe ||
jina kara mana inha sana nahim rātā | te jana bañcita kie bidhātā ||
bhae kumāra jabahiṃ saba bhrātā | dīnha janeū guru pitu mātā ||
guragrhaṃ gae paṛhana raghurāi | alapa kāla bidyā saba āi ||
jākī sahaja svāsa śruti cārī | so hari paṛha yaha kautuka bhārī ||
bidyā binaya nipuna guna sīlā | khelahim khela sakala nṛpalīlā ||
karatala bāna dhanuṣa ati sohā | dekhata rūpa carācara mohā ||
jinha bīthinha biharahiṃ saba bhāi | thakita hohim saba loga lugāi ||

do. kosalapura bāsī nara nāri bṛddha aru bāla |
prānahu te priya lāgata saba kahuṃ rāma kṛpāla || 204 ||

bandhu sakhā saṅga lehiṃ bolāi | bana mṛgayā nita khelahim jāi ||
pāvana mṛga mārahiṃ jiyāṃ jāni | dina prati nṛpahi dekhāvahim āni ||
je mṛga rāma bāna ke māre | te tanu taji suraloka sidhāre ||
anuja sakhā saṅga bhojana karahiṃ | mātu pitā agyā anusarahim ||
jehi bidhi sukhī hohim pura logā | karahiṃ kṛpānidhi soi sañjogā ||
beda purāna sunahim mana lāi | āpu kahahim anujanha samujhāi ||
prātakāla uṭhi kai raghunāthā | mātu pitā guru nāvahim māthā ||
āyasu māgi karahiṃ pura kājā | dekhi carita haraṣai mana rājā ||

do. byāpaka akala anīha aja nirguna nāma na rūpa |
bhagata hetu nānā bidhi karata caritra anūpa || 205 ||

yaha saba carita kahā maim̃ gāi | āgili kathā sunahu mana lāi ||
bisvāmitra mahāmuni gyānī | basahi bipina subha āśrama jānī ||
jaham̃ japa jagya muni karahī | ati mārīca subāhuhi ḍarahim̃ ||
dekhata jagya nisācara dhāvahi | karahi upadrava muni dukha pāvahim̃ ||
gādhitanaya mana cintā byāpī | hari binu marahi na nisicara pāpī ||
taba munivara mana kīnha bicārā | prabhu avatareu harana mahi bhārā ||
ehum̃ misa dekhauṃ pada jāi | kari binatī ānau dou bhāi ||
gyāna birāga sakala guna ayanā | so prabhu mai dekhaha bhari nayanā ||

do. bahubidhi karata manoratha jāta lāgi nahim̃ bāra |
kari majjana saraū jala gae bhūpa darabāra || 206 ||

muni āgamana sunā jaba rājā | milana gayaū lai bipra samājā ||
kari daṇḍavata munihī sanamānī | nija āsana baiṭhārenhi ānī ||
carana pakhāri kīnhi ati pūjā | mo sama āju dhanya nahim̃ dūjā ||
bibidha bhām̃ti bhojana karavāvā | munivara hṛdayam̃ haraṣa ati pāvā ||
puni caranani mele suta cārī | rāma dekhi muni deha bisārī ||
bhae magana dekhata mukha sobhā | janu cakora pūrana sasi lobhā ||
taba mana haraṣi bacana kaha rāū | muni asa kṛpā na kīnhihu kāū ||
kehi kārana āgamana tumhārā | kahahu so karata na lāvauṃ bārā ||
asura samūha satāvahim̃ mohī | mai jācana āyauṃ nṛpa tohī ||
anuja sameta dehu raghunāthā | nisicara badha maim̃ hoba sanāthā ||

do. dehu bhūpa mana haraṣita tajahu moha agyāna |
dharma sujasa prabhu tumha kaum inha kahaṃ ati kalyāna || 207 ||

suni rājā ati apriya bānī | hṛdaya kampa mukha duti kumulānī ||
cauṭhempana pāyauṃ suta cārī | bipra bacana nahim̃ kahehu bicārī ||
māgahu bhūmi dhenu dhana kosā | sarbasa deum̃ āju saharosā ||
deha prāna tem̃ priya kachu nāhī | sou muni deum̃ nimīṣa eka māhī ||
saba suta priya mohi prāna ki nāim̃ | rāma deta nahim̃ banai gosāi ||
kahaṃ nisicara ati ghora kaṭhorā | kahaṃ sundara suta parama kisorā ||
suni nṛpa girā prema rasa sānī | hṛdayam̃ haraṣa mānā muni gyānī ||
taba basiṣṭa bahu nidhi samujhāvā | nṛpa sandeha nāsa kahaṃ pāvā ||

ati ādara dou tanaya bolāe | hṛdayaṁ lāi bahu bhāṁti sikhāe ||
mere prāna nātha suta doū | tumha muni pitā āna nahim koū ||

do. saumpe bhūpa riṣihi suta bahu bidhi dei asīsa |
janani bhavana gae prabhu cale nāi pada sīsa || 208(ka) ||

so. puruṣasimha dou bīra haraṣi cale muni bhaya harana ||
kṛpāsindhu matidhīra akhila bisva kārana karana || 208(kha) ||

aruna nayana ura bāhu bisālā | nīla jalaja tanu syāma tamālā ||
kaṭi paṭa pīta kaseṁ bara bhāthā | rucira cāpa sāyaka duhuṁ hāthā ||
syāma gaura sundara dou bhāi | bisbāmitra mahānidhi pāi ||
prabhu brahmanyadeva mai jānā | mohi niti pitā tajehu bhagavānā ||
cale jāta muni dīnhi dikhāi | suni tāṛakā krodha kari dhāi ||
ekahim bāna prāna hari līnhā | dīna jāni tehi nija pada dīnhā ||
taba riṣi nija nāthahi jiyāṁ cīnhī | bidyānidhi kahum bidyā dīnhī ||
jāte lāga na chudhā pipāsā | atulita bala tanu teja prakāsā ||

do. āyūṣa saba samarpi kai prabhu nija āśrama āni |
kanda mūla phala bhojana dīnha bhagati hita jāni || 209 ||

prāta kahā muni sana raghurāi | nirbhaya jagya karahu tumha jāi ||
homa karana lāge muni jhārī | āpu rahe makha kīm rakhavārī ||
suni mārīca nisācara krohī | lai sahāya dhāvā munidrohī ||
binu phara bāna rāma tehi mārā | sata jojana gā sāgara pārā ||
pāvaka sara subāhu puni mārā | anuja nisācara kaṭaku saṁghārā ||
māri asura dvija nirmayakārī | astuti karahim deva muni jhārī ||
tahaṁ puni kachuka divasa raghurāyā | rahe kīnhi bipranha para dāyā ||
bhagati hetu bahu kathā purānā | kahe bipra jadyapi prabhu jānā ||
taba muni sādara kahā bujhāi | carita eka prabhu dekhia jāi ||
dhanuṣajagya muni raghukula nāthā | haraṣi cale munibara ke sāthā ||
āśrama eka dikha maga māhīm | khaga mṛga jīva jantu tahaṁ nāhīm ||
pūchā munihī silā prabhu dekhī | sakala kathā muni kahā biseṣī ||

do. gautama nāri śrāpa basa upala deha dhari dhīra |
carana kamala raja cāhati kṛpā karahu raghubīra || 210 ||

chaṁ. parasata pada pāvana soka nasāvana pragaṭa bhāi tapapuñja sahī |
dekhata raghunāyaka jana sukha dāyaka sanamukha hoi kara jori rahī ||
ati prema adhīrā pulaka sarīrā mukha nahim āvai bacana kahī |
atisaya baṛabhāgī carananhi lāgī jugala nayana jaladhāra bahī ||
dhīraju mana kīnhā prabhu kahuñ cīnhā raghupati kṛpāñ bhagati pāi |
ati nirmala bānīm astuti ṭhānī gyānagamyā jaya raghurāi ||
mai nāri apāvana prabhu jaga pāvana rāvana ripu jana sukhadāi |
rājīva bilocana bhava bhaya mocana pāhi pāhi saranahim āi ||
muni śrāpa jo dīnhā ati bhala kīnhā parama anugraha mairi mānā |
dekheuñ bhari locana hari bhavamocana ihai lābha sañkara jānā ||
binatī prabhu morī mairi mati bhorī nātha na māgauñ bara ānā |
pada kamala parāgā rasa anurāgā mama mana madhupa karai pānā ||
jehim pada surasaritā parama punītā pragaṭa bhāi siva siva dharī |
soi pada pañkaja jehi pūjata aja mama sira dhareu kṛpāla harī ||
ehi bhāñti sidhāri gautama nāri bāra bāra hari carana parī |
jo ati mana bhāvā so baru pāvā gai patiloka ananda bharī ||

do. asa prabhu dīnabandhu hari kārana rahita dayāla |
tulasidāsa saṭha tehi bhaju chāri kapaṭa jañjāla || 211 ||

māsapārāyaṇa sātavāñ viśrāma
cale rāma lachimana muni sañgā | gae jahāñ jaga pāvani gañgā ||
gādhīsūnu saba kathā sunāi | jehi prakāra surasari mahi āi ||
taba prabhu riṣinha sameta nahāe | bibidha dāna mahidevanhi pāe ||
haraṣi cale muni bṛnda sahāyā | begi bideha nagara niarāyā ||
pura ramyatā rāma jaba dekhī | haraṣe anuja sameta biseṣi ||
bāpīm kūpa sarita sara nānā | salila sudhāsama mani sopānā ||
guñjata mañju matta rasa bhṛngā | kūjata kala bahubarana bihañgā ||
barana barana bikase bana jātā | tribidha samīra sadā sukhadātā ||

do. sumana bāṭikā bāga bana bipula bihañga nivāsa |
phūlata phalata supallavata sohata pura cahuñ pāsa || 212 ||

banai na baranata nagara nikāi | jahāñ jāi mana tahañim lobhāi ||
cāru bajāru bicitra aṁbārī | manimaya bidhi janu svakara sañvārī ||
dhanika banika bara dhanada samānā | baiṭha sakala bastu lai nānā ||
cauhaṭa sundara galīm suhāi | santata rahahim sugandha siñcāi ||

maṅgalamaya mandira saba kerem | citrita janu ratinātha citerem ||
pura nara nāri subhaga suci santā | dharamasīla gyānī gunavantā ||
ati anūpa jaham̃ janaka nivāsū | bithakahim̃ bibudha biloki bilāsū ||
hota cakita cita koṭa bilokī | sakala bhuvana sobhā janu rokī ||

do. dhavala dhāma mani puraṭa paṭa sughaṭita nānā bhām̃ti |
siya nivāsa sundara sadana sobhā kimi kahi jāti || 213 ||

subhaga dvāra saba kulisa kapāṭā | bhūpa bhīra naṭa māgadha bhāṭā ||
banī bisāla bāji gaja sālā | haya gaya ratha saṅkula saba kālā ||
sūra saciva senapa bahutere | nṛpagṛha sarisa sadana saba kere ||
pura bāhera sara sārīta samīpā | utare jaham̃ taham̃ bipula mahīpā ||
dekhi anūpa eka aṅvarāī | saba supāsa saba bhām̃ti suhāī ||
kausika kaheu mora manu mānā | ihām̃ rahia raghubīra sujānā ||
bhalehim̃ nātha kahi kṛpāniketā | utare taham̃ munibr̃nda sametā ||
bisvāmitra mahāmuni āe | samācāra mithilāpati pāe ||

do. saṅga saciva suci bhūri bhaṭa bhūsurā bara gura gyāti |
cale milana munināyakahi mudita rāu ehi bhām̃ti || 214 ||

kīnha pranāmu carana dhari māthā | dīnhi asīsa mudita munināthā ||
bīprabr̃nda saba sādara bande | jāni bhāgya baṛa rāu anande ||
kusala prasna kahi bārahim̃ bārā | bisvāmitra nṛpahi baiṭhārā ||
tehi avasara āe dou bhāī | gae rahe dekhana phulavāī ||
syāma gaura mṛdu bayasa kisorā | locana sukhada bisva cita corā ||
uṭhe sakala jaba raghupati āe | bisvāmitra nikaṭa baiṭhāe ||
bhae saba sukhī dekhi dou bhrātā | bāri bilocana pulakita gātā ||
mūrati madhura manohara dekhī | bhayau bidehu bidehu biseṣī ||

do. prema magana manu jāni nṛpu kari bibeku dhari dhīra |
boleu muni pada nāi siru gadagada girā gabhīra || 215 ||

kahahu nātha sundara dou bālaka | munikula tilaka ki nṛpakula pālaka ||
brahma jo nigama neti kahi gāvā | ubhaya beṣa dhari kī soi āvā ||
sahaja birāgarupa manu morā | thakita hota jimi canda cakorā ||
tāte prabhu pūchauṅ satibhāū | kahahu nātha jani karahu durāū ||
inhahi bilokata ati anurāgā | barabasa brahmasukhahi mana tyāgā ||

kaha muni bihasi kahehu nṛpa nīkā | bacana tumhāra na hoi alīkā ||
e priya sabahi jahāṁ lagi prānī | mana musukāhīm rāmu suni bānī ||
raghukula mani dasaratha ke jāe | mama hita lāgi naresa paṭhāe ||

do. rāmu lakhanu dou bandhubara rūpa sīla bala dhāma |
makha rākheu sabu sākhi jagu jite asura saṅgrāma || 216 ||

muni tava carana dekhi kaha rāū | kahi na sakauṁ nija punya prābhāū ||
sundara syāma gaura dou bhrātā | ānaṁdahū ke ānaṁda dātā ||
inha kai prīti parasapara pāvani | kahi na jāi mana bhāva suhāvani ||
sunahu nātha kaha mudīta bidehū | brahma jīva iva sahaja sanehū ||
puni puni prabhuhi citava naranāhū | pulaka gāta ura adhika uchāhū ||
mrunihi prasaṁsi nāi pada sīsū | caleu lavāi nagara avanīsū ||
sundara sadanu sukhada saba kālā | tahāṁ bāsu lai dīnha bhualā ||
kari pūjā saba bidhi sevakāi | gayau rāu gṛha bidā karāi ||

do. riṣaya saṅga raghubarṁsa mani kari bhojanu biśrāmu |
baiṭhe prabhu bhrātā sahita divasu rahā bhari jāmu || 217 ||

lakhana hṛdayaṁ lālasā biseṣī | jāi janakapura āia dekhī ||
prabhu bhaya bahuri munihī sakucāhīm | pragaṭa na kahahīm manahīm
musukāhīm ||
rāma anuja mana kī gati jānī | bhagata bachalatā himyaṁ hulasānī ||
parama binīta sakuci musukāi | bole gura anusāsana pāi ||
nātha lakhanu puru dekhana cahahīm | prabhu sakoca ḍara pragaṭa na kahahīm
||
jauṁ rāura āyasu maim pāvauṁ | nagara dekhāi turata lai āvau ||
suni munīsu kaha bacana saprītī | kasa na rāma tumha rākharu nītī ||
dharama setu pālaka tumha tātā | prema bibasa sevaka sukhadātā ||

do. jāi dekhī āvahu nagaru sukha nidhāna dou bhāi |
karahu suphala saba ke nayana sundara badana dekhāi || 218 ||

māsapārāyaṇa āṭhavāṁ viśrāma
navānhapārāyaṇa dūsarā viśrāma
muni pada kamala bandi dou bhrātā | cale loka locana sukha dātā ||
bālaka bṛndi dekhi ati sobhā | lage saṅga locana manu lobhā ||

pīta basana parikara kaṭi bhāthā | cāru cāpa sara sohata hāthā ||
tana anuharata sucandana khorī | syāmala gaura manohara jorī ||
kehari kandhara bāhu bisālā | ura ati rucira nāgamani mālā ||
subhaga sona sarasīruha locana | badana mayaṅka tāpatraya mocana ||
kānanhi kanaka phūla chabi dehīm | citavata citahi cori janu lehīm ||
citavani cāru bhṛkuṭi bara bāṅkī | tilaka rekhā sobhā janu cāṅkī ||

do. rucira cautanīm subhaga sira mecaka kuñcita kesā |
nakha sikha sundara bandhu dou sobhā sakala sudesa || 219 ||

dekhana nagaru bhūpasuta āe | samācāra purabāsinha pāe ||
dhāe dhāma kāma saba tyāgī | manahu raṅka nidhi lūṭana lāgī ||
nirakhi sahaja sundara dou bhāī | hohīm sukhī locana phala pāī ||
jubatīm bhavana jharokhanhi lāgīm | nirakhahīm rāma rūpa anurāgīm ||
kahahīm parasapara bacana saprītī | sakhi inha koṭi kāma chabi jītī ||
sura nara asura nāga muni māhīm | sobhā asi kahuṅ suniati nāhīm ||
biṣnu cāri bhujā bighi mukha cārī | bikaṭa beṣa mukha pañca purārī ||
apara deu asa kou na āhī | yaha chabi sakhi paṭataria jāhī ||

do. baya kisora suṣamā sadana syāma gaura sukha ghāma |
aṅga aṅga para vāriahīm koṭi koṭi sata kāma || 220 ||

kahahu sakhi asa ko tanudhārī | jo na moha yaha rūpa nihārī ||
kou saprema bolī mṛdu bānī | jo maim sunā so sunahu sayānī ||
e doū dasaratha ke ḍhoṭā | bāla marālanhi ke kala joṭā ||
muni kausika makha ke rakhavāre | jinha rana ajira nisācara māre ||
syāma gāta kala kañja bilocana | jo mārica subhuja madu mocana ||
kausalyā suta so sukha khānī | nāmu rāmu dhanu sāyaka pānī ||
gaura kisora beṣu bara kāchem | kara sara cāpa rāma ke pāchem ||
lachimanu nāmu rāma laghu bhrātā | sunu sakhi tāsū sumitrā mātā ||

do. biprakāju kari bandhu dou maga munibadhū udhārī |
āe dekhana cāpamakha suni haraṣīm saba nārī || 221 ||

dekhi rāma chabi kou eka kahaī | jogu jānakihi yaha baru ahaī ||
jau sakhi inhahi dekha naranāhū | pana parihari haṭhi karai bibāhū ||
kou kaha e bhūpati pahicāne | muni sameta sādara sanamāne ||

sakhi parantu panu rāu na tajaī | bidhi basa haṭhi abibekahi bhajaī ||
kou kaha jaum bhala ahai bidhātā | saba kahañ sunia ucita phaladātā ||
tau jānakihi milihi baru ehū | nāhina āli ihām sandehū ||
jau bidhi basa asa banai sañjogū | tau kṛtakṛtya hoi saba logū ||
sakhi hamarem ārati ati tātem | kabahuñka e āvahim ehi nātem ||

do. nāhim ta hama kahuñ sunahu sakhi inha kara darasanu dūri |
yaha sañghaṭu taba hoi jaba punya purākṛta bhūri || 222 ||

bolī apara kahehu sakhi nīkā | ehiñ biāha ati hita sabahim kā ||
kou kaha sañkara cāpa kaṭhorā | e syāmala mṛdugāta kisorā ||
sabu asamañjasa ahai sayānī | yaha suni apara kahañ mṛdu bānī ||
sakhi inha kahañ kou kou asa kahahim | baṛa prabhāu dekhata laghu ahahim ||
parasi jāsu pada pañkaja dhūri | tarī ahalyā kṛta agha bhūri ||
so ki rahihī binu sivadhanu torem | yaha pratīti pariharia na bhorem ||
jehim birañci raci sīya sañvārī | tehim syāmala baru raceu bicārī ||
tāsu bacana suni saba haraṣānīm | aisei hou kahahim mudu bānī ||

do. hiyañ haraṣahim baraṣahim sumana sumukhi sulocani bṛnda |
jāhim jahāñ jahañ bandhu dou tahañ tahañ paramānanda || 223 ||

pura pūraba disi ge dou bhāi | jahañ dhanumakha hita bhūmi banāi ||
ati bistāra cāru gaca dhārī | bimala bedikā rucira sañvārī ||
cahuñ disi kañcana mañca bisālā | race jahāñ beṭhahim mahipālā ||
tehi pācherñ samīpa cahum pāsā | apara mañca mañḍali bilāsā ||
kachuka ūñci saba bhāñti suhāi | baiṭhahim nagara loga jahañ jāi ||
tinha ke nikaṭa bisāla suhāe | dhavala dhāma bahubarana banāe ||
jahañ baiṭhahim dekhahim saba nārī | jathā jogu nija kula anuhārī ||
pura bālaka kahi kahi mṛdu bacana | sādara prabhuhi dekhāvahim racana ||

do. saba sisu ehi misa premabasa parasi manohara gāta |
tana pulakahim ati haraṣu hiyañ dekhi dekhi dou bhrāta || 224 ||

sisu saba rāma premabasa jāne | prīti sameta niketa bakhāne ||
nija nija ruci saba lemhim bolāi | sahita saneha jāhim dou bhāi ||
rāma dekhāvahim anujahi racana | kahi mṛdu madhura manohara bacana ||
lava nimeṣa mahañ bhuvana nikāyā | racai jāsu anusāsana māyā ||

bhagati hetu soi dīnadayālā | citavata cakita dhanuṣa makhasālā ||
kautuka dekhi cale guru pāhīm | jāni bilambu trāsa mana māhīm ||
jāsu trāsa ḍara kahuṃ ḍara hoī | bhajana prabhāu dekhāvata soī ||
kahi bāteṃ mṛdu madhura suhāīm | kie bidā bālaka bariāī ||

do. sabhaya saprema binīta ati sakuca sahita dou bhāi |
gura pada paṅkaja nāi sira baiṭhe āyasu pāi || 225 ||

nisi prabesa muni āyasu dīnhā | sabahīm sandhyābandanu kīnhā ||
kahata kathā itihāsa purānī | rucira rajani juga jāma sirānī ||
munibara sayana kīnhi taba jāi | lage carana cāpana dou bhāi ||
jinha ke carana saroruha lāgī | karata bibidha japa joga birāgī ||
tei dou bandhu prema janu jīte | gura pada kamala paloṭata prīte ||
bārabāra muni agyā dīnhī | raghubara jāi sayana taba kīnhī ||
cāpata carana lakhanu ura lāeṃ | sabhaya saprema parama sacu pāeṃ ||
puni puni prabhu kaha sovahu tātā | pauṛhe dhari ura pada jalajātā ||

do. uṭhe lakhana nisi bigata suni arunasikhā dhuni kāna ||
gura teṃ pahilehīm jagatapati jāge rāmu sujāna || 226 ||

sakala sauca kari jāi nahāe | nitya nibāhi munihi sira nāe ||
samaya jāni gura āyasu pāi | lena prasūna cale dou bhāi ||
bhūpa bāgu bara dekheu jāi | jaham̃ basanta ritu rahī lobhāi ||
lāge biṭapa manohara nānā | barana barana bara beli bitānā ||
nava pallava phala sumāna suhāe | nija sampati sura rūkha lajāe ||
cātaka kokila kīra cakorā | kūjata bihaga naṭata kala morā ||
madhya bāga saru soha suhāvā | mani sopāna bicitra banāvā ||
bimala salilu sarasija bahuraṅgā | jalakhaga kūjata guñjata bhṛṅgā ||

do. bāgu tarāgu biloki prabhu haraṣe bandhu sameta |
parama ramya ārāmu yahu jo rāmahi sukha deta || 227 ||

cahuṃ disi citai pūṃchi māligana | lage lena dala phūla mudita mana ||
tehi avasara sītā tahaṃ āi | girijā pūjana janani paṭhāi ||
saṅga sakhīm saba subhaga sayānī | gāvahīm gīta manohara bānī ||
sara samīpa girijā gṛha sohā | barani na jāi dekhi manu mohā ||
majjanu kari sara sakhinha sametā | gaī mudita mana gauri niketā ||

pūjā kīnhi adhika anurāgā | nija anurūpa subhaga baru māgā ||
eka sakhī siya saṅgu bihāī | gaī rahī dekhana phulavāī ||
tehi dou bandhu biloke jāī | prema bibasa sītā pahim āī ||

do. tāsū dasā dekhi sakhinḥa pulaka gāta jalu naina |
kahu kāranu nija haraṣa kara pūchahi saba mṛḍu baina || 228 ||

dekhana bāgu kuaṁra dui āe | baya kisora saba bhāṁti suhāe ||
syāma gaura kimi kahauṁ bakhānī | girā anayana nayana binu bānī ||
suni haraṣim̃ saba sakhīm̃ sayānī | siya hiyaṁ ati utakaṅṭhā jānī ||
eka kahai nṛpasuta tei ālī | sune je muni saṅga āe kālī ||
jinha nija rūpa mohani dārī | kīnha svabasa nagara nara nārī ||
baranata chabi jahaṁ tahaṁ saba logū | avasi dekhihīm̃ dekhana jogū ||
tāsū vacana ati siyahi suhāne | darasa lāgi locana akulāne ||
calī agra kari priya sakhi soī | prīti purātana lakhai na koī ||

do. sumiri sīya nārada bacana upajī prīti punīta ||
cakita bilokati sakala disi janū sisu mṛgī sabhīta || 229 ||

kaṅkana kiṅkini nūpura dhuni suni | kahata lakhana sana rāmu hṛdayaṁ guni ||
mānahuṁ madana dundubhī dīnhī || manasā bisva bijaya kahaṁ kīnhī ||
asa kahi phiri citae tehi orā | siya mukha sasi bhae nayana cakorā ||
bhae bilocana cāru acañcala | manahuṁ sakuci nimi taje digañcala ||
dekhi sīya sobhā sukhu pāvā | hṛdayaṁ sarāhata bacanu na āvā ||
janu birañci saba nija nipunāī | biraci bisva kahaṁ pragaṭi dekhāī ||
sundaratā kahuṁ sundara karaī | chabigr̥haṁ dīpasikhā janū barāī ||
saba upamā kabi rahe juṭhārī | kehim̃ paṭatarauṁ bidehakumārī ||

do. siya sobhā hiyaṁ barani prabhu āpani dasā bicārī |
bole suci mana anuja sana bacana samaya anuhārī || 230 ||

tāta janakatanayā yaha soī | dhanuṣajagya jehi kārana hoī ||
pūjana gauri sakhīm̃ lai āī | karata prakāsu phirai phulavāī ||
jāsū biloki alokika sobhā | sahaja punīta mora manu chobhā ||
so sabu kārana jāna bidhātā | pharakahīm̃ subhada aṅga sunu bhrātā ||
raghubaṁsinha kara sahaja subhāū | manu kupantha pagu dharai na kāū ||
mohi atisaya pratīti mana kerī | jehīm̃ sapanehuṁ paranārī na herī ||

jinha kai lahamim na ripu rana pithi | nahim pavahim paratiya manu dithi ||
manhana lahahi na jinha kai nahim | te narabara thore jaga mahim ||

do. karata batakahi anuja sana mana siya rupa lobhana |
mukha saroja makaranda chabi karai madhupa iva pana || 231 ||

citavahi cakita cahum disi sita | kham gae npakisora manu cinta ||
jaham biloka mrga savaka naini | janu taham barisa kamala sita shreni ||
lata ota taba sakhinhalakhae | syamala gaura kisorsa suhae ||
dekhi rupa locana lalacane | harase janu nija nidhi pahicane ||
thake nayana raghupati chabi dekhem | palakanhihum pariharim nimesem ||
adhika saneham deha bhai bhoril | sarada sasihi janu citava cakori ||
locana maga ramahi ura anil | dinhe palaka kapata sayani ||
jaba siya sakhinhalprembasa jani | kahi na sakahim kachu mana sakucani ||

do. latabhavana tem pragata bhe tehi avasara dou bhai |
nikase janu juga bimala bidhu jalada patala bilagai || 232 ||

sobha sivan subhaga dou biral | nila pita jalajabha sarira ||
morapankha sira sohata nikel | guccha bica bica kusuma kali ke ||
bhala tilaka shramabindu suhael | shavana subhaga bhushana chabi chae ||
bikata bharkuti kaca ghugharavare | nava saroja locana ratanare ||
caru cibuka nasika kapola | hasa bilasa leta manu mola ||
mukhachabi kahi na jai mohi pahim | jo biloki bahu kama lajahim ||
ura mani mala kambu kala gival | kama kalabha kara bhujabalasimva ||
sumana sameta bama kara donal | savanra kuanra sakhisuthi lonal ||

do. kehari kati patapita dhara suham sila nidhana |
dekhi bhānukulabhūshanahi bisara sakhinhalapana || 233 ||

dhari dhiraju eka ali sayani | sita sana bolil gahil pani ||
bahuri gauri kara dhyana karehu | bhupakisora dekhi kinalihu ||
sakuci siyam taba nayana ughare | sanamukha dou raghusinghalnihare ||
nakha sikha dekhi rama kai sobhal | sumiril pitapanu manu atichobhal ||
parabasa sakhinhalakhi jaba sital | bhayau gaharu saba kahasil sabhitil ||
puni auba ehi beriam kalil | asa kahi mana bihasil eka alil ||
gurhal giral suni siya sakucanil | bhayau bilambu matubhaya manil ||

dhari baṛi dhīra rāmu ura āne| phiri apanapau pitubasa jāne ||

do. dekhana misa mṛga bihaga taru phirai bahori bahori|
nirakhi nirakhi raghubīra chabi bāṛhai prīti na thori || 234 ||

jāni kaṭhina siva cāpa bisūрати| calī rākhi ura syāmala mūrati ||
prabhu jaba jāta jānakī jānī| sukha sanaha sobhā guna khānī ||
parama premamaya mṛdu masi kīnhī| cāru cita bhītīm likha līnhī ||
gaī bhavānī bhavana bahorī| bandi carana bolī kara jorī ||
jaya jaya giribararāja kisorī| jaya mahesa mukha canda cakorī ||
jaya gaja badana ṣaṛānana mātāl| jagata janani dāmini duti gātā ||
nahim tava ādi madhya avasānā| amita prabhāu bedu nahim jānā ||
bhava bhava bibhava parābhava kārini| bisva bimohani svabasa bihārini ||

do. patidevatā sutīya mahum̃ mātu prathama tava rekhal
mahimā amita na sakahim̃ kahi sahasa sārādā seṣa || 235 ||

sevata tohi sulabha phala cārī| baradāyanī purāri piārī ||
debi pūji pada kamala tumhāre| sura nara muni saba hohim̃ sukhāre ||
mora manorathu jānahu nīkem̃| basahu sadā ura pura sabahī kem̃ ||
kīnheum̃ pragaṭa na kārana tehīm̃| asa kahi carana gahe baidehīm̃ ||
binaya prema basa bhaī bhavānī| khasī māla mūrati musukānī ||
sādara siyam̃ prasādu sira dhareū| bolī gauri haraṣu hiyam̃ bhareū ||
sunu siya satya asīsa hamārī| pūjihi mana kāmanā tumhārī ||
nārada bacana sadā suci sēcā| so baru milihi jāhim̃ manu rēcā ||

chaṁ. manu jāhim̃ rēcū milihi so baru sahaja sundara sām̃varō|
karunā nidhāna sujāna silu sanehu jānata rāvaro ||
ehi bhām̃ti gauri asīsa suni siya sahita hiyam̃ haraṣim̃ alī|
tulasī bhavānihi pūji puni puni mudita mana mandira calī ||

so. jāni gauri anukūla siya hiya haraṣu na jāi kahi|
mañjula maṅgala mūla bāma aṅga pharakana lage || 236 ||

hṛdayam̃ sarāhata sīya lonāi| gura samīpa gavane dou bhāi ||
rāma kahā sabu kausika pāhīm̃| sarala subhāu chuata chala nāhīm̃ ||
sumana pāi muni pūjā kīnhī| puni asīsa duhu bhāinha dīnhī ||

suphala manoratha hohuṁ tumhāre| rāmu lakhanu suni bhae sukhāre ||
kari bhojanu munibara bigyānī| lage kahana kachu kathā purānī ||
bigata divasu guru āyasu pāi| sandhyā karana cale dou bhāi ||
prācī disi sasi uyau suhāvā| siya mukha sarisa dekhi sukhu pāvā ||
bahuri bicāru kīnha mana māhīm| siya badana sama himakara nāhīm ||

do. janamu sindhu puni bandhu biṣu dina malīna sakalaṅka|
siya mukha samatā pāva kimi candu bāpuro raṅka || 237 ||

ghaṭai baṛhai birahani dukhadāi| grasai rāhu nija sandhihim pāi ||
koka sikaprada paṅkaja drohī| avaguna bahuta candramā tohī ||
baidehī mukha paṭatara dīnhe| hoi doṣa baṛa anucita kīnhe ||
siya mukha chabi bidhu byāja bakhānī| guru pahim cale nisā baṛi jānī ||
kari muni carana saroja pranāmā| āyasu pāi kīnha biśrāmā ||
bigata nisā raghunāyaka jāge| bandhu biloki kahana asa lāge ||
udau aruna avalokahu tātā| paṅkaja koka loka sukhadātā ||
bole lakhanu jori juga pānī| prabhu prabhāu sūcaka mṛdu bānī ||

do. arunodayaṁ sakuce kumuda uḍagana joti malīna|
jimi tumhāra āgamana suni bhae nṛpati balahīna || 238 ||

nṛpa saba nakhata karahim ujiārī| ṭāri na sakahim cāpa tama bhārī ||
kamala koka madhukara khaga nānā| haraṣe sakala nisā avasānā ||
aisehim prabhu saba bhagata tumhāre| hoihahim ṭūṭem dhanuṣa sukhāre ||
uyau bhānu binu śrama tama nāsā| dure nakhata jaga teju prakāsā ||
rabi nija udaya byāja raghurāyā| prabhu pratāpu saba nṛpanha dikhāyā ||
tava bhujā bala mahimā udaghāṭī| pragaṭī dhanu bighaṭana paripāṭī ||
bandhu bacana suni prabhu musukāne| hoi suci sahaja punīta nahāne ||
nityakriyā kari guru pahim āe| carana saroja subhaga sira nāe ||
satānandu taba janaka bolāe| kausika muni pahim turata paṭhāe ||
janaka binaya tinha āi sunāi| haraṣe boli lie dou bhāi ||

do. satānandapada bandi prabhu baiṭhe gura pahim jāi|
calahu tāta muni kaheu taba paṭhavā janaka bolāi || 239 ||

sīya svayambaru dekhia jāi| īsu kāhi dhaurm dei baṛāi ||
lakhana kahā jasa bhājanu soī| nātha kṛpā tava jāpara hoī ||

haraṣe muni saba suni bara bānī | dīnhi asīsa sabahim sukhu mānī ||
puni munibrnda sameta kṛpālā | dekhana cale dhanuṣamakha sālā ||
raṅgabhūmi āe dou bhāī | asi sudhi saba purabāsinha pāī ||
cale sakala gṛha kāja bisārī | bāla jubāna jaraṭha nara nārī ||
dekhī janaka bhīra bhai bhārī | suci sevaka saba lie hañkārī ||
turata sakala loganha pahim jāhū | āsana ucita dehū saba kāhū ||

do. kahi mṛdu bacana binīta tinha baiṭhāre nara nārī |
uttama madhyama nīca laghu nija nija thala anuhāri || 240 ||

rājakuamra tehi avasara āe | manahuñ manoharatā tana chāe ||
guna sāgara nāgara bara bīrā | sundara syāmala gaura sarīrā ||
rāja samāja birājata rūre | uḍagana mahuñ janu juga bidhu pūre ||
jinha kem rahī bhāvanā jaisī | prabhu mūrati tinha dekhī taisī ||
dekhahim rūpa mahā ranadhīrā | manahuñ bīra rasu dharem sarīrā ||
ḍare kuṭila nṛpa prabhuhi nihārī | manahuñ bhayānaka mūrati bhārī ||
rahe asura chala chonipa beṣā | tinha prabhu pragaṭa kālasama dekhā ||
purabāsinha dekhe dou bhāī | narabhūṣana locana sukhadāī ||

do. nārī bilokahim haraṣi hiyañ nija nija ruci anurūpa |
janu sohata siṅgāra dhari mūrati parama anūpa || 241 ||

biduṣanha prabhu birāṭamaya dīsā | bahu mukha kara paga locana sīsā ||
janaka jāti avalokahim kaisaim | sajana sage priya lāgahim jaisem ||
sahita bideha bilokahim rānī | sisu sama prīti na jāti bakhānī ||
joginha parama tatvamaya bhāsā | sānta suddha sama sahaja prakāsā ||
haribhagatanha dekhe dou bhrātā | iṣṭadeva iva saba sukha dātā ||
rāmahi citava bhāyañ jehi sīyā | so sanehu sukhu nahim kathanīyā ||
ura anubhavati na kahi saka soū | kavana prakāra kahai kabi koū ||
ehi bidhi rahā jāhi jasa bhāū | tehim tasa dekheu kosalarāū ||

do. rājata rāja samāja mahuñ kosalarāja kisorā |
sundara syāmala gaura tana bisva bilocana cora || 242 ||

sahaja manohara mūrati doū | koṭi kāma upamā laghu soū ||
sarada canda nindaka mukha nīke | nīraja nayana bhāvate jī ke ||
citavata cāru māra manu haranī | bhāvati hṛdaya jāti nahim baranī ||

kala kapola śruti kuṇḍala lolā| cibuka adhara sundara mṛdu bolā ||
kumudabandhu kara nindaka hāṁsā| bhṛkuṭi bikāṭa manohara nāsā ||
bhāla bisāla tilaka jhalakāhīm| kaca biloki ali avalī lajāhīm ||
pīta cautanīm siranhi suhāi| kusuma kalīm bica bīca banāīm ||
rekheṁ rucira kambu kala gīvāṁ| janu tribhuvana suṣamā kī sīvāṁ ||

do. kuñjara mani kaṅṭhā kalita uranhi tulasikā māla|
bṛṣabha kandha kehari ṭhavani bala nidhi bāhu bisāla || 243 ||

kaṭi tūnīra pīta paṭa bāṁdhe| kara sara dhanuṣa bāma bara kāṁdhe ||
pīta jagya upabīta suhāe| nakha sikha mañju mahāchabi chāe ||
dekhi loga saba bhae sukhāre| ekaṭaka locana calata na tāre ||
haraṣe janaku dekhi dou bhāi| muni pada kamala gahe taba jāi ||
kari binatī nija kathā sunāi| raṅga avani saba munihi dekhāi ||
jahaṁ jahaṁ jāhi kuaṁra bara doū| tahaṁ tahaṁ cakita citava sabu koū ||
nija nija rukha rāmahi sabu dekhā| kou na jāna kachu maramu biseṣā ||
bhali racanā muni nṛpa sana kaheū| rājāṁ mudita mahāsukha laheū ||

do. saba mañcanha te mañcu eka sundara bisada bisāla|
muni sameta dou bandhu tahaṁ baiṭhāre mahipāla || 244 ||

prabhuhī dekhi saba nṛpa hiṁyaṁ hāre| janu rākesa udaya bhaeṁ tāre ||
asi pratīti saba ke mana māhīm| rāma cāpa toraba saka nāhīm ||
binu bhañjehum̃ bhava dhanuṣu bisālā| melihī sīya rāma ura mālā ||
asa bicāri gavanahu ghara bhāi| jasu pratāpu balu teju gavāṁi ||
bihase apara bhūpa suni bāni| je abibeka andha abhimāni ||
torehum̃ dhanuṣu byāhu avagāhā| binu toreṁ ko kuaṁri biāhā ||
eka bāra kālau kina hoū| siya hita samara jitaba hama soū ||
yaha suni avara mahipa musakāne| dharamasīla haribhagata sayāne ||

so. sīya biāhabi rāma garaba dūri kari nṛpanha ke ||
jīti ko saka saṅgrāma dasaratha ke rana bāṁkure || 245 ||

byartha marahu jani gāla bajāi| mana modakanhi ki bhūkha butāi ||
sikha hamāri suni parama punītā| jagadambā jānahu jiyāṁ sītā ||
jagata pitā raghupatihi bicāri| bhari locana chabi lehu nihāri ||
sundara sukhada sakala guna rāsī| e dou bandhu sambhu ura bāsī ||

sudhā samudra samīpa bihāi | mṛgajalu nirakhi marahu kata dhāi ||
karahu jāi jā kahum̃ joī bhāvā | hama tau āju janama phalu pāvā ||
asa kahi bhale bhūpa anurāge | rūpa anūpa bilokana lāge ||
dekhahim̃ sura nabha caṛhe bimānā | baraṣahim̃ sumana karahim̃ kala gānā ||

do. jāni suavasaru sīya taba paṭhaī janaka bolāi |
catura sakhim̃ sundara sakala sādara calim̃ lavāim̃ || 246 ||

siya sobhā nahim̃ jāi bakhānī | jagadambikā rūpa guna khānī ||
upamā sakala mohi laghu lāgim̃ | prākṛta nāri aṅga anurāgim̃ ||
siya barania tei upamā deī | kukabi kahāi ajasu ko leī ||
jau paṭataria tīya sama sīyā | jaga asi jubati kahāñ kamanīyā ||
girā mukhara tana aradha bhavānī | rati ati dukhita atanu patī jānī ||
biṣa bārunī bandhu priya jehī | kahia ramāsama kimi baidehī ||
jau chabi sudhā payonidhi hoī | parama rūpamaya kacchapa soī ||
sobhā raju mandaru siṅgārū | mathai pāni paṅkaja nija mārū ||

do. ehi bidhi upajai lacchi jaba sundaratā sukha mūla |
tadapi sakoca sameta kabi kahahim̃ sīya samatūla || 247 ||

calim̃ saṅga lai sakhim̃ sayānī | gāvata gīta manohara bānī ||
soha navala tanu sundara sārī | jagata janani atulita chabi bhārī ||
bhūṣana sakala sudesā suhāe | aṅga aṅga raci sakhinha banāe ||
raṅgabhūmi jaba siya pagu dhārī | dekhi rūpa mohe nara nārī ||
haraṣi suranha dundubhīm̃ bajāi | baraṣi prasūna apacharā gāi ||
pāni saroja soha jayamālā | avacaṭa citae sakala bhuālā ||
sīya cakita cita rāmaḥi cāhā | bhae mohabasa saba naranāhā ||
muni samīpa dekhe dou bhāi | lage lalaki locana nidhi pāi ||

do. gurajana lāja samāju baṛa dekhi sīya sakucāni ||
lāgi bilokana sakhinha tana raghubīrahi ura āni || 248 ||

rāma rūpu aru siya chabi dekhem̃ | nara nārinha pariharim̃ nimeṣem̃ ||
socahim̃ sakala kahata sakucāhim̃ | bidhi sana binaya karahim̃ mana māhim̃ ||
haru bidhi begi janaka jaṛatāi | mati hamāri asi dehi suhāi ||
binu bicāra panu taji naranāhu | sīya rāma kara karai bibāhū ||
jaga bhala kahahi bhāva saba kāhū | haṭha kīnhe antahum̃ ura dāhū ||

ehim lālasāṁ magana saba logū | baru sāmvaro jānakī jogū ||
taba bandijana janaka baulāe | biridāvalī kahata cali āe ||
kaha nṛpa jāi kahahu pana morā | cale bhāṭa hiyaṁ haraṣu na thorā ||

do. bole bandī bacana bara sunahu sakala mahipāla |
pana bideha kara kahahim hama bhujā uṭhāi bisāla || 249 ||

nṛpa bhujabala bidhu sivadhanu rāhū | garua kaṭhora bidita saba kāhū ||
rāvanu bānu mahābhāṭa bhāre | dekhi sarāsana gavamhim sidhāre ||
soi purāri kodaṇḍu kaṭhorā | rāja samāja āju joi torā ||
tribhuvana jaya sameta baidehī || binahim bicāra barai haṭhi tehī ||
suni pana sakala bhūpa abhilāṣe | bhaṭamānī atisaya mana mākhe ||
parikara bāṁdhi uṭhe akulāi | cale iṣṭadevanha sira nāi ||
tamaki tāki taki sivadhanu dharahim | uṭhai na koṭi bhāmṭi balu karahim ||
jinha ke kachu bicāru mana māhim | cāpa samīpa mahīpa na jāhim ||

do. tamaki dharahim dhanu mūrha nṛpa uṭhai na calahim lajāi |
manahuṁ pāi bhaṭa bāhubalu adhiku adhiku garuāi || 250 ||

bhūpa sahasa dasa ekahi bārā | lage uṭhāvana ṭarai na ṭārā ||
ḍagai na sambhu sarāsana kaisem | kāmī bacana satī manu jaisem ||
saba nṛpa bhae jogu upahāsī | jaisem binu birāga sannyāsī ||
kīrati bijaya bīratā bhārī | cale cāpa kara barabasa hārī ||
śrīhata bhae hārī hiyaṁ rājā | baiṭhe nija nija jāi samājā ||
nṛpanha biloki janaku akulāne | bole bacana roṣa janu sāne ||
dīpa dīpa ke bhūpati nānā | āe suni hama jo panu ṭhānā ||
deva danuja dhari manuja sarīrā | bipula bīra āe ranadhīrā ||

do. kuaṁri manohara bijaya baṛi kīrati ati kamanīya |
pāvanihāra birañci janu raceu na dhanu damanīya || 251 ||

kahahu kāhi yahu lābhu na bhāvā | kāhuṁ na saṅkara cāpa caṛhāvā ||
rahau caṛhāuba toraba bhāi | tilu bhari bhūmi na sake chaṛāi ||
aba jani kou mākhai bhaṭa mānī | bīra bihīna mahī maim jānī ||
tajahu āsa nija nija gṛha jāhū | likhā na bidhi baidehi bibāhū ||
sukṛta jāi jaum panu pariharaum | kuaṁri kuāri rahau kā karaum ||
jo janateum binu bhaṭa bhubi bhāi | tau panu kari hoteum na haṁsāi ||

janaka bacana suni saba nara nārī | dekhi jānakihi bhae dukhārī ||
mākhe lakhanu kuṭila bhaim̃ bhaum̃hem | radapaṭa pharakata nayana
risaum̃hem ||

do. kahi na sakata raghubīra ḍara lage bacana janu bāna |
nāi rāma pada kamala siru bole girā pramāna || 252 ||

raghubamsinha mahum̃ jaham̃ kou hoī | tehim̃ samāja asa kahai na koī ||
kahī janaka jasi anucita bānī | bidyamāna raghukula mani jānī ||
sunahu bhānukula pañkaja bhānū | kahauṃ subhāu na kachu abhimānū ||
jau tumhāri anusāsana pāvauṃ | kanduka iva brahmāṇḍa uṭhāvaum̃ ||
kāce ghaṭa jimi ḍārauṃ phorī | sakauṃ meru mūlaka jimi torī ||
tava pratāpa mahimā bhagavānā | ko bāpuro pināka purānā ||
nātha jāni asa āyasu hoū | kautuku karauṃ bilokia soū ||
kamala nāla jimi cāpha caṛhāvaum̃ | jojana sata pramāna lai dhāvaum̃ ||

do. torauṃ chatraka daṇḍa jimi tava pratāpa bala nātha |
jauṃ na karauṃ prabhu pada sapaṭha kara na dharaum̃ dhanu bhātha || 253
||

lakhana sakopa bacana je bole | ḍagamagāni mahi diggaja ḍole ||
sakala loka saba bhūpa ḍerāne | siya hiyaṃ haraṣu janaku sakucāne ||
gura raghupati saba muni mana māhīm̃ | mudita bhae puni puni pulakāhīm̃ ||
sayanahim̃ raghupati lakhanu nevāre | prema sameta nikaṭa baiṭhāre ||
bisvāmitra samaya subha jānī | bole ati sanehamaya bānī ||
uṭhahu rāma bhañjahu bhavacāpāl | meṭahu tāta janaka paritāpā ||
suni guru bacana carana siru nāvā | haraṣu biṣādu na kachu ura āvā ||
ṭhāṛhe bhae uṭhi sahaja subhāem̃ | ṭhavani jubā mṛgarāju lajāem̃ ||

do. udita udayagiri mañca para raghubara bālapataṅga |
bikase santa saroja saba haraṣe locana bhṛṅga || 254 ||

nṛpanha kerī āsā nisi nāsī | bacana nakhata avalī na prakāsī ||
mānī mahipa kumuda sakucāne | kapaṭī bhūpa ulūka lukāne ||
bhae bisoka koka muni devā | barisahim̃ sumana janāvahim̃ sevā ||
gura pada bandi sahita anurāgāl | rāma muninha sana āyasu māgā ||
sahajahim̃ cale sakala jaga svāmī | matta mañju bara kuñjara gāmī ||

calata rāma saba pura nara nārī | pulaka pūri tana bhae sukhārī ||
bandi pitara sura sukr̥ta saṁbhāre | jaum̐ kachu punya prabhāu hamāre ||
tau sivadhanu mṛnāla kī nāim̐ | torahum̐ rāma ganesa gosāim̐ ||

do. rāmahi prema sameta lakhi sakhinha samīpa bolāi |
sītā mātu saneha basa bacana kahai bilakhāi || 255 ||

sakhi saba kautuka dekhanihāre | jeṭha kahāvata hitū hamāre ||
kou na bujhāi kahai gura pāhīm̐ | e bālaka asi haṭha bhali nāhīm̐ ||
rāvana bāna chuā nahim̐ cāpā | hāre sakala bhūpa kari dāpā ||
so dhanu rājakuam̐ra kara dehīm̐ | bāla marāla ki mandara lehīm̐ ||
bhūpa sayānapa sakala sirānī | sakhi bidhi gati kachu jāti na jānī ||
bolī catura sakhī mṛdu bānī | tejavanta laghu gania na rānī ||
kahaṁ kumbhaja kahaṁ sindhu apārā | soṣeu sujasu sakala saṁsārā ||
rabi maṇḍala dekhata laghu lāgā | udayaṁ tāsū tibhuvana tama bhāgā ||

do. mantra parama laghu jāsu basa bidhi hari hara sura sarba |
mahāmatta gajarāja kahuṁ basa kara aṅkusa kharba || 256 ||

kāma kusuma dhanu sāyaka līnhe | sakala bhuvana apane basa kīnhe ||
debi tajia saṁsau asa jānī | bhañjaba dhanuṣa rāmu sunu rānī ||
sakhī bacana suni bhai paratīti | miṭā biṣādu baṛhī ati prīti ||
taba rāmahi biloki baidehī | sabhaya hṛdayaṁ binavati jehi tehī ||
manahīm̐ mana manāva akulānī | hohu prasanna mahesa bhavānī ||
karahu saphala āpani sevakāi | kari hitu harahu cāpa garuāi ||
gananāyaka baradāyaka devā | āju lager̐m̐ kīnhium̐ tua sevā ||
bāra bāra binatī suni morī | karahu cāpa gurutā ati thorī ||

do. dekhi dekhi raghubīra tana sura manāva dhari dhīra ||
bhare bilocana prema jala pulakāvalī sarīra || 257 ||

nīkem̐ nirakhi nayana bhari sobhā | pitu panu sumiri bahuri manu chobhā ||
ahaha tāta dārūni haṭha ṭhānī | samujhata nahim̐ kachu lābhū na hānī ||
saciva sabhaya sikha dei na koī | budha samāja baṛa anucita hoī ||
kahaṁ dhanu kulisahu cāhi kaṭhorā | kahaṁ syāmala mṛdugāta kisorā ||
bidhi kehi bhāṁti dharaum̐ ura dhīrā | sirasa sumana kana bedhia hīrā ||
sakala sabhā kai mati bhai bhorī | aba mohi sambhucāpa gati torī ||

nija jaṛatā loganha para ḍārī | hohi harua raghupatihi nihārī ||
ati paritāpa sīya mana māhī | lava nimeṣa juga saba saya jāhīm ||

do. prabhuhi citai puni citava mahi rājata locana lola |
khelata manasija mīna juga janu bidhu maṇḍala ḍola || 258 ||

girā alini mukha paṅkaja rokī | praḡaṭa na lāja nisā avalokī ||
locana jalu raha locana konā | jaise parama kṛpana kara sonā ||
sakucī byākulatā baṛi jānī | dhari dhīraju pratīti ura ānī ||
tana mana bacana mora panu sācā | raghupati pada saroja citu rācā ||
tau bhagavānu sakala ura bāsī | karihīm mohi raghubara kai dāsī ||
jehi kem̃ jehi para satya sanehū | so tehi milai na kachu sam̃hehū ||
prabhu tana citai prema tana ṭhānā | kṛpānidhāna rāma sabu jānā ||
siyahi biloki takeu dhanu kaise | citava garuru laghu byālahi jaise ||

do. lakhana lakheu raghubaṁsamani tākeu hara kodaṇḍu |
pulaki gāta bole bacana carana cāpi brahmāṇḍu || 259 ||

disakuñjarahu kamaṭha ahi kolā | dharahu dharani dhari dhīra na ḍolā ||
rāmu cahahīm saṅkara dhanu torā | hohu sajaga suni āyasu morā ||
cāpa sapīpa rāmu jaba āe | nara nārinha sura sukṛta manāe ||
saba kara saṁsau aru agyānū | manda mahīpanha kara abhimānū ||
bhṛgupati kerī garaba garuāi | sura munibaranha kerī kadarāi ||
siya kara socu janaka pachitāvā | rāninha kara dārūna dukha dāvā ||
sambhucāpa baḍa bohitu pāi | caḍhe jāi saba saṅgu banāi ||
rāma bāhubala sindhu apārū | cahata pārū nahi kou kaṛahārū ||

do. rāma biloke loga saba citra likhe se dekhi |
citaī sīya kṛpāyatana jānī bikala biseṣi || 260 ||

dekhī bipula bikala baidehī | nimiṣa bihāta kalapa sama tehī ||
ṭṛṣita bāri binu jo tanu tyāgā | muer̃ karai kā sudhā taṛāgā ||
kā baraṣā saba kṛṣī sukhānem̃ | samaya cukem̃ puni kā pachitānem̃ ||
asa jiyam̃ jāni jānakī dekhī | prabhu pulake lakhi prīti biseṣī ||
gurahi pranāmu manahi mana kīnhā | ati lāghavaṁ uṭhāi dhanu līnhā ||
damakeu dāmini jimi jaba layaū | puni nabha dhanu maṇḍala sama bhayaū ||
leta caṛhāvata khaiñcata gāṛhem̃ | kāhum̃ na lakhā dekha sabu ṭhāṛhem̃ ||

tehi chana rāma madhya dhanu torā | bhare bhuvana dhuni ghora kaṭhorā ||

chaṁ. bhare bhuvana ghora kaṭhora rava rabi bāji taji māragu cale |
cikkarahim diggaja ḍola mahi ahi kola kūruma kalamale ||
sura asura muni kara kāna dīnheṁ sakala bikala bicārahim |
kodaṇḍa khaṇḍeu rāma tulasī jayati bacana ucārahī ||

so. saṅkara cāpu jahāju sāgaru raghubara bāhubalu |
būṛa so sakala samāju caṛhā jo prathamahim moha basa || 261 ||

prabhu dou cāpakhaṇḍa mahi ḍāre | dekhi loga saba bhae sukhāre ||

kosikarupa payonidhi pāvana | prema bāri avagāhu suhāvana ||
rāmarūpa rākesu nihārī | baṛhata bici pulakāvali bhārī ||
bāje nabha gahagahe nisānā | devabadhū nācahim kari gānā ||
brahmādika sura siddha munīsā | prabhuhi prasamsahi dehim asīsā ||
barisahim sumana raṅga bahu mālā | gāvahim kinnara gīta rasālā ||
rahī bhuvana bhari jaya jaya bānī | dhanuṣabhaṅga dhuni jāta na jānī ||
mudita kahahim jahaṁ tahaṁ nara nārī | bhañjeu rāma sambhudhanu bhārī ||

do. bandī māgadha sūtagana biruda badahim matidhīra |
karahim nichāvāri loga saba haya gaya dhana mani cīra || 262 ||

jhāṁjhi mṛdaṅga saṅkha sahanāi | bheri ḍhola dundubhī suhāi ||
bājahim bahu bājane suhāe | jahaṁ tahaṁ jubatinha maṅgala gāe ||
sakhinha sahita haraṣī ati rānī | sūkhata dhāna parā janu pānī ||
janaka laheu sukhu socu bihāi | pairata thakeṁ thāha janu pāi ||
śrīhata bhae bhūpa dhanu ṭūṭe | jaisem divasa dīpa chabi chūṭe ||
sīya sukhahi barania kehi bhāṁtī | janu cātakī pāi jalu svātī ||
rāmahi lakhanu bilokata kaisem | sasīhi cakora kisoraku jaisem ||
satānanda taba āyasu dīnhā | sītāṁ gamanu rāma pahim kīnhā ||

do. saṅga sakhim sudamra catura gāvahim maṅgalacāra |
gavanī bāla marāla gati suṣamā aṅga apāra || 263 ||

sakhinha madhya siya sohati kaise | chabigana madhya mahāchabi jaisem ||
kara saroja jayamāla suhāi | bisva bijaya sobhā jehim chāi ||

tana sakocu mana parama uchāhū | gūṛha premu lakhi parai na kāhū ||
jāi samīpa rāma chabi dekhī | rahi janu kuṁhari citra avarekhī ||
catūra sakhīm lakhi kahā bujhāi | pahirāvahu jayamāla suhāi ||
sunata jugala kara māla uṭhāi | prema bibasa pahirāi na jāi ||
sohata janu juga jalaja sanālā | sasihi sabhīta deta jayamālā ||
gāvahim chabi avaloki sahelī | siyaṁ jayamāla rāma ura melī ||

so. raghubara ura jayamāla dekhi deva barisahim sumana |
sakuce sakala bhūāla janu biloki rabi kumudagana || 264 ||

pura aru byoma bājane bāje | khala bhae malina sādhu saba rāje ||
sura kinnara nara nāga munīsā | jaya jaya jaya kahi dehim asīsā ||
nācahim gāvahim bibudha badhūṭim | bāra bāra kusumāñjali chūṭim ||
jahaṁ tahaṁ bipra bedadhuni karahīm | bandī biradāvali uccarahīm ||
mahi pātāla nāka jasu byāpā | rāma barī siya bhañjeu cāpā ||
karahim āratī pura nara nārī | dehim nichāvāri bitta bisārī ||
sohati siya rāma kai jaurī | chabi siṅgāru manahuṁ eka ṭhorī ||
sakhīm kahahim prabhupada gahu sītā | karati na carana parasa ati bhītā ||

do. gautama tiya gati surati kari nahim parasati paga pāni |
mana bihase raghubarṁsamani prīti alaukika jāni || 265 ||

taba siya dekhi bhūpa abhilāṣe | kūra kapūta mūrha mana mākhe ||
uṭhi uṭhi pahiri sanāha abhāge | jahaṁ tahaṁ gāla bajāvana lāge ||
lehu chaṛāi siya kaha koū | dhari bāṁdhahu ṛpa bālaka doū ||
toreṁ dhanuṣu cāra nahim saraī | jīvata hamahi kuaṁri ko baraī ||
jauṁ bidehu kachu karai sahāi | jītaṁ samara sahita dou bhāi ||
sādhu bhūpa bole suni bānī | rājasamājahi lāja lajānī ||
balu pratāpu bīratā baṛāi | nāka pinākahi saṅga sidhāi ||
soi sūratā ki aba kahuṁ pāi | asi budhi tau bidhi muhaṁ masi lāi ||

do. dekhahu rāmaṁhi nayana bhari taji iriṣā madu kohu |
lakhana roṣu pāvaku prabala jāni salabha jani hohu || 266 ||

bainateya bali jimi caha kāgū | jimi sasu cahai nāga ari bhāgū ||
jimi caha kusala akārana kohī | saba sampadā cahai sivadrohī ||
lobhī lolupa kala kīrati cahāi | akalañkatā ki kāmī lahaī ||

hari pada bimukha parama gati cāhā | tasa tumhāra lālacu naranāhā ||
kolāhalu suni sīya sakānī | sakhīm lavāi gaīm jahaṁ rānī ||
rāmu subhāyaṁ cale guru pāhīm | siya sanehu baranata mana māhīm ||
rāninha sahita socabasa sīyā | aba dhauṁ bidhihi kāha karanīyā ||
bhūpa bacana suni ita uta takahīm | lakhanu rāma ḍara boli na sakahīm ||

do. aruna nayana bhṛkuṭī kuṭila citavata nṛpanha sakopa |
manahuṁ matta gajagana nirakhi siṅhakisorahi copa || 267 ||

kharabharu dekhi bikala pura nārīm | saba mili dehim mahīpanha gārīm ||
tehim avasara suni siva dhanu bhaṅgā | āyasu bhṛgukula kamala pataṅgā ||
dekhi mahīpa sakala sakucāne | bāja jhapaṭa janu lavā lukāne ||
gauri sarīra bhūti bhala bhrājā | bhāla bisāla tripuṇḍa birājā ||
sīsa jaṭā sasibadanu suhāvā | risabasa kachuka aruna hoi āvā ||
bhṛkuṭī kuṭila nayana risa rāte | sahajahuṁ citavata manahuṁ risāte ||
bṛṣabha kandha ura bāhu bisālā | cāru janeu māla mṛgachālā ||
kaṭi muni basana tūna dui bāṁdhem | dhanu sara kara kuṭhāru kala kāṁdhem ||

do. sānta beṣu karanī kaṭhina barani na jāi sarupa |
dhari munitanu janu bīra rasu āyau jahaṁ saba bhūpa || 268 ||

dekhata bhṛgupati beṣu karālā | uṭhe sakala bhaya bikala bhuālā ||
pitu sameta kahi kahi nija nāmā | lage karana saba daṇḍa pranāmā ||
jehi subhāyaṁ citavahīm hitu jānī | so jānai janu āi khuṭānī ||
janaka bahori āi siru nāvā | sīya bolāi pranāmu karāvā ||
āsiṣa dīnhi sakhīm haraṣānīm | nija samāja lai gaī sayānīm ||
bisvāmitru mile puni āi | pada saroja mele dou bhāi ||
rāmu lakhanu dasaratha ke ḍhoṭā | dīnhi asīsa dekhi bhala joṭā ||
rāmahi citai rahe thaki locana | rūpa apāra māra mada mocana ||

do. bahuri biloki bideha sana kahahu kāha ati bhīra ||
pūchata jāni ajāna jimi byāpeu kopu sarīra || 269 ||

samācāra kahi janaka sunāe | jehi kārana mahīpa saba āe ||
sunata bacana phiri anata nihāre | dekhe cāpakhaṇḍa mahi ḍāre ||
ati risa bole bacana kaṭhorā | kahu jaṛa janaka dhanuṣa kai torā ||
begi dekhāu mūṛha na ta ājū | ulaṭauṁ mahi jahaṁ lahi tava rājū ||

ati ɗaru utaru deta nṛpu nāhīm | kuṭila bhūpa haraṣe mana māhīm ||
sura muni nāga nagara nara nārī || socahīm sakala trāsa ura bhārī ||
mana pachitāti sīya mahatārī | bidhi aba saṃvarī bāta bigārī ||
bhṛgupati kara subhāu suni sītā | aradha nimeṣa kalapa sama bītā ||

do. sabhaya biloke loga saba jāni jānakī bhīru |
hṛdayaṃ na haraṣu biṣādu kachu bole śrīraghubīru || 270 ||

māsapārāyaṇa navāṃ viśrāma
nātha sambhudhanu bhañjanihārā | hoihi keu eka dāsa tumhārā ||
āyasu kāha kahia kina mohī | suni risāi bole muni kohī ||
sevaku so jo karai sevakāi | ari karanī kari karia larāi ||
sunahu rāma jehīm sivadhanu torā | sahasabāhu sama so ripu morā ||
so bilagāu bihāi samājā | na ta māre jaihahīm saba rājā ||
suni muni bacana lakhana musukāne | bole parasudharahi apamāne ||
bahu dhanuhīm torīm larikāim | kabahuṃ na asi risa kīnhi gosāim ||
ehi dhanu para mamatā kehi hetū | suni risāi kaha bhṛgukulaketū ||

do. re nṛpa bālaka kālabasa bolata tohi na saṃmāra ||
dhanuhī sama tipurāri dhanu bidita sakala saṃsāra || 271 ||

lakhana kahā haṃsi hamareṃ jānā | sunahu deva saba dhanuṣa samānā ||
kā chati lābhu jūna dhanu taureṃ | dekhā rāma nayana ke bhoreṃ ||
chuata ṭūṭa raghupatihu na dosū | muni binu kāja karia kata rosū |
bole citai parasu kī orā | re saṭha sunehi subhāu na morā ||
bālaku boli badhauṃ nahīm tohī | kevala muni jaṛa jānahi mohī ||
bāla brahmacārī ati kohī | bisva bidita chatriyakula drohī ||
bhujabala bhūmi bhūpa binu kīnhī | bipula bāra mahidevanha dīnhī ||
sahasabāhu bhujā chedanihārā | parasu biloku mahīpakumārā ||

do. mātu pitahi jani socabasa karasi mahīsakisora |
garbhanha ke arbhaka dalana parasu mora ati ghora || 272 ||

bihasi lakhanu bole mṛdu bānī | aho munīsu mahā bhaṭamānī ||
puni puni mohi dekhāva kuṭhārū | cahata uṛāvana phūṃki pahārū ||
ihāṃ kumhaṛabatiyā kou nāhīm | je tarajanī dekhi mari jāhīm ||
dekhi kuṭhāru sarāsana bānā | mairṃ kachu kahā sahita abhimānā ||

bhṛḡusuta samujhi janeu bilokī | jo kachu kahahu sahauṁ risa rokī ||
sura mahisura harijana aru gāī | hamareṁ kula inha para na surāī ||
badheṁ pāpu apakīrati hāreṁ | māratahūṁ pā paria tumhāreṁ ||
koṭi kulisa sama bacanu tumhārā | byartha dharahu dhanu bāna kuṭhārā ||

do. jo biloki anucita kaheṁ chamahu mahāmuni dhīra |
suni saroṣa bhṛḡubamsamani bole girā gabhīra || 273 ||

kausika sunahu manda yahu bālaku | kuṭila kālabasa nija kula ghālaku ||
bhānu baṁsa rākesa kalaṅkū | nipaṭa niraṅkusa abudha asaṅkū ||
kāla kavalu hoihi chana māhīm | kahauṁ pukāri khori mohi nāhīm ||
tumha haṭakau jauṁ cahahu ubārā | kahi pratāpu balu roṣu hamārā ||
lakhana kaheu muni sujasa tumhārā | tumhahi achata ko baranai pārā ||
apane muṁha tumha āpani karanī | bāra aneka bhāṁti bahu baranī ||
nahim santoṣu ta puni kachu kahahū | jani risa roki dusaha dukha sahaḥū ||
bīrabratī tumha dhīra achobhā | gārī deta na pāvahu sobhā ||

do. sūra samara karanī karahim kahi na janāvahim āpu |
bidyamāna rana pāi ripu kāyara kathahim pratāpu || 274 ||

tumha tau kālu hāṁka janu lāvā | bāra bāra mohi lāgi bolāvā ||
sunata lakhana ke bacana kaṭhorā | parasu sudhāri dhareu kara ghorā ||
aba jani dei dosu mohi logū | kaṭubādī bālaku badhajogū ||
bāla biloki bahuta maim bāṁcā | aba yahu maranihāra bhā sāṁcā ||
kausika kahā chamia aparādhū | bāla doṣa guna ganahim na sādḥū ||
khara kuṭhāra maim akaruna kohī | āgem aparādhī gurudrohī ||
utara deta choṛauṁ binu māreṁ | kevala kausika sīla tumhāreṁ ||
na ta ehi kāṭi kuṭhāra kaṭhoreṁ | gurahi urina hoteṁ śrama thoreṁ ||

do. gādhisūnu kaha hṛdayaṁ haṁsi munihari hariarai sūjha |
ayamaya khāṁḍa na ūkhamaya ajahuṁ na būjha abūjha || 275 ||

kaheu lakhana muni sīlu tumhārā | ko nahi jāna bidita saṁsārā ||
mātā pitahi urina bhae nīkeṁ | gura rinu rahā socu baṛa jīkeṁ ||
so janu hamarehi māthe kāṛhā | dina cali gae byāja baṛa bāṛhā ||
aba ānia byavahariā bolī | turata deṁ maim thailī kholī ||
suni kaṭu bacana kuṭhāra sudhārā | hāya hāya saba sabhā pukārā ||

bhṛgubara parasu dekhāvahu mohī | bipra bicāri bacauṁ nṛpadrohī ||
mile na kabahuṁ subhaṭa rana gāṛhe | dvija devatā gharahi ke bāṛhe ||
anucita kahi saba loga pukāre | raghupati sayanahim lakhanu nevēre ||

do. lakhana utara āhuti sarisa bhṛgubara kopu kṛsānu |
baṛhata dekhi jala sama bacana bole raghukulabhānu || 276 ||

nātha karahu bālaka para chohū | sūdha dūdhamukha karia na kohū ||
jauṁ pai prabhu prabhāu kachu jānā | tau ki barābari karata ayānā ||
jauṁ larikā kachu acagari karahīm | gura pitu mātu moda mana bharahīm ||
karia kṛpā sisu sevaka jānī | tumha sama sila dhīra muni gyānī ||
rāma bacana suni kachuka juṛāne | kahi kachu lakhanu bahuri musakāne ||
haṁsata dekhi nakha sikha risa byāpī | rāma tora bhrātā baṛa pāpī ||
gaura sarīra syāma mana māhīm | kālakūṭamukha payamukha nāhīm ||
sahaja ṭeṛha anuharai na tohī | nīcu mīcu sama dekha na mauhīm ||

do. lakhana kaheu haṁsi sunahu muni krodhu pāpa kara mūla |
jehi basa jana anucita karahīm carahīm bisva pratikūla || 277 ||

maim tumhāra anucara munirāyā | parihari kopu karia aba dāyā ||
ṭūṭa cāpa nahim jurahi risāne | baiṭhia hoihim pāya pirāne ||
jau ati priya tau karia upāi | joria kou baṛa gunī bolāi ||
bolata lakhanahim janaku ḍerāhīm | maṣṭa karahu anucita bhala nāhīm ||
thara thara kāpahim pura nara nārī | choṭa kumāra khoṭa baṛa bhārī ||
bhṛgupati suni suni nirabhaya bānī | risa tana jarai hoi bala hānī ||
bole rāmahei dei nihorā | bacauṁ bicāri bandhu laghu torā ||
manu malīna tanu sundara kaiser | biṣa rasa bharā kanaka ghaṭu jaisaim ||

do. suni lachimana bihase bahuri nayana tarere rāma |
gura samīpa gavane sakuci parihari bānī bāma || 278 ||

ati binīta mṛdu sītala bānī | bole rāmu jori juga pānī ||
sunahu nātha tumha sahaja sujānā | bālaka bacanu karia nahim kānā ||
bararai bālaka eku subhāu | inhahi na santa bidūṣahim kāu ||
tehim nāhīm kachu kāja bigārā | aparādhī mem nātha tumhārā ||
kṛpā kopu badhu baṁdhaba gosāim | mo para karia dāsa kī nāi ||
kahia begi jehi bidhi risa jāi | munināyaka soi karaum upāi ||

kaha muni rāma jāi risa kaisēṁ | ajahuṁ anuja tava citava anaisēṁ ||
ehi ke kaṅṭha kuṭhāru na dīnhā | tau maiṁ kāha kopu kari kīnhā ||

do. garbha stravahim avanipa ravani suni kuṭhāra gati ghora |
parasu achata dekhaṁṁ jiata bairī bhūpakisora || 279 ||

bahai na hāthu dahai risa chātī | bhā kuṭhāru kuṅṭhita nṛpaghātī ||
bhayau bāma bidhi phireu subhāū | more hṛdayaṁṁ kṛpā kasi kāū ||
āju dayā dukhu dusaha sahāvā | suni saumitra bihasi siru nāvā ||
bāu kṛpā mūrati anukūlā | bolata bacana jharata janu phūlā ||
jaumṁ pai kṛpāṁṁ jarihiṁ muni gātā | krodha bhaeṁṁ tanu rākha bidhātā ||
dekhu janaka haṭhi bālaka ehū | kīnhā cahata jaṛa jamapura gehū ||
begi karahu kina āṁkhinha oṭā | dekhata choṭa khoṭa nṛpa ḍhoṭā ||
bihase lakhanu kahā mana māhīm | mūdem āṁkhi katahuṁ kou nāhīm ||

do. parasurāmu taba rāma prati bole ura ati krodhu |
sambhu sarāsanu tori saṭha karasi hamāra prabodhu || 280 ||

bandhu kahai kaṭu sammata toreṁ | tū chala binaya karasi kara joreṁ ||
karu paritoṣu mora saṅgrāmā | nāhiṁ ta chāra kahāuba rāmā ||
chalu taji karahi samaru sivadrohī | bandhu sahita na ta mārauṁṁ tohī ||
bhṛgupati bakahiṁ kuṭhāra uṭhāeṁṁ | mana musakāhiṁ rāmu sira nāeṁṁ ||
gunaha lakhana kara hama para roṣū | katahuṁ sudhāihu te baṛa doṣū ||
ṭeṛha jāni saba bandai kāhū | bakra candramahi grasai na rāhū ||
rāma kaheu risa tajiā munīsā | kara kuṭhāru āgerṁṁ yaha sīsā ||
jeṁhiṁ risa jāi karia soi svāmī | mohi jāni āpana anugāmī ||

do. prabhuhi sevakahi samaru kasa tajahu biprabara rosu |
beṣu bilokeṁ kahesi kachu bālakahū nahimṁ dosu || 281 ||

dekhi kuṭhāra bāna dhanu dhārī | bhai larikahi risa bīru bicārī ||
nāmu jāna pai tumhahi na cīnhā | baṁsa subhāyaṁṁ utaru teṁhiṁ dīnhā ||
jaumṁ tumha autehu muni kī nāim | pada raja sira sisu dharata gosāim ||
chamahu cūka anajānata kerī | cahia bipra ura kṛpā ghanerī ||
hamahi tumhahi saribari kasi nāthā | kahahu na kahāṁṁ carana kahaṁṁ māthā ||
rāma mātra laghu nāma hamārā | parasu sahita baṛa nāma tohārā ||
deva eku gunu dhanuṣa hamāreṁ | nava guna parama punīta tumhāreṁ ||

saba prakāra hama tumha sana hāre| chamahu bipra aparādha hamāre ||

do. bāra bāra muni biprabara kahā rāma sana rāma|
bole bhṛgupati saruṣa hasi tahūṃ bandhu sama bāma || 282 ||

nipaṭahim dvija kari jānahi mohī| maim jasa bipra sunāvauṃ tohī ||
cāpa struvā sara āhuti jānū| kopa mora ati ghora kṛsānu ||
samidhi sena caturaṅga suhāi| mahā mahīpa bhae pasu āi ||
mai ehi parasu kāṭi bali dīnhe| samara jagya japa koṭinha kīnhe ||
mora prabhāu bidita nahim torem| bolasi nidari bipra ke bhorem ||
bhañjeu cāpu dāpu baṛa bāṛhā| ahamiti manahuṃ jīti jagu ṭhāṛhā ||
rāma kahā muni kahahu bicārī| risa ati baṛi laghu cūka hamārī ||
chuatahim ṭṭa pināka purānā| maim kahi hetu karaum abhimānā ||

do. jauṃ hama nidarahim bipra badi satya sunahu bhṛgunātha|
tau asa ko jaga subhaṭu jehi bhaya basa nāvahim mātha || 283 ||

deva danuja bhūpati bhaṭa nānā| samabala adhika hou balavānā ||
jauṃ rana hamahi pacārai koū| larahim sukkena kālu kina hoū ||
chatriya tanu dhari samara sakānā| kula kalaṅku tehim pāvamra ānā ||
kahauṃ subhāu na kulahi prasamsī| kālahu ḍarahim na rana raghubarṃsī ||
biprabarṃsa kai asi prabhutāi| abhaya hoi jo tumhahi ḍerāi ||
sunu mṛdu gūṛha bacana raghupati ke| ughare paṭala parasudhara mati ke ||
rāma ramāpati kara dhanu lehū| khaiñcahu miṭai mora sandehū ||
deta cāpu āpuhim cali gayaū| parasurāma mana bisamaya bhayaū ||

do. jānā rāma prabhāu taba pulaka praphullita gāta|
jori pāni bole bacana hdayam na premu amāta || 284 ||

jaya raghubarṃsa banaja bana bhānū| gahana danuja kula dahana kṛsānu ||
jaya sura bipra dhenu hitakārī| jaya mada moha koha bhrama hārī ||
binaya sila karunā guna sāgara| jayati bacana racanā ati nāgara ||
sevaka sukhada subhaga saba aṅgā| jaya sarīra chabi koṭi anaṅgā ||
karaum kāha mukha eka prasamsā| jaya mahesa mana mānasa hamsā ||
anucita bahuta kaheum agyātā| chamahu chamāmandira dou bhrātā ||
kahi jaya jaya jaya raghukulaketū| bhṛgupati gae banahi tapa hetū ||
apabhayaṃ kuṭila mahīpa ḍerāne| jham tāham kāyara gavamhim parāne ||

do. devanha dīnhīm dundubhīm prabhu para baraṣahīm phūla |
haraṣe pura nara nāri saba miṭi mohamaya sūla || 285 ||

ati gahagahe bājane bāje | sabahīm manohara maṅgala sāje ||
jūtha jūtha mili sumukha sunayanīm | karahīm gāna kala kokilabayanī ||
sukhu bideha kara barani na jāi | janmadaridra manahuṃ nidhi pāi ||
gata trāsa bhai sīya sukhārī | janu bidhu udayaṃ cakorakumārī ||
janaka kīnha kausikahi pranāmā | prabhu prasāda dhanu bhañjeu rāmā ||
mohi kṛtakṛtya kīnha duhuṃ bhāim | aba jo ucita so kahia gosāi ||
kaha muni sunu naranātha prabīnā | rahā bibāhu cāpa ādhīnā ||
ṭūṭatahīm dhanu bhayau bibāhū | sura nara nāga bidita saba kāhu ||

do. tadapi jāi tumha karahu aba jathā baṃsa byavahāru |
būjhi bipra kulabṛddha gura beda bidita ācāru || 286 ||

dūta avadhapura paṭhavahu jāi | ānahīm nṛpa dasarathahi bolāi ||
mudita rāu kahi bhalehīm kṛpālā | paṭhae dūta boli tehi kālā ||
bahuri mahājana sakala bolāe | āi sabanhi sādara sira nāe ||
hāṭa bāṭa mandira surabāsā | nagaru saṃvārahu cārihuṃ pāsā ||
haraṣi cale nija nija gṛha āe | puni paricāraka boli paṭhāe ||
racahu bicitra bitāna banāi | sira dhari bacana cale sacu pāi ||
paṭhae boli gunī tinha nānā | je bitāna bidhi kusala sujānā ||
bidhihi bandi tinha kīnha arambhā | birace kanaka kadali ke khambhā ||

do. harita maninha ke patra phala padumarāga ke phūla |
racanā dekhi bicitra ati manu birañci kara bhūla || 287 ||

beni harita manimaya saba kīnhe | sarala saparaba parahīm nahīm cīnhe ||
kanaka kalita ahibela banāi | lakhi nahi parai saparana suhāi ||
tehi ke raci paci bandha banāe | bica bica mukatā dāma suhāe ||
mānika marakata kulisa pirojā | cīri kori paci race sarojā ||
kie bhṛṅga bahuraṅga bihaṅgā | guñjahīm kūjahīm pavana prasaṅgā ||
sura pratimā khambhana gaṛhī kārḥī | maṅgala drabya lieṃ saba ṭhārḥī ||
cauṅkem bhāṃti aneka purāim | sindhura manimaya sahaja suhāi ||

do. saurabha pallava subhaga suṭhi kie nīlamani kori ||

hema baura marakata ghavari lasata pāṭamaya ḍori || 288 ||

race rucira bara bandanibāre | manahuṃ manobhavaṃ phanda saṃvāre ||
maṅgala kalasa aneka banāe | dhvaja patāka paṭa camara suhāe ||
dīpa manohara manimaya nānā | jāi na barani bicitra bitānā ||
jehiṃ maṅḍapa dulahini baidehī | so baranai asi mati kabi kehī ||
dūlahu rāmu rūpa guna sāgara | so bitānu tihuṃ loka ujāgara ||
janaka bhavana kai saubhā jaisī | gṛha gṛha prati pura dekhia taisī ||
jehiṃ terahuti tehi samaya nihārī | tehi laghu lagahiṃ bhuvana dasa cārī ||
jo sampadā nīca gṛha sohā | so biloki suranāyaka mohā ||

do. basai nagara jehi laccha kari kapaṭa nāri bara beṣu ||
tehi pura kai sobhā kahata sakucahiṃ sārada seṣu || 289 ||

pahuṃce dūta rāma pura pāvana | haraṣe nagara biloki suhāvana ||
bhūpa dvāra tinha khabari janāi | dasaratha nṛpa suni lie bolāi ||
kari pranāmu tinha pātī dīnhī | mudita mahīpa āpu uṭhi līnhī ||
bāri bilocana bācata pāṃtī | pulaka gāta āi bhari chātī ||
rāmu lakhanu ura kara bara cīṭhī | rahi gae kahata na khāṭī mīṭhī ||
puni dhari dhīra patrikā bāṃcī | haraṣī sabhā bāta suni sām̃cī ||
khelata rahe tahāṃ sudhi pāi | āe bhataru sahita hita bhāi ||
pūchata ati sanehaṃ sakucāi | tāta kahāṃ tem pātī āi ||

do. kusala prānapriya bandhu dou ahahiṃ kahahu kehiṃ desa |
suni saneha sāne bacana bācī bahuri naresa || 290 ||

suni pātī pulake dou bhrātā | adhika sanehu samāta na gātā ||
prīti punīta bhārata kai dekhī | sakala sabhāṃ sukhu laheu biseṣī ||
taba nṛpa dūta nikaṭa baiṭhāre | madhura manohara bacana ucāre ||
bhaiyā kahahu kusala dou bāre | tumha nīkeṃ nija nayana nihāre ||
syāmala gaura dhareṃ dhanu bhāthā | baya kisora kausika muni sāthā ||
pahicānahu tumha kahahu subhāu | prema bibasa puni puni kaha rāu ||
jā dina tem muni gae lavāi | taba tem āju sām̃ci sudhi pāi ||
kahahu bideha kavana bidhi jāne | suni priya bacana dūta musakāne ||

do. sunahu mahīpati mukuṭa mani tumha sama dhanya na kou |
rāmu lakhanu jinha ke tanaya bisva bibhūṣana dou || 291 ||

pūchana jogu na tanaya tumhāre | puruṣasiṅgha tihu pura ujiāre ||
jinha ke jasa pratāpa kem āge | sasi malīna rabi sītala lāge ||
tinha kahañ kahia nātha kimi cīnhe | dekhia rabi ki dīpa kara līnhe ||
sīya svayambara bhūpa anekā | samiṭe subhaṭa eka tem ekā ||
sambhu sarāsanu kāhuñ na ṭārā | hāre sakala bīra bariārā ||
tīni loka mahañ je bhaṭamānī | sabha kai sakati sambhu dhanu bhānī ||
sakai uṭhāi sarāsura merū | sou hiyañ hāri gayau kari pherū ||
jehi kautuka sivasailu uṭhāvā | sou tehi sabhāñ parābhau pāvā ||

do. tahāñ rāma raghubaṁsa mani sunia mahā mahipāla |
bhañjeu cāpa prayāsa binu jimi gaja pañkaja nāla || 292 ||

suni saroṣa bhṛgunāyaku āe | bahuta bhāñti tinha āñkhi dekhāe ||
dekhi rāma balu nija dhanu dīnhā | kari bahu binaya gavanu bana kīnhā ||
rājana rāmu atulabala jaiseñ | teja nidhāna lakhanu puni taiseñ ||
kampahi bhūpa bilokata jākeñ | jimi gaja hari kisora ke tākeñ ||
deva dekhi tava bālaka doū | aba na āñkhi tara āvata koū ||
dūta bacana racanā priya lāgī | prema pratāpa bīra rasa pāgī ||
sabhā sameta rāu anurāge | dūtanha dena nichāvari lāge ||
kahi anīti te mūdahiñ kānā | dharamu bicāri sabahiñ sukha mānā ||

do. taba uṭhi bhūpa basiṣṭha kahuñ dīnhi patrikā jāi |
kathā sunāi gurahi saba sādara dūta bolāi || 293 ||

suni bole gura ati sukhu pāi | punya puruṣa kahuñ mahi sukha chāi ||
jimi saritā sāgara mahuñ jāhīñ | jadyapi tāhi kāmanā nāhīñ ||
timi sukha sampati binahiñ bolāeñ | dharamasīla pahīñ jāhīñ subhāeñ ||
tumha gura bipra dhenu sura sebī | tasi punīta kausalyā debī ||
sukṛtī tumha samāna jaga māhīñ | bhayau na hai kou honeu nāhīñ ||
tumha te adhika punya baṛa kākeñ | rājana rāma sarisa suta jākeñ ||
bīra binīta dharama brata dhārī | guna sāgara bara bālaka cārī ||
tumha kahuñ sarba kāla kalyānā | sajahu barāta bajāi nisānā ||

do. calahu begi suni gura bacana bhalehiñ nātha siru nāi |
bhūpati gavane bhavana taba dūtanha bāsu devāi || 294 ||

rājā sabu ranivāsa bolāi | janaka patrikā bāci sunāi ||
suni sandesu sakala haraṣānīm | apara kathā saba bhūpa bakhānīm ||
prema praphullita rājahīm rānī | manahuṃ sikhini suni bārida banī ||
mudita asīsa dehiṃ guru nārīm | ati ānanda magana mahatārīm ||
lehiṃ paraspara ati priya pātī | hṛdayaṃ lagāi juṛāvahiṃ chātī ||
rāma lakhana kai kīrati karanī | bārahīm bāra bhūpabara baranī ||
muni prasādu kahi dvāra sidhāe | rāninha taba mahideva bolāe ||
die dāna ānanda sametā | cale biprabara āsiṣa detā ||

so. jācaka lie haṃkāri dīnhi nichāvāri koṭi bidhi |
ciru jīvahuṃ suta cāri cakrabarti dasarattha ke || 295 ||

kahata cale pahireṃ paṭa nānā | haraṣi hane gahagahe nisānā ||
samācāra saba loganha pāe | lāge ghara ghara hone badhāe ||
bhuvana cāri dasa bharā uchāhū | janakasutā raghubīra biāhū ||
suni subha kathā loga anurāge | maga gṛha galīm saṃvārana lāge ||
jadyapi avadha sadaiva suhāvani | rāma purī maṅgalamaya pāvani ||
tadapi prīti kai prīti suhāi | maṅgala racanā racī banāi ||
dhvaja patāka paṭa cāmara cāru | chāvā parama bicitra bajārū ||
kanaka kalasa torana mani jālā | harada dūba dadhi acchata mālā ||

do. maṅgalamaya nija nija bhavana loganha race banāi |
bīthīm sīcīm caturasama caukerṃ cāru purāi || 296 ||

jahaṃ tahaṃ jūtha jūtha mili bhāmini | saji nava sapta sakala duti dāmini ||
bidhubadanīm mṛga sāvaka locani | nija sarupa rati mānu bimocani ||
gāvahiṃ maṅgala mañjula bānīm | sunikala rava kalakaṅṭhi lajānīm ||
bhūpa bhavana kimi jāi bakhānā | bisva bimohana raceu bitānā ||
maṅgala drabya manohara nānā | rājata bājata bipula nisānā ||
katahuṃ birida bandī uccarahīm | katahuṃ beda dhuni bhūsurā karahīm ||
gāvahiṃ sundari maṅgala gītā | lai lai nāmu rāmu aru sītā ||
bahuta uchāhu bhavanu ati thorā | mānahuṃ umagi calā cahu orā ||

do. sobhā dasaratha bhavana kai ko kabi baranai pāra |
jahāṃ sakala sura sīsa mani rāma līnha avatāra || 297 ||

bhūpa bharata puni lie bolāi | haya gaya syandana sājahu jāi ||

calahu begi raghubīra barātā | sunata pulaka pūre dou bhrātā ||
bharata sakala sāhanī bolāe | āyasu dīnha mudita uṭhi dhāe ||
raci ruci jīna turaga tinha sāje | barana barana bara bāji birāje ||
subhaga sakala suṭhi cañcala karanī | aya iva jarata dharata paga dharanī ||
nānā jāti na jāhim bakhāne | nidari pavanu janu cahata uṛāne ||
tinha saba chayala bhae asavārā | bharata sarisa baya rājakumārā ||
saba sundara saba bhūṣanadhārī | kara sara cāpa tūna kaṭi bhārī ||

do. chare chabīle chayala saba sūra sujāna nabīna |
juga padacara asavāra prati je asikalā prabīna || 298 ||

bāṁdhe birada bīra rana gārhe | nikasi bhae pura bāhera ṭhārhe ||
pherahim catura turaga gati nānā | haraṣahim suni suni pavana nisānā ||
ratha sārathinha bicitra banāe | dhvaja patāka mani bhūṣana lāe ||
cavaṁra cāru kiṅkina dhuni karahī | bhānu jāna sobhā apaharahim ||
sāvaṁkarana aganita haya hotel | te tinha rathanha sārathinha jote ||
sundara sakala alaṅkṛta sohe | jinahi bilokata muni mana mohe ||
je jala calahim thalahi kī nāi | ṭāpa na būṛa bega adhikāi ||
astra sastra sabu sāju banāi | rathī sārathinha lie bolāi ||

do. caṛhi caṛhi ratha bāhera nagara lāgī jurana barāta |
hota saguna sundara sabahi jo jehi kāraja jāta || 299 ||

kalita karibaranhi parim aṁbārīm | kahi na jāhim jehi bhāṁti saṁvārīm ||
cale mattagaja ghaṅṭa birāji | manahuṁ subhaga sāvana ghana rāji ||
bāhana apara aneka bidhānā | sibikā subhaga sukhāsana jānā ||
tinha caṛhi cale biprabara bṛndā | janu tanu dharem sakala śruti chandā ||
māgadha sūta bandi gunagāyaka | cale jāna caṛhi jo jehi lāyaka ||
besara ūṁṭa bṛṣabha bahu jāti | cale bastu bhari aganita bhāṁti ||
koṭinha kāṁvari cale kahārā | bibidha bastu ko baranai pārā ||
cale sakala sevaka samudāi | nija nija sāju samāju banāi ||

do. saba kem ura nirbhara haraṣu pūrta pulaka sarīra |
kabahim dekhibe nayana bhari rāmu lakhanū dou bīra || 300 ||

garajahim gaja ghaṅṭā dhuni ghorā | ratha rava bāji himsa cahu orā ||
nidari ghanahi ghurmmarahim nisānā | nija parāi kachu sunia na kānā ||

mahā bhīra bhūpati ke dvārem | raja hoi jāi paṣāna pabārem ||
caṛhī aṭārinha dekhahim nārīm | liṃeṃ āratī maṅgala thārī ||
gāvahim gīta manohara nānā | ati ānandu na jāi bakhānā ||
taba sumantra dui spandana sājī | jote rabi haya nindaka bājī ||
dou ratha rucira bhūpa pahim āne | nahim sārada pahim jāhim bakhāne ||
rāja samāju eka ratha sājā | dūsara teja puñja ati bhrājā ||

do. tehim ratha rucira basiṣṭha kahum̃ haraṣi caṛhāi naresul
āpu caṛheu spandana sumiri hara gura gauri ganesu || 301 ||

sahita basiṣṭha soha nṛpa kaisem̃ | sura gura saṅga purandara jaisem̃ ||
kari kula rīti beda bidhi rāū | dekhi sabahi saba bhāñti banāū ||
sumiri rāmu gura āyasu pāi | cale mahīpati saṅkha bajāi ||
haraṣe bibudha biloki barātā | baraṣahim sumana sumaṅgala dātā ||
bhayau kolāhala haya gaya gāje | byoma barāta bājane bāje ||
sura nara nāri sumaṅgala gāi | sarasa rāga bājahim sahanāi ||
ghaṅṭa ghaṅṭi dhuni barani na jāhim̃ | sarava karahim̃ pāika phaharāhim̃ ||
karahim̃ bidūṣaka kautuka nānā | hāsa kusala kala gāna sujānā |

do. turaga nacāvahim̃ kuṃhara bara akani mṛdaṅga nisāna ||
nāgara naṭa citavahim̃ cakita ḍagahim̃ na tāla baṃdhāna || 302 ||

banai na baranata banī barātā | hohim̃ saguna sundara subhadātā ||
cārā cāṣu bāma disi leī | manahum̃ sakala maṅgala kahi deī ||
dāhina kāga sukhetā suhāvā | nakula darasu saba kāhūm̃ pāvā ||
sānukūla baha tribidha bayārī | saghaṭa savāla āva bara nārī ||
lovā phiri phiri darasu dekhāvā | surabhī sanamukha sisuhi piāvā ||
mṛgamālā phiri dāhini āi | maṅgala gana janu dīnhi dekhāi ||
chemakarī kaha chema biseṣī | syāmā bāma sutaru para dekhī ||
sanamukha āyau dadhi aru mīnā | kara pustaka dui bipra prabīnā ||

do. maṅgalamaya kalyānamaya abhimata phala dātāra |
janu saba sāce hona hita bhae saguna eka bāra || 303 ||

maṅgala saguna sugama saba tākem̃ | saguna brahma sundara suta jākem̃ ||
rāma sarisa baru dulahini sītā | samadhī dasarathu janaku punitā ||
suni asa byāhu saguna saba nāce | aba kīnhe birañci hama sāṃce ||

ehi bidhi kīnha barāta payānā | haya gaya gājahim hane nisānā ||
āvata jāni bhānukula ketū | saritanhi janaka baṁdhāe setū ||
bīca bīca bara bāsa banāe | surapura sarisa sampadā chāe ||
asana sayana bara basana suhāe | pāvahim saba nija nija mana bhāe ||
nita nūtana sukha lakhi anukūle | sakala barātinha mandira bhūle ||

do. āvata jāni barāta bara suni gahagahe nisāna |
saji gaja ratha padacara turaga lena cale agavāna || 304 ||

māsapārāyaṇadasavāṁ viśrāma
kanaka kalasa bhari kopara thārā | bhājana lalita aneka prakārā ||
bhare sudhāsama saba pakavāne | nānā bhāṁti na jāhim bakhāne ||
phala aneka bara bastu suhāim | haraṣi bheṅṭa hita bhūpa paṭhāim ||
bhūṣana basana mahāmani nānā | khaga mṛga haya gaya bahubidhi jānā ||
maṅgala saguna sugandha suhāe | bahuta bhāṁti mahipāla paṭhāe ||
dadhi ciurā upahāra apārā | bhari bhari kāṁvari cale kahārā ||
agavānanha jaba dīkhi barātā | ura ānandu pulaka bhara gātā ||
dekhi banāva sahita agavānā | mudita barātinha hane nisānā ||

do. haraṣi parasapara milana hita kachuka cale bagamela |
janu ānanda samudra dui milata bihāi subela || 305 ||

baraṣi sumana sura sundari gāvahim | mudita deva dundubhim bajāvahim ||
bastu sakala rākhim nṛpa āgeṁ | binaya kīnha tinha ati anurāgeṁ ||
prema sameta rāyaṁ sabu līnhā | bhai bakasīsa jācakanhi dīnhā ||
kari pūjā mānyatā baṛāi | janavāse kahuṁ cale lavāi ||
basana bicitra pāṁvare parahim | dekhi dhanahu dhana madu pariharahim ||
ati sundara dīnheu janavāsā | jahaṁ saba kahuṁ saba bhāṁti supāsā ||
jāni siyaṁ barāta pura āi | kachu nija mahimā pragaṭi janāi ||
hṛdayaṁ sumiri saba siddhi bolāi | bhūpa pahunaī karana paṭhāi ||

do. sidhi saba siya āyasu akani gaīm jahāṁ janavāsa |
liem sampadā sakala sukha surapura bhoga bilāsa || 306 ||

nija nija bāsa biloki barātī | sura sukha sakala sulabha saba bhāṁti ||
bibhava bheda kachu kou na jānā | sakala janaka kara karahim bakhānā ||
siya mahimā raghunāyaka jāni | haraṣe hṛdayaṁ hetu pahicāni ||

pitu āgamanu sunata dou bhāi | hṛdayaṁ na ati ānandu amāi ||
sakucanha kahi na sakata guru pāhīm | pitu darasana lālacu mana māhīm ||
bisvāmitra binaya baṛi dekhī | upajā ura santoṣu biseṣī ||
haraṣi bandhu dou hṛdayaṁ lagāe | pulaka aṅga ambaka jala chāe ||
cale jahāṁ dasarathu janavāse | manahuṁ sarobara takeu piāse ||

do. bhūpa biloke jabahīm muni āvata sutanha sameta |
uṭhe haraṣi sukhasindhu mahum̃ cale thāha sī leta || 307 ||

munihi daṇḍavata kīnha mahīsā | bāra bāra pada raja dhari sīsā ||
kausika rāu liye ura lāi | kahi asīsa pūchī kusalāi ||
puni daṇḍavata karata dou bhāi | dekhi nṛpati ura sukhu na samāi ||
suta hiyaṁ lāi dusaha dukha meṭe | mṛtaka sarīra prāna janu bheṅṅe ||
puni basiṣṭha pada sira tinha nāe | prema mudita munibara ura lāe ||
bipra bṛnda bande duhum̃ bhāim̃ | mana bhāvati asīsem̃ pāim̃ ||
bharata sahānuja kīnha pranāmā | lie uṭhāi lāi ura rāmā ||
haraṣe lakhana dekhi dou bhrātā | mile prema paripūrita gātā ||

do. purajana parijana jātijana jācaka mantrī mīta |
mile jathābidhi sabahi prabhu parama kṛpāla binīta || 308 ||

rāmahi dekhi barāta juṛānī | prīti ki rīti na jāti bakhānī ||
nṛpa samīpa sohamīm suta cārī | janu dhana dharamādika tanudhārī ||
sutanha sameta dasarathahi dekhī | mudita nagara nara nāri biseṣī ||
sumana barisi sura hanahīm nisānā | nākanaṭīm nācahīm kari gānā ||
satānanda aru bipra saciva gana | māgadha sūta biduṣa bandijana ||
sahita barāta rāu sanamānā | āyasu māgi phire agavānā ||
prathama barāta lagana tem āi | tātem̃ pura pramodu adhikāi ||
brahmānandu loga saba lahahīm | baṛhahum̃ divasa nisi bidhi sana kahahīm ||

do. rāmu sīya sobhā avadhi sukṛta avadhi dou rāja |
jaham̃ jaham̃ purajana kahahīm asa mili nara nāri samāja || 309 ||

janaka sukṛta mūrati baidehī | dasaratha sukṛta rāmu dharem̃ dehī ||
inha sama kām̃hu na siva avarādhe | kāhīm̃ na inha samāna phala lādhe ||
inha sama kou na bhayau jaga māhīm̃ | hai nahīm̃ katahūm̃ honeu nāhīm̃ ||
hama saba sakala sukṛta kai rāsī | bhae jaga janami janakapura bāsī ||

jinha jānakī rāma chabi dekhī | ko sukr̥tī hama sarisa biseṣī ||
puni dekhaba raghubīra biāhū | leba bhalī bidhi locana lāhū ||
kahahim̃ parasapara kokilabayanīm | ehi biāhañ̃ baṛa lābhū sunayanīm ||
baṛem̃ bhāga bidhi bāta banāi | nayana atithi hoihahim̃ dou bhāi ||

do. bārahim̃ bāra saneha basa janaka bolāuba sīya |
lena āihahim̃ bandhu dou koṭi kāma kamanīya || 310 ||

bibidha bhāñ̃ti hoihi pahunāi | priya na kāhi asa sāsura māi ||
taba taba rāma lakhanahi nihārī | hoihahim̃ saba pura loga sukhārī ||
sakhi jasa rāma lakhanakara joṭā | taisei bhūpa saṅga dui ḍhoṭā ||
syāma gaura saba aṅga suhāe | te saba kahahim̃ dekhi je āe ||
kahā eka maim̃ āju nihāre | janu birañ̃ci nija hātha sañ̃vāre ||
bharatu rāmahī kī anuhārī | sahasā lakhi na sakahim̃ nara nārī ||
lakhanu satrusūdanu ekarūpā | nakha sikha te saba aṅga anūpā ||
mana bhāvahim̃ mukha barani na jāhīm̃ | upamā kahuñ̃ tribhuvana kou nāhīm̃
||

chañ̃. upamā na kou kaha dāsa tulasī katahuñ̃ kabi kobida kahaim̃ |
bala binaya bidyā sīla sobhā sindhu inha se ei ahaim̃ ||
pura nāri sakala pasāri añ̃cala bidhihi bacana sunāvahim̃ ||
byāhiahum̃ cāriu bhāi ehim̃ pura hama sumaṅgala gāvahim̃ ||

so. kahahim̃ paraspara nāri bāri bilocana pulaka tana |
sakhi sabu karaba purāri punya payonidhi bhūpa dou || 311 ||

ehi bidhi sakala manoratha karahim̃ | ānañ̃da umagi umagi ura bharahim̃ ||
je nṛpa sīya svayambara āe | dekhi bandhu saba tinha sukha pāe ||
kahata rāma jasu bisada bisālā | nija nija bhavana gae mahipālā ||
gae bīti kucha dina ehi bhāñ̃ti | pramudita purajana sakala barātī ||
maṅgala mūla lagana dinu āvā | hima ritu agahanu māsū suhāvā ||
graha tithi nakhatu jogu bara bārū | lagana sodhi bidhi kīnha bicārū ||
paṭhai dīnhi nārada sana soī | ganī janaka ke ganakanha joī ||
sunī sakala loganha yaha bātā | kahahim̃ jotiṣī āhim̃ bidhātā ||

do. dhenudhūri belā bimala sakala sumaṅgala mūla |
bipranha kaheu bideha sana jāni saguna anukula || 312 ||

uparohitahi kaheu naranāhā | aba bilamba kara kāranu kāhā ||
satānanda taba saciva bolāe | maṅgala sakala sāji saba lyāe ||
saṅkha nisāna panava bahu bāje | maṅgala kalasa saguna subha sāje ||
subhaga suāsini gāvahiṃ gītā | karahiṃ beda dhuni bipra punītā ||
lena cale sādara ehi bhāmtī | gae jahāñ janavāsa barātī ||
kosalapati kara dekhi samājū | ati laghu lāga tinhahi surarājū ||
bhayau samau aba dhāria pāū | yaha suni parā nisānahiṃ ghāū ||
gurahi pūchi kari kula bidhi rājā | cale saṅga muni sādhu samājā ||

do. bhāgya bibhava avadhesa kara dekhi deva brahmādī |
lage sarāhana sahasa mukha jāni janama nija bādi || 313 ||

suranha sumaṅgala avasaru jānā | baraṣahiṃ sumana bajāi nisānā ||
siva brahmādika bibudha barūthā | caṛhe bimānanhi nānā jūthā ||
prema pulaka tana hṛdayaṃ uchāhū | cale bilokana rāma biāhū ||
dekhi janakapuru sura anurāge | nija nija loka sabahiṃ laghu lāge ||
citavahiṃ cakita bicitra bitānā | racanā sakala alaukika nānā ||
nagara nāri nara rūpa nidhānā | sughara sudharama susīla sujānā ||
tinhahi dekhi saba sura suranārīm | bhae nakhata janu bidhu ujiārīm ||
bidhihi bhayaha ācaraju biseṣī | nija karanī kachu katahuñ na dekhī ||

do. sivañ samujhāe deva saba jani ācaraja bhulāhu |
hṛdayaṃ bicārahu dhīra dhari siya raghubīra biāhu || 314 ||

jinha kara nāmu leta jaga māhiṃ | sakala amaṅgala mūla nasāhiṃ ||
karatala hohiṃ padāratha cārī | tei siya rāmu kaheu kāmārī ||
ehi bidhi sambhu suranha samujhāvā | puni āgem bara basaha calāvā ||
devanha dekhe dasarathu jātā | mahāmoda mana pulakita gātā ||
sādhu samāja saṅga mahidevā | janu tanu dharem karahiṃ sukha sevā ||
sohata sātha subhaga suta cārī | janu apabaraga sakala tanudhārī ||
marakata kanaka barana bara jorī | dekhi suranha bhai prīti na thorī ||
puni rāmahi biloki hiyañ haraṣe | nṛpahi sarāhi sumana tinha baraṣe ||

do. rāma rūpu nakha sikha subhaga bārahiṃ bāra nihārī |
pulaka gāta locana sajala umā sameta purārī || 315 ||

keki kaṅṭha duti syāmala aṅgā | taṛita binindaka basana suraṅgā ||
byāha bibhūṣana bibidha banāe | maṅgala saba saba bhāṁti suhāe ||
sarada bimala bidhu badanu suhāvana | nayana navala rājīva lajāvana ||
sakala alaukika sundaratāi | kahi na jāi manahīm mana bhāi ||
bandhu manohara sohahim saṅgā | jāta nacāvata capala turaṅgā ||
rājakuamra bara bāji dekhāvahim | baṁsa prasamsaka birida sunāvahim ||
jehi turaṅga para rāmu birāje | gati biloki khaganāyaku lāje ||
kahi na jāi saba bhāṁti suhāvā | bāji beṣu janu kāma banāvā ||

chaṁ. janu bāji beṣu banāi manasiju rāma hita ati sohāi |
āpanem baya bala rūpa guna gati sakala bhuvana bimohaī ||
jagamagata jīnu jarāva joti sumoti mani mānika lage |
kiṅkini lalāma lagāmu lalita biloki sura nara muni ṭhage ||

do. prabhu manasahim layalīna manu calata bāji chabi pāva |
bhūṣita uṛagana taṛita ghanu janu bara barahi nacāva || 316 ||

jehim bara bāji rāmu asavārā | tehi sāradau na baranai pārā ||
saṅkaru rāma rūpa anurāge | nayana pañcadasa ati priya lāge ||
hari hita sahita rāmu jaba johe | ramā sameta ramāpati mohe ||
nirakhi rāma chabi bidhi haraṣāne | āṭhai nayana jāni pachitāne ||
sura senapa ura bahuta uchāhū | bidhi te ḍevarḥa locana lāhū ||
rāmahi citava suresa sujānā | gautama śrāpu parama hita mānā ||
deva sakala surapatihi sihāhīm | āju purandara sama kou nāhīm ||
mudita devagana rāmahi dekhī | nṛpasamāja duhumḥ haraṣu biseṣi ||

chaṁ. ati haraṣu rājasamāja duhu disi dundubhīm bājahim ghanī |
baraṣahim sumana sura haraṣi kahi jaya jayati jaya raghukulamanī ||
ehi bhāṁti jāni barāta āvata bājane bahu bājahim |
rāni suāsini boli parichani hetu maṅgala sājahim ||

do. saji āratī aneka bidhi maṅgala sakala saṁvāri |
calim mudita parichani karana gajagāmini bara nāri || 317 ||

bidhubadanīm saba saba mṛgalocani | saba nija tana chabi rati madu mocani ||
pahirem barana barana bara cīrā | sakala bibhūṣana sajem sarīrā ||
sakala sumaṅgala aṅga banāemḥ | karahim gāna kalakaṅṭhi lajāemḥ ||

kaṅkana kiṅkini nūpura bājahim| cāli biloki kāma gaja lājahim ||
bājahim bājane bibidha prakārā| nabha aru nagara sumaṅgalacārā ||
sacī sārādā ramā bhavānī| je suratiya suci sahaja sayānī ||
kapaṭa nāri bara beṣa banāi| milim sakala ranivāsahim jāi ||
karahim gāna kala maṅgala bānīm| haraṣa bibasa saba kāhuṁ na jānī ||

chaṁ. ko jāna kehi ānanda basa saba brahmu bara parichana calī|
kala gāna madhura nisāna baraṣahim sumana sura sobhā bhalī ||
ānandakandu biloki dūlahu sakala hiyaṁ haraṣita bhaī ||
ambhoja ambaka ambu umagi suaṅga pulakāvali chaī ||

do. jo sukha bhā siya mātu mana dekhi rāma bara beṣu|
so na sakahim kahi kalapa sata sahasa sārādā seṣu || 318 ||

nayana nīru haṭi maṅgala jānī| parichani karahim mudita mana rānī ||
beda bihita aru kula ācārū| kīnha bhalī bidhi saba byavahārū ||
pañca sabada dhuni maṅgala gānā| paṭa pām̃vare parahim bidhi nānā ||
kari āratī araghu tinha dīnhā| rāma gamanu maṅḍapa taba kīnhā ||
dasarathu sahita samāja birāje| bibhava biloki lokapati lāje ||
samayaṁ samayaṁ sura baraṣahim phūlā| sānti paṛhahim mahisura anukūlā ||
nabha aru nagara kolāhala hoī| āpani para kachu sunai na koī ||
ehi bidhi rāmu maṅḍapahim āe| araghu dei āsana baiṭhāe ||

chaṁ. baiṭhāri āsana āratī kari nirakhi baru sukhu pāvahim ||
mani basana bhūṣana bhūri vārahim nāri maṅgala gāvahim ||
brahmādi surabara bipra beṣa banāi kautuka dekhahim|
avaloki raghukula kamala rabi chabi suphala jīvana lekhahim ||

do. nāū bārī bhāṭa naṭa rāma nichāvari pāi|
mudita asīahim nāi sira haraṣu na hṛdayaṁ samāi || 319 ||

mile janaku dasarathu ati prītim| kari baidika laukika saba rītim ||
milata mahā dou rāja birāje| upamā khoji khoji kabi lāje ||
lahī na katahuṁ hāri hiyaṁ mānī| inha sama ei upamā ura ānī ||
sāmadha dekhi deva anurāge| sumana baraṣi jasu gāvana lāge ||
jagu birañci upajāvā jaba teṁ| dekhe sune byāha bahu taba teṁ ||
sakala bhāṁti sama sāju samājū| sama samadhī dekhe hama ājū ||

deva girā suni sundara sām̃cī| prīti alaukika duhu disī mācī ||
deta pām̃vare araghu suhāe| sādara janaku maṇḍapahim̃ lyāe ||

chaṁ. maṇḍapu biloki bicitra racanāṁ ruciratāṁ muni mana hare ||
nija pāni janaka sujāna saba kahum̃ āni siṅghāsana dhare ||
kula iṣṭa sarisa basiṣṭa pūje binaya kari āsiṣa lahī|
kausikahi pūjata parama prīti ki rīti tau na parai kahī ||

do. bām̃adeva ādika riṣaya pūje mudita mahīsa|
die dibya āsana sabahi saba sana lahī asīsa || 320 ||

bahuri kīnha kosalapati pūjā| jāni īsa sama bhāu na dūjā ||
kīnha jori kara binaya baṛāi| kahi nija bhāgya bibhava bahutāi ||
pūje bhūpati sakala barātī| samadhi sama sādara saba bhāṁtī ||
āsana ucita die saba kāhū| kahauṁ kāha mūkha eka uchāhū ||
sakala barāta janaka sanamānī| dāna māna binatī bara bānī ||
bidhi hari haru disipati dinarāū| je jānahim̃ raghubīra prabhāū ||
kapaṭa bipra bara beṣa banāeṁ| kautuka dekhahim̃ ati sacu pāeṁ ||
pūje janaka deva sama jāneṁ| die suāsana binu pahicāneṁ ||

chaṁ. pahicāna ko kehi jāna sabahim̃ apāna sudhi bhorī bhaī|
ānanda kandu biloki dūlahu ubhaya disī ānaṁda māi ||
sura lakhe rāma sujāna pūje mānasika āsana dae|
avaloki silu subhāu prabhu ko bibudha mana pramudita bhae ||

do. rāmacandra mukha candra chabi locana cāru cakora|
karata pāna sādara sakala premu pramodu na thora || 321 ||

samau biloki basiṣṭha bolāe| sādara satānandu suni āe ||
begi kuaṁri aba ānahu jāi| cale mudita muni āyasu pāi ||
rānī suni uparohita bānī| pramudita sakhinha sameta sayānī ||
bipra badhū kulabṛddha bolāim̃| kari kula rīti sumāṅgala gāim̃ ||
nāri beṣa je sura bara bām̃a| sakala subhāyaṁ sundarī syāmā ||
tinahi dekhi sukhu pāvahim̃ nārīm̃| binu pahicāni prānahu te pyārīm̃ ||
bāra bāra sanamānahim̃ rānī| umā ramā sārada sama jānī ||
sīya saṁvāri samāju banāi| mudita maṇḍapahim̃ calīm̃ lavāi ||

chaṁ. cali lyāi sītahi sakhīm sādara saji sumaṅgala bhāminīm |
navasapta sājeṁ sundarī saba matta kuñjara gāminīm ||
kala gāna suni muni dhyāna tyāgahim kāma kokila lājahim |
mañjira nūpura kalita kaṅkana tāla gatī bara bājahim ||

do. sohati banitā bṛnda mahuṁ sahaja suhāvani siya |
chabi lalanā gana madhya janu suṣamā tiya kamanīya || 322 ||

siya sundaratā barani na jāi | laghu mati bahuta manoharatāi ||
āvata dīkhi barātinha sītā || rūpa rāsi saba bhāṁti punītā ||
sabahi manahim mana kie pranāmā | dekhi rāma bhae pūranakāmā ||
haraṣe dasaratha sutanha sametā | kahi na jāi ura ānaṁdu jetā ||
sura pranāmu kari barasahim phūlā | muni asīsa dhuni maṅgala mūlā ||
gāna nisāna kolāhalu bhārī | prema pramoda magana nara nārī ||
ehi bidhi siya maṅḍapahim āi | pramudita sānti paṛhahim munirāi ||
tehi avasara kara bidhi byavahārū | duhuṁ kulagura saba kīnha acārū ||

chaṁ. ācāru kari gura gauri ganapati mudita bipra puḷāvahim |
sura pragaṭi pūjā lehim dehim asīsa ati sukhu pāvahim ||
madhuparka maṅgala drabya jo jehi samaya muni mana mahuṁ cahaim |
bhare kanaka kopara kalasa so saba liehim paricāraka rahaim || 1 ||

kula rīti prīti sameta rabi kahi deta sabu sādara kiyō |

ehi bhāṁti deva puḷāi sītahi subhaga siṅghāsanu diyo ||

siya rāma avalokani parasapara prema kāhu na lakhi parai ||

mana buddhi bara bānī agocara pragaṭa kabi kaiseṁ karai || 2 ||

do. homa samaya tanu dhari analu ati sukha āhuti lehim |
bipra beṣa dhari beda saba kahi bibāha bidhi dehim || 323 ||

janaka pāṭamahīṣi jaga jānī | siya mātu kimi jāi bakhānī ||
sujasu sukṛta sukha sudamratāi | saba sameṭi bidhi racī banāi ||
samau jāni munibaranha bolāi | sunata suāsini sādara lyāi ||
janaka bāma disi soha sunayanā | himagiri saṅga bani janu mayanā ||

kanaka kalasa mani kopara rüre | suci suṅgadha maṅgala jala püre ||
nija kara mudita rāyaṃ aru rānī | dhare rāma ke āgem ānī ||
paṛhahim beda muni maṅgala bānī | gagana sumana jhari avasaru jānī ||
baru biloki dampati anurāge | pāya punīta pakhārana lāge ||

chaṃ. lāge pakhārana pāya paṅkaja prema tana pulakāvalī |
nabha nagara gāna nisāna jaya dhuni umagi janu cahuṃ disi calī ||
je pada saroja manoja ari ura sara sadaiva birājahim |
je sakṛta sumirata bimalatā mana sakala kali mala bhājahim || 1 ||

je parasi munibanitā lahī gati rahī jo pātakamaī |
makarandu jinha ko sambhu sira sucitā avadhi sura baranaī ||
kari madhupa mana muni jogijana je sei abhimata gati lahairim |
te pada pakhārata bhāgyabhājanu janaku jaya jaya saba kahai || 2 ||

bara kuaṃri karatala jori sākhocāru dou kulagura karaim |
bhayo pānigahanu biloki bidhi sura manuja muni āṃnada bharaim ||
sukhamūla dūlahu dekhi dampati pulaka tana hulasyo hiyo |
kari loka beda bidhānu kanyādānu nṛpabhūṣana kiyo || 3 ||

himavanta jimi girijā mahesahi harihi śrī sāgara daī |
timi janaka rāmaḥ siya samarapī bisva kala kīrati nāī ||
kyom karai binaya bidehu kiyo bidehu mūrati sāvaṃrī |
kari homa bidhivata gāṃṭhi jorī hona lāgī bhāvaṃrī || 4 ||

do. jaya dhuni bandī beda dhuni maṅgala gāna nisāna |
suni haraṣahim baraṣahim bibudha surataru sumana sujāna || 324 ||

kuaṃru kuaṃri kala bhāvaṃri dehīm || nayana lābhu saba sādara lehīm ||
jāī na barani manohara jorī | jo upamā kachu kahauṃ so thorī ||
rāma sīya sundara pratichāhīm | jagamagāta mani khambhana māhīm |
manahuṃ madana rati dhari bahu rūpā | dekhata rāma biāhu anūpā ||
darasa lālasā sakuca na thorī | pragaṭata durata bahori bahori ||
bhae magana saba dekhanihāre | janaka samāna apāna bisāre ||
pramudita muninha bhāvaṃrī pherī | negasahita saba rīti niberīm ||
rāma sīya sira sendura dehīm | sobhā kahi na jāti bidhi kehīm ||
aruna parāga jalaju bhari nīkem | sasihi bhūṣa ahi lobha amī kem ||

bahuri basiṣṭha dīnha anusāsana| baru dulahini baiṭhe eka āsana ||

chaṁ. baiṭhe barāsana rāmu jānaki mudita mana dasarathu bhae|
tanu pulaka puni puni dekhi apanem sukṛta surataru phala nae ||
bhari bhuvana rahā uchāhu rāma bibāhu bhā sabahim kahā|
kehi bhāṁti barani sirāta rasanā eka yahu maṅgalu mahā || 1 ||

taba janaka pāi basiṣṭha āyasu byāha sāja saṁvāri kai|
māṁḍavī śrutikīrati uramilā kuaṁri laim haṁkāri ke ||
kusaketu kanyā prathama jo guna sīla sukha sobhāmaī|
saba rīti prīti sameta kari so byāhi nṛpa bharatahi daī || 2 ||

jānakī laghu bhaginī sakala sundari siromani jāni kai|
so tanaya dīnhī byāhi lakhanahi sakala bidhi sanamāni kai ||
jehi nāmu śrutakīrati sulocani sumukhi saba guna āgarī|
so daī ripusūdanahi bhūpati rūpa sīla ujāgarī || 3 ||

anurupa bara dulahini paraspara lakhi sakuca hiyaṁ haraṣahim|
saba mudita sundaratā sarāhahim sumana sura gana baraṣahim ||
sundarī sundara baranha saha saba eka maṅḍapa rājahim|
janu jīva ura cāriu avasthā bimuna sahita birājahim || 4 ||

do. mudita avadhapati sakala suta badhunha sameta nihāri|
janu pāra mahipāla mani kriyanha sahita phala cāri || 325 ||

jasi raghubīra byāha bidhi barani| sakala kuaṁra byāhe tehim karani ||
kahi na jāi kachu dāija bhūrī| rahā kanaka mani maṅḍapu pūrī ||
kambala basana bicitra paṭore| bhāṁti bhāṁti bahu mola na thore ||
gaja ratha turaga dāsa aru dāsī| dhenu alaṅkṛta kāmāduhā sī ||
bastu aneka karia kimi lekhā| kahi na jāi jānahim jinha dekhā ||
lokapāla avaloki sihāne| līnha avadhapati sabu sukhu māne ||
dīnha jācakanhi jo jehi bhāvā| ubarā so janavāsehim āvā ||
taba kara jori janaku mṛdu bānī| bole saba barāta sanamānī ||

chaṁ. sanamāni sakala barāta ādara dāna binaya baṛāi kai|
pramudita mahā muni bṛnda bande pūji prema laṛāi kai ||
siru nāi deva manāi saba sana kahata kara sampuṭa kiem|

sura sādhu cāhata bhāu sindhu ki toṣa jala añjali dieṁ || 1 ||

kara jori janaku bahori bandhu sameta kosalarāya soṁ |
bole manohara bayana sāni saneha sīla subhāya soṁ ||
sambandha rājana rāvareṁ hama baṛe aba saba bidhi bhael
ehi rāja sāja sameta sevaka jānibe binu gatha lae || 2 ||

e dārikā paricārikā kari pālibīm karunā naī |
aparādhu chamibo boli paṭhae bahuta haum̃ dhītyo kaī ||
puni bhānukulabhūṣana sakala sanamāna nidhi samadhī kiel
kahi jāti nahim̃ binatī paraspara prema paripūrana hie || 3 ||

br̃ndārakā gana sumana barisahim̃ rāu janavāsehi cale |
dundubhī jaya dhuni beda dhuni nabha nagara kautūhala bhale ||
taba sakhim̃ maṅgala gāna karata munīsa āyasu pāi kai |
dūlaha dulahininha sahita sundari calim̃ kohabara lyāi kai || 4 ||

do. puni puni rāmahi citava siya sakucati manu sakucai na |
harata manohara mīna chabi prema piāse naina || 326 ||

māsapārāyaṇa gyārahavāṁ viśrāma
syāma sarīru subhāyaṁ suhāvana | sobhā koṭi manoja lajāvana ||
jāvaka juta pada kamala suhāel | muni mana madhupa rahata jinha chāe ||
pīta punīta manohara dhotī | harati bāla rabi dāmini jotī ||
kala kiṅkini kaṭi sūtra manohara | bāhu bisāla bibhūṣana sundara ||
pīta janeu mahāchabi deī | kara mudrikā cori citu leī ||
sohata byāha sāja saba sāje | ura āyata urabhūṣana rāje ||
piara uparanā kākhāsotī | duhum̃ āṁcaranhi lage mani motī ||
nayana kamala kala kuṇḍala kānā | badanu sakala saundarja nidhānā ||
sundara bhṛkuṭi manohara nāsā | bhāla tilaku ruciratā nivāsā ||
sohata mauru manohara māthe | maṅgalamaya mukutā mani gāthe ||

cham̃. gāthe mahāmani maura mañjula aṅga saba cita corahim̃ |
pura nāri sura sundarim̃ barahi biloki saba tina torahim̃ ||
mani basana bhūṣana vāri āratī karahim̃ maṅgala gāvahim̃ |
sura sumana barisahim̃ sūta māgadha bandi sujasu sunāvahim̃ || 1 ||

kohabarahim āne kuṃhara kuṃhari suāsininha sukha pāi kai |
ati prīti laukika rīti lāgīm karana maṅgala gāi kai ||
lahakauri gauri sikhāva rāmahi sīya sana sārada kahaim |
ranivāsu hāsa bilāsa rasa basa janma ko phalu saba lahairm || 2 ||

nija pāni mani mahuṅ dekhiati mūrati surūpanidhāna kī |
cālāti na bhujaballī bilokani biraha bhaya basa jānakī ||
kautuka binoda pramodu premu na jāi kahi jānahim alīm |
bara kuaṃri sundara sakala sakhīm lavāi janavāsehi calīm || 3 ||

tehi samaya sunia asīsa jaham̃ taham̃ nagara nabha ānam̃du mahā |
ciru jiahuṅ jorīm cāru cārayo mudita mana sabahīm kahā ||
jogindra siddha munīsa deva biloki prabhu dundubhi hanī |
cale haraṣi baraṣi prasūna nija nija loka jaya jaya jaya bhanī || 4 ||

do. sahita badhūṭinha kuaṃra saba taba āe pitu pāsa |
sobhā maṅgala moda bhari umageu janu janavāsa || 327 ||

puni jevanāra bhaī bahu bhāṃṭi | paṭhae janaka bolāi barātī ||
parata pāṃvare basana anūpā | sutanha sameta gavana kiyo bhūpā ||
sādara sabake pāya pakhāre | jathājogu pīrhanha baiṭhāre ||
dhoē janaka avadhapati caranā | sīlu sanehu jāi nahim baranā ||
bahuri rāma pada paṅkaja dhoē | je hara hṛdaya kamala mahuṅ goe ||
tīniu bhāi rāma sama jānī | dhoē carana janaka nija pānī ||
āsana ucita sabahi nṛpa dīnhe | boli sūpakārī saba līnhe ||
sādara lage parana panavāre | kanaka kīla mani pāna saṃvāre ||

do. sūpodana surabhī sarapi sundara svādu punīta |
chana mahuṅ saba kem̃ parusi ge catura suāra binīta || 328 ||

pañca kavala kari jevana lāge | gāri gāna suni ati anurāge ||
bhāṃṭi aneka pare pakavāne | sudhā sarisa nahim jāhim bakhāne ||
parusana lage suāra sujānā | biñjana bibidha nāma ko jānā ||
cāri bhāṃṭi bhojana bidhi gāi | eka eka bidhi barani na jāi ||
charasa rucira biñjana bahu jāti | eka eka rasa aganita bhāṃṭi ||
jevaṃta dehim madhura dhuni gārī | lai lai nāma puruṣa aru nārī ||
samaya suhāvani gāri birājā | haṃsata rāu suni sahita samājā ||

ehi bidhi sabahim bhaujanu kinhal adara sahita acamanu dinha ||

do. dei pana puje janaka dasarathu sahita samaja |
janavasehi gavane mudita sakala bhupa sirataja || 329 ||

nita nutana mangala pura mahim | nimisa sarisa dina jamin jahim ||
bare bhora bhupatimani jage | jacaka guna gana gavana lage ||
dekhi kumra bara badhunha sameta | kimi kahi jata modu mana jeta ||
pratariya kari ge guru pahim | mahapramodu premu mana mahim ||
kari pranama puja kara jori | bole gira amiam janu bori ||
tumhari krpam sunahu muniraja | bhayam aju maim puranakaja ||
aba saba bipra bolai gosaim | dehu dhenu saba bhanti banai ||
suni gura kari mahipala bari | puni pathae muni brnda bolai ||

do. bamadeu aru devari si balamiki jabili |
ae munibara nikara taba kausikadi tapasali || 330 ||

danca pranama sabahi nrpa kinhe | puji saprema barasana dinhe ||
cari laccha bara dhenu magai | kamasurabhi sama sila suhai ||
saba bidhi sakala alankrta kinhim | mudita mahipa mahidevanha dinhim ||
karata binaya bahu bidhi naranahu | laheum aju jaga jivana lahu ||
pai asisa mahisu ananda | lie boli puni jacaka brnda ||
kanaka basana mani haya gaya syandana | die bujhi ruci rabikulanandana ||
cale parhata gavata guna gatha | jaya jaya jaya dinakara kula natha ||
ehi bidhi rama biha uchahu | sakai na barani sahasa mukha jahu ||

do. bara bara kausika carana sisu nai kaha rau |
yaha sabu sukhu muniraja tava krpa kaccha pasau || 331 ||

janaka sanehu silu karatuti | nrpu saba bhanti saraha bibhuti ||
dina ughi bidai avadhapati magai | rakhahim janaku sahita anuraga ||
nita nutana adaru adhikai | dina prati sahasa bhanti pahunai ||
nita nava nagara ananda uchahu | dasaratha gavanu sohai na kahu ||
bahuta divasa bite ehi bhanti | janu sanaha raju barmde barati ||
kausika satananda taba jai | kaha bideha nrpahi samujhai ||
aba dasaratha kham ayasu dehu | jadyapi chari na sakahu sanehu ||
bhalehim natha kahi saciva bolae | kahi jaya jiva sisa tinha nae ||

do. avadhanāthu cāhata calana bhītara karahu janāu |
bhae premabasa saciva suni bipra sabhāsada rāu || 332 ||

purabāsī suni calihī barātā | būjhata bikala paraspara bātā ||
satya gavanu suni saba bilakhāne | manahuñ sāmñjha sarasija sakucāne ||
jahamñ jahamñ āvata base barātī | tahañ tahañ siddha calā bahu bhāmñti ||
bibidha bhāmñti mevā pakavānāl | bhojana sāju na jāi bakhānā ||
bhari bhari basahañ apāra kahārā | paṭhāi janaka aneka susārā ||
turaga lākha ratha sahāsa pacīsā | sakala sañvāre nakha aru sīsā ||
matta sahāsa dasa sindhura sāje | jinhahi dekhi disikuñjara lāje ||
kanaka basana mani bhari bhari jānā | mahiṣīm dhenu bastu bidhi nānā ||

do. dāija amita na sakia kahi dīnha bidehamñ bahori |
jo avalokata lokapati loka sampadā thori || 333 ||

sabu samāju ehi bhāmñti banāi | janaka avadhapura dīnha paṭhāi ||
calihī barāta sunata saba rānīm | bikala mīnagana janu laghu pānīm ||
puni puni sīya goda kari lehīm | dei asīsa sikhāvanu dehīm ||
hoehu santata piyahi piārī | ciru ahibāta asīsa hamārī ||
sāsu sasura gura sevā karehū | pati rukha lakhi āyasu anusarehū ||
ati saneha basa sakhīm sayānī | nāri dharama sikhavahīm mṛdu bānī ||
sādara sakala kuañri samujhāi | rāninha bāra bāra ura lāi ||
bahuri bahuri bheṭahīm mahatārīm | kahahīm birañci racīm kata nārīm ||

do. tehi avasara bhāinha sahita rāmu bhānu kula ketu |
cale janaka mandira mudita bidā karāvana hetu || 334 ||

cāria bhāi subhāyañ suhāe | nagara nāri nara dekhana dhāe ||
kou kaha calana cahata hahim ājū | kīnha bideha bidā kara sājū ||
lehu nayana bhari rūpa nihārī | priya pāhune bhūpa suta cārī ||
ko jānai kehi sukrta sayānī | nayana atithi kīnhe bidhi ānī ||
maranasīlu jimi pāva piūṣā | surataru lahai janama kara bhūkhā ||
pāva nārakī haripadu jaiseñ | inha kara darasanu hama kahañ taise ||
nirakhi rāma sobhā ura dharahū | nija mana phani mūrati mani karahū ||
ehi bidhi sabahi nayana phalu detā | gae kuañra saba rāja nīketā ||

do. rūpa sindhu saba bandhu lakhi haraṣi uṭhā ranivāsu |
karahi nichāvāri āratī mahā mudita mana sāsu || 335 ||

dekhi rāma chabi ati anurāgīm | premabibasa puni puni pada lāgīm ||
rahī na lāja prīti ura chāi | sahaja sanehu barani kimi jāi ||
bhāinha sahita ubaṭi anhavāe | charasa asana ati hetu jevāṃe ||
bole rāmu suavasaru jāni | sīla saneha sakucamaya bāni ||
rāu avadhapura cahata sidhāe | bidā hona hama ihāṃ paṭhāe ||
mātu mudita mana āyasu dehū | bālaka jāni karaba nita nehū ||
sunata bacana bilakheu ranivāsū | boli na sakahim premabasa sāsū ||
hṛdayaṃ lagāi kuaṃri saba līnhī | patinha saumpi binatī ati kīnhī ||

chaṃ. kari binaya siya rāmaḥi samarapī jori kara puni puni kahaī |
bali jāṃu tāta sujāna tumha kahuṃ bidita gati saba kī ahaī ||
parivāra purajana mohi rājahi prānapriya siya jānibī |
tulasīsa sīlu sanehu lakhi nija kiṅkarī kari mānibī ||

so. tumha paripūrana kāma jāna siromani bhāvapriya |
jana guna gāhaka rāma doṣa dalana karunāyatana || 336 ||

asa kahi rahī carana gahi rānī | prema paṅka janū girā samānī ||
suni sanehasānī bara bānī | bahubidhi rāma sāsu sanamānī ||
rāma bidā māgata kara jorī | kīnha pranāmu bahori bahorī ||
pāi asīsa bahuri siru nāi | bhāinha sahita cale raghurāi ||
mañju madhura mūrati ura ānī | bhaī saneha sithila saba rānī ||
puni dhīraju dhari kuaṃri haṃkārī | bāra bāra bheṭahim mahatārīm ||
pahuṃcāvahim phiri milahim bahorī | baṛhī paraspara prīti na thorī ||
puni puni milata sakhinha bilagāi | bāla baccha jimi dhenu lavāi ||

do. premabibasa nara nāri saba sakhinha sahita ranivāsu |
mānahuṃ kīnha bidehapura karunāṃ birahaṃ nivāsu || 337 ||

suka sārīkā jānakī jyāe | kanaka piñjaranhi rākhi paṛhāe ||
byākula kahahim kahāṃ baidehī | suni dhīraju pariharai na kehī ||
bhae bikala khaga mṛga ehi bhāṃtī | manuja dasā kaiseṃ kahi jāti ||
bandhu sameta janaku taba āe | prema umagi locana jala chāe ||
sīya biloki dhīratā bhāgī | rahe kahāvata parama birāgī ||

línhi rāṃya ura lāi jānakī | miṭi mahāmarajāda gyāna kī ||
samujhāvata saba saciva sayāne | kīnha bicāru na avasara jāne ||
bārahīm bāra sutā ura lāi | saji sundara pālakīm magāi ||

do. premabibasa parivāru sabu jāni sulagana naresa |
kuñhari caṛhāi pālakinha sumire siddhi ganesa || 338 ||

bahubidhi bhūpa sutā samujhāi | nāridharamu kularīti sikhāi ||
dāsīm dāsa die bahutere | suci sevaka je priya siya kere ||
sīya calata byākula purabāsī | hohīm saguna subha maṅgala rāsī ||
bhūsura saciva sameta samājā | saṅga cale pahuṃcāvana rājā ||
samaya biloki bājane bāje | ratha gaja bāji barātinha sāje ||
dasaratha bipra boli saba līnhe | dāna māna paripūrana kīnhe ||
carana saroja dhūri dhari sisāl | mudita mahīpati pāi asīsā ||
sumiri gajānanu kīnha payānā | maṅgalamūla saguna bhae nānā ||

do. sura prasūna baraṣahi haraṣi karahim apacharā gāna |
cale avadhapati avadhapura mudita bajāi nisāna || 339 ||

nṛpa kari binaya mahājana phere | sādara sakala māgane ṭere ||
bhūṣana basana bāji gaja dīnhe | prema poṣi ṭhāṛhe saba kīnhe ||
bāra bāra biridāvali bhāṣī | phire sakala rāmahi ura rākhī ||
bahuri bahuri kosalapati kahahīm | janaku premabasa phirai na cahahīm ||
puni kaha bhūpati bacana suhāe | phiria mahīsa dūri baṛi āe ||
rāu bahori utari bhae ṭhāṛhe | prema prabāha bilocana bāṛhe ||
taba bideha bole kara jorī | bacana saneha sudhāñ janu borī ||
karau kavana bidhi binaya banāi | mahārāja mohi dīnhi baṛāi ||

do. kosalapati samadhī sajana sanamāne saba bhāñti |
milani parasapara binaya ati prīti na hṛdayaṃ samāti || 340 ||

muni maṅḍalihi janaka siru nāvā | āsirabādu sabahi sana pāvā ||
sādara puni bheṅṭe jāmātā | rūpa sīla guna nidhi saba bhrātā ||
jori paṅkaruha pāni suhāe | bole bacana prema janu jāe ||
rāma karau kehi bhāñti prasamsā | muni mahesa mana mānasa haṃsā ||
karahīm joga jogī jehi lāgī | kohu mohu mamatā madu tyāgī ||
byāpaku brahmu alakhu abināsī | cidānandu niraguna gunarāsī ||

mana sameta jehi jāna na bānī | taraki na sakahim sakala anumānī ||
mahimā nigamu neti kahi kahaī | jo tihum̃ kāla ekarasa rahaī ||

do. nayana biṣaya mo kahum̃ bhayau so samasta sukha mūla |
sabai lābhū jaga jīva kahaṃ bhaeṃ īsu anukula || 341 ||

sabahi bhāṃti mohi dīnhi baṛāī | nija jana jāni līnha apanāī ||
hohim̃ sahasa dasa sārada seṣā | karahim̃ kalapa koṭika bhari lekhā ||
mora bhāgya rāura guna gāthā | kahi na sirāhim̃ sunahu raghunāthā ||
mai kachu kahauṃ eka bala moreṃ | tumha rījhahu sanaha suṭhi thoreṃ ||
bāra bāra māgauṃ kara joreṃ | manu pariharai carana jani bhoreṃ ||
suni bara bacana prema janū poṣe | pūranakāma rāmu paritoṣe ||
kari bara binaya sasura sanamāne | pitu kausika basiṣṭha sama jāne ||
binati bahuri bharata sana kīnhi | mili sapremu puni āsiṣa dīnhi ||

do. mile lakhana ripusūdanahi dīnhi asīsa mahīsa |
bhae paraspara premabasa phiri phiri nāvahim̃ sīsa || 342 ||

bāra bāra kari binaya baṛāī | raghupati cale saṅga saba bhāī ||
janaka gahe kausika pada jāī | carana renu sira nayanaha lāī ||
sunu munīsa bara darasana toreṃ | agamu na kachu pratīti mana moreṃ ||
jo sukhu sujasu lokapati cahahim̃ | karata manoratha sakucata ahahim̃ ||
so sukhu sujasu sulabha mohi svāmī | saba sidhi tava darasana anugāmī ||
kīnhi binaya puni puni siru nāī | phire mahīsu āsiṣā pāī ||
calī barāta nisāna bajāī | mudita choṭa baṛa saba samudāī ||
rāmahi nirakhi grāma nara nārī | pāī nayana phalu hohim̃ sukhārī ||

do. bīca bīca bara bāsa kari maga loganha sukha deta |
avadha samīpa punīta dina pahum̃cī āi janeta || 343 ||

hane nisāna panava bara bāje | bheri saṅkha dhuni haya gaya gāje ||
jhāṃjhi birava ḍiṇḍamīm̃ suhāī | sarasa rāga bājahim̃ sahanāī ||
pura jana āvata akani barātā | mudita sakala pulakāvali gātā ||
nija nija sundara sadana saṃvāre | hāṭa bāṭa cauhaṭa pura dvāre ||
galim̃ sakala aragajāṃ siṅcāī | jaham̃ taham̃ caukem̃ cāru purāī ||
banā bajāru na jāi bakhānā | torana ketu patāka bitānā ||
saphala pūgaphala kadali rasālā | rope bakula kadamba tamālā ||

lage subhaga taru parasata dharanī | manimaya ālabāla kala karanī ||

do. bibidha bhāṁti maṅgala kalasa gr̥ha gr̥ha race saṁvāri |
sura brahmādi sihāhim saba raghubara purī nihāri || 344 ||

bhūpa bhavana tehi avasara sohā | racanā dekhi madana manu mohā ||
maṅgala saguna manoharatāi | ridhi sidhi sukha sampadā suhāi ||
janu uchāha saba sahaja suhāe | tanu dhari dhari dasaratha dasaratha gr̥haṁ chāe
||

dekhana hetu rāma baidehī | kahahu lālasā hohi na kehī ||
jutha jūtha mili calīm suāsini | nija chabi nidarahim madana bilāsani ||
sakala sumaṅgala sajem āratī | gāvahim janu bahu beṣa bhāratī ||
bhūpati bhavana kolāhalu hoī | jāi na barani samau sukhu soī ||
kausalyādi rāma mahatārim | prema bibasa tana dasā bisārim ||

do. die dāna bipranha bipula pūji ganesa purārī |
pramudita parama daridra janu pāi padāratha cāri || 345 ||

moda pramoda bibasa saba mātā | calahim na carana sithila bhae gātā ||
rāma darasa hita ati anurāgim | parichani sāju sajana saba lāgim ||
bibidha bidhāna bājane bāje | maṅgala mudita sumitrām sāje ||
harada dūba dadhi pallava phulā | pāna pūgaphala maṅgala mūlā ||
acchata aṅkura locana lājā | mañjula mañjari tulasi birājā ||
chuhe puraṭa ghaṭa sahaja suhāe | madana sakuna janu nīra banāe ||
saguna suṅgadha na jāhim bakhāni | maṅgala sakala sajahim saba rāni ||
racim āratim bahuta bidhānā | mudita karahim kala maṅgala gānā ||

do. kanaka thāra bhari maṅgalanhi kamala karanhi lieṁ mātā |
calim mudita parichani karana pulaka pallavita gāta || 346 ||

dhūpa dhūma nabhu mecaka bhayaū | sāvana ghana ghamaṇḍu janu ṭhayaū ||
surataru sumana māla sura baraṣahim | manahuṁ balāka avalī manu karaṣahim
||

mañjula manimaya bandanivāre | manahuṁ pākariṇu cāpa saṁvāre ||
pragaṭahim durahim aṭanha para bhāmini | cāru capala janu damakahim dāmini
||

dundubhi dhuni ghana garajani ghorā | jācaka cātaka dādura morā ||

sura sugandha suci baraṣahim̄ bārī | sukhī sakala sasi pura nara nārī ||
samau jānī gura āyasu dīnhā | pura prabesu raghukulamani kīnhā ||
sumiri sambhu girajā ganarājā | mudita mahīpati sahita samājā ||

do. hohim̄ saguna baraṣahim̄ sumana sura dundubhīm̄ bajāi |
bibudha badhū nācahim̄ mudita mañjula maṅgala gāi || 347 ||

māgadha sūta bandi naṭa nāgara | gāvahim̄ jasu tihu loka ujāgara ||
jaya dhuni bimala beda bara bānī | dasa disi sunia sumaṅgala sānī ||
bipula bājane bājana lāge | nabha sura nagara loga anurāge ||
bane barātī barani na jāhīm̄ | mahā mudita mana sukha na samāhīm̄ ||
purabāsinha taba rāya johāre | dekhata rāmahi bhae sukhāre ||
karahim̄ nichāvāri manigana cīrā | bāri bilocana pulaka sarīrā ||
āratī karahim̄ mudita pura nārī | haraṣahim̄ nirakhi kuṅṅara bara cārī ||
sibikā subhaga ohāra ughārī | dekhi dulahininha hohim̄ sukhārī ||

do. ehi bidhi sabahī deta sukhu āe rājaduāra |
mudita mātu paruchani karahim̄ badhunha sameta kumāra || 348 ||

karahim̄ āratī bārahim̄ bārā | premu pramodu kahai ko pārā ||
bhūṣana mani paṭa nānā jāti || karahī nichāvāri aganita bhām̄tī ||
badhunha sameta dekhi suta cārī | paramānanda magana mahatārī ||
puni puni sīya rāma chabi dekhī || mudita saphala jaga jīvana lekhī ||
sakhīm̄ sīya mukha puni puni cāhī | gāna karahim̄ nija sukṛta sarāhī ||
baraṣahim̄ sumana chanahim̄ chana devā | nācahim̄ gāvahim̄ lāvahim̄ sevā ||
dekhi manohara cāriu jorīm̄ | sārada upamā sakala ḍham̄ḍhorīm̄ ||
deta na banahim̄ nipaṭa laghu lāgī | ekaṭaka rahim̄ rūpa anurāgīm̄ ||

do. nigama nīti kula rīti kari aragha pām̄vare deta |
badhunha sahita suta parichi saba calīm̄ lavāi niketa || 349 ||

cārī siṅghāsana sahaja suhāe | janu manoja nija hātha banāe ||
tinha para kuaṅri kuaṅra baiṭhāre | sādara pāya punita pakhāre ||
dhūpa dīpa naibeda beda bidhi | pūje bara dulahini maṅgalanidhi ||
bārahim̄ bāra āratī karahim̄ | byajana cāru cāmara sira ḍharahim̄ ||
bastu aneka nichāvāra hohim̄ | bharīm̄ pramoda mātu saba sohīm̄ ||
pāvā parama tatva janu jogīm̄ | amṛta laheu janu santata rogīm̄ ||

janama rañka janu pārasa pāvā | andhahi locana lābhu suhāvā ||
mūka badana janu sārada chāi | mānahuṃ samara sūra jaya pāi ||

do. ehi sukha te sata koṭi guna pāvahiṃ mātu anandu ||
bhāinha sahita biāhi ghara āe raghukulacandu || 350(ka) ||

loka rīta janani karahiṃ bara dulahini sakucāhiṃ |
modu binodu biloki baṛa rāmu manahiṃ musakāhiṃ || 350(kha) ||

deva pitara pūje bidhi nīkī | pūjīṃ sakala bāsanā jī kī ||
sabahīṃ bandī māgahiṃ baradānā | bhāinha sahita rāma kalyānā ||
antarahita sura āsiṣa dehīṃ | mudita mātu añcala bhari lemhīṃ ||
bhūpati boli barātī līnhe | jāna basana mani bhūṣana dīnhe ||
āyasu pāi rākhi ura rāmahi | mudita gae saba nija nija dhāmahi ||
pura nara nāri sakala pahirāe | ghara ghara bājana lage badhāe ||
jācaka jana jācahi joi joi | pramudita rāu dehīṃ soi soi ||
sevaka sakala bajaniā nānā | pūrana kie dāna sanamānā ||

do. demhīṃ asīsa johāri saba gāvahiṃ guna gana gātha |
taba gura bhūsurā sahita gṛhaṃ gavanu kīnha naranātha || 351 ||

jo basiṣṭha anusāsana dīnhī | loka beda bidhi sādara kīnhī ||
bhūsurā bhīra dekhi saba rānī | sādara uṭhīṃ bhāgya baṛa jānī ||
pāya pakhāri sakala anhavāe | pūji bhalī bidhi bhūpa jevāṃhe ||
ādara dāna prema paripoṣe | deta asīsa cale mana toṣe ||
bahu bidhi kīnhi gādhisuta pūjā | nātha mohi sama dhanya na dūjā ||
kīnhi prasamsā bhūpati bhūrī | rāninha sahita līnhi paga dhūrī ||
bhītara bhavana dīnha bara bāsu | mana jogavata raha nṛpa ranivāsū ||
pūje gura pada kamala bahorī | kīnhi binaya ura prīti na thorī ||

do. badhunha sameta kumāra saba rāninha sahita mahīsu |
puni puni bandata gura carana deta asīsa munīsu || 352 ||

binaya kīnhi ura ati anurāgeṃ | suta sampadā rākhi saba āgeṃ ||
negu māgi munināyaka līnhā | āsirabādu bahuta bidhi dīnhā ||
ura dhari rāmahi sīya sametā | haraṣi kīnha gura gavanu nīketā ||
biprabadhū saba bhūpa bolāi | caila cāru bhūṣana pahirāi ||

bahuri bolāi suāsini līnhīm | ruci bicāri pahirāvani dīnhīm ||
negī nega joga saba lehīm | ruci anurupa bhūpamani dehīm ||
priya pāhune pūjya je jāne | bhūpati bhalī bhāṁti sanamāne ||
deva dekhi raghubīra bibāhū | baraṣi prasūna prasāmsi uchāhū ||

do. cale nisāna bajāi sura nija nija pura sukha pāi |
kahata parasapara rāma jasu prema na hṛdayaṁ samāi || 353 ||

saba bidhi sabahi samadi naranāhū | rahā hṛdayaṁ bhari pūri uchāhū ||
jahaṁ ranivāsu tahāṁ pagu dhāre | sahita bahūṭinha kuaṁra nihāre ||
lie goda kari moda sametā | ko kahi sakai bhayau sukhu jetā ||
badhū saprema goda baiṭhārīm | bāra bāra hiyaṁ haraṣi dulārīm ||
dekhi samāju mudita ranivāsū | saba kem ura ananda kiyo bāsū ||
kaheu bhūpa jimi bhayau bibāhū | suni haraṣu hota saba kāhū ||
janaka rāja guna silu baṛāi | prīti rīti sampadā suhāi ||
bahubidhi bhūpa bhāṭa jimi baranī | rānīm saba pramudita suni karanī ||

do. sutanha sameta nahāi nṛpa boli bipra gura gyāti |
bhojana kīnha aneka bidhi gharī pañca gai rāti || 354 ||

maṅgalagāna karahīm bara bhāminī | bhai sukhamūla manohara jāminī ||
aṁcai pāna saba kāhūṁ pāe | straga sugandha bhūṣita chabi chāe ||
rāmahi dekhi rajāyasu pāi | nija nija bhavana cale sira nāi ||
prema pramoda binodu baṛhāi | samau samāju manoharatāi ||
kahi na sakahi sata sārada sesū | beda birañci mahesa ganesū ||
so mai kahauṁ kavana bidhi baranī | bhūmināgu sira dharai ki dharanī ||
nṛpa saba bhāṁti sabahi sanamānī | kahi mṛdu bacana bolāi rānī ||
badhū larikanīm para ghara āim | rākhehu nayana palaka kī nāi ||

do. larikā śramita unīda basa sayana karāvahu jāi |
asa kahi ge biśrāmagrhaṁ rāma carana citu lāi || 355 ||

bhūpa bacana suni sahaja suhāe | jarita kanaka mani palaṁga ḍasāe ||
subhaga surabhi paya phena samānā | komala kalita supetīm nānā ||
upabarahana bara barani na jāhīm | straga sugandha manimandira māhīm ||
ratanadīpa suṭhi cāru caṁdovā | kahata na banai jāna jehīm jovā ||
seja rucira raci rāmu uṭhāe | prema sameta palaṁga pauṛhāe ||

agyā puni puni bhāinha dīnhī | nija nija seja sayana tinha kīnhī ||
dekhi syāma mṛdu mañjula gātā | kahahim saprema bacana saba mātā ||
māraga jāta bhayāvani bhārī | kehi bidhi tāta tāṛakā mārī ||

do. ghora nisācara bikaṭa bhaṭa samara ganahim nahim kāhu ||
māre sahita sahāya kimi khala mārīca subāhu || 356 ||

muni prasāda bali tāta tumhārī | īsa aneka karavarem ṭārī ||
makha rakhavārī kari duhuñ bhāī | guru prasāda saba bidyā pāī ||
munitaya tarī lagata paga dhūrī | kīrati rahī bhuvana bhari pūrī ||
kamaṭha pīṭhi pabi kūṭa kaṭhorā | nṛpa samāja mahuñ siva dhanu torā ||
bisva bijaya jasu jānaki pāī | āe bhavana byāhi saba bhāī ||
sakala amānuṣa karama tumhāre | kevala kausika kṛpām sudhāre ||
āju suphala jaga janamu hamārā | dekhi tāta bidhubadana tumhārā ||
je dina gae tumhahi binu dekhem | te birañci jani pārahim lekhem ||

do. rāma pratoṣim mātu saba kahi binīta bara baina |
sumiri sambhu gura bipra pada kie nīdabasa naina || 357 ||

nīdaum badana soha suṭhi lonā | manahuñ sām̃jha sarasīruha sonā ||
ghara ghara karahim jāgarana nārīm | dehim parasapara maṅgala gārīm ||
purī birājati rājati rajanī | rānīm kahahim bilokahu sajanī ||
sundara badhunha sāsu lai soī | phanikanha janu siramani ura goī ||
prāta punīta kāla prabhu jāge | arunacūṛa bara bolana lāge ||
bandi māgadhanhi gunagana gāe | purajana dvāra johārana āe ||
bandi bipra sura gura pitu mātā | pāī asisa mudita saba bhrātā ||
jananinha sādara badana nihāre | bhūpati saṅga dvāra pagu dhāre ||

do. kīnha sauca saba sahaja suci sarita punīta nahāī |
prātakriyā kari tāta pahim āe cāriu bhāī || 358 ||

navānhapārāyaṇatīsarā vīsrāma
bhūpa biloki lie ura lāī | baiṭhai haraṣi rajāyasu pāī ||
dekhi rāmu saba sabhā juṛānī | locana lābha avadhi anumānī ||
puni basiṣṭu muni kausika āe | subhaga āsanahi muni baiṭhāe ||
sutanha sameta pūji pada lāge | nirakhi rāmu dou gura anurāge ||
kahahim basiṣṭu dharama itihāsā | sunahim mahīsu sahita ranivāsā ||

muni mana agama gādhisuta karanī | mudita basiṣṭa bipula bidhi baranī ||
bole bāmadeu saba sām̐cī | kīrati kalita loka tihuṃ mācī ||
suni ānandu bhayau saba kāhū | rāma lakhana ura adhika uchāhū ||

do. maṅgala moda uchāha nita jāhim̐ divasa ehi bhāṃṭi |
umagī avadha ananda bhari adhika adhika adhikāti || 359 ||

sudina sodhi kala kaṅkana chaure | maṅgala moda binoda na thore ||
nita nava sukhu sura dekhi sihāhīm̐ | avadha janma jācahim̐ bidhi pāhīm̐ ||
bisvāmitru calana nita cahāhīm̐ | rāma saprema binaya basa rahāhīm̐ ||
dina dina sayaguna bhūpati bhāū | dekhi sarāha mahāmunirāū ||
māgata bidā rāu anurāge | sutanha sameta ṭhāṛha bhe āge ||
nātha sakala sampadā tumhārī | maim̐ sevaku sameta suta nārī ||
karaba sadā larikanaḥ para chohū | darasana deta rahaba muni mohū ||
asa kahi rāu sahita suta rānī | pareu carana mukha āva na bānī ||
dīnha asīsa bipra bahu bhāṃṭi | cale na prīti rīti kahi jāti ||
rāmu saprema saṅga saba bhāi | āyasu pāi phire pahuṃcāi ||

do. rāma rūpu bhūpati bhagati byāhu uchāhu anandu |
jāta sarāhata manahim̐ mana mudita gādhikulacandu || 360 ||

bāmadeva raghukula gura gyānī | bahuri gādhisuta kathā bakhānī ||
suni muni sujasu manahim̐ mana rāū | baranata āpana punya prabhāū ||
bahure loga rajāyasu bhayaū | sutanha sameta nṛpati gṛhaṃ gayaū ||
jahaṃ tahaṃ rāma byāhu sabu gāvā | sujasu punīta loka tihuṃ chāvā ||
āe byāhi rāmu ghara jaba teṃ | basai ananda avadha saba taba teṃ ||
prabhu bibāhaṃ jasa bhayau uchāhū | sakahim̐ na barani girā ahināhū ||
kabikula jīvanu pāvana jānī | rāma sīya jasu maṅgala khānī ||
tehi te maim̐ kachu kahā bakhānī | karana punīta hetu nija bānī ||

chaṃ. nija girā pāvani karana kārana rāma jasu tulasī kahyo |
raghubīra carita apāra bāridhi pāru kabi kauner̐ lahyo ||
upabīta byāha uchāha maṅgala suni je sādara gāvahim̐ |
baidehi rāma prasāda te jana sarbadā sukhu pāvahim̐ ||

so. siya raghubīra bibāhu je saprema gāvahim̐ sunahim̐ |
tinha kahūṃ sadā uchāhu maṅgalāyatana rāma jasu || 361 ||

māsapārāyaṇa bārahavāṃ viśrāma
iti śrīmadrāmacaritamānase sakalikalikaḷuṣabidhvamsane
prathamaḥ sopānaḥ samāptaḥ
(bālakāṇḍa samāpta)